

KURIER WILEŃSKI

SOBOTA –
PONIEDZIAŁEK
24 – 26
LISTOPADA
2001 r.
**WYDANIE
MAGAZYNOWE**

DZIENNIK POLSKI NA LITWIE

Nr 228 (14275)

Cena 1,50 Lt

Echa wojny w Afganistanie nad litewsko-białoruską granicą

Przemytnicy przeklinają bin Ladena

Co piąty mieszkaniec rejonu sołecznickiego nie ma pracy. Co który ratuje się w tej sytuacji przygraniczną kontrabandą – dokładnie nie wiadomo. Ale nie ma chyba ani jednego, który w swoich rękach nie trzymał – świadomie czy nie, kupując czy też sprzedając – towaru z przemytu. O który coraz trudniej...

Podobno na granicy za Sołecznikami jest z 30 nielegalnych ścieżek, którymi w głąb kraju płynie rzeka taniego spirytusu, wódki, benzyny, kolorowego metalu.

Wybraliśmy się, żeby sprawdzić, czy naprawdę jest tam taki przemytniczy raj.

*Szalczininkai, Szalczininkai!
Ty mój rodzinny, miły kraj,
ty moja radość, ty mój raj...*
– magnetofon melancholijnie rzeźił piosenkę „Kabaretu Wujka Mańka”...

Podobno w Sołecznikach można kupić pół litra białoruskiej wódki za 7-8 Lt. Olej napędowy sprzedaje się tam po 1,50 Lt, benzynę A 92 – po 1,80 Lt.

Sprawdziliśmy. Prawda. Ale o raj nikt nie wspominał. Na Białorusi, do której coraz trudniej jest nielegalnie się dostać, wszystko drożeje.

Z wojskową mapą w ręku

– Kontrabanda rzeką płynie? Nie, to przesada. Teraz to chudziutki, cieniutki strumyk – powiedział nam Fiodor X, z którym nas zapoznał znajomy z Sołecznik, a który to się zajmuje „detalicznym”, drobnym przemytem.

Fiodor pokazał nam wojskową

Idealne warunki do przemytu, a raczej przerzutu! Nic tylko krzyknąć – „Dziadku, rzuć fiaskę!”

Fot. Marian Paluszkiwicz

mapę (którą kupił kiedyś u sowieckiego oficera za butelkę „białej”), gdzie niemal każde drzewo przygraniczne było oznakowane. Na mapie pokazał nam ścieżki, którymi „do Białorusów” chadza, a które zna na pamięć. Zresztą, tu nawet mapa nie jest potrzebna. Co kilometr można

granice przeskoczyć. Ale można też coraz częściej wpaść w ręce patrolu wojskowego.

– Wszystko przez tego cholernego Binaladyna, czy jak mu tam! Tak ciężko jeszcze nie było – pogranicznicy jak psy węszą i w dzień, i w nocy. Życia nie ma! – przemytni-

cy przeklinają wojnę w Afganistanie, która spowodowała wzmogłą aktywność litewskich służb pogranicza, wspomaganych ostatnio przez oddziały wojskowe. Białorusini też swoich żołnierzy nad granicę spędzili.

(Dokończenie na str. 7)

Na Bałtyku wylało się 3 tony ropy naftowej

Oczekiwanie na notę Łotyszy

Premier Algirdas Brazauskas w piątek powołał grupę roboczą w celu zbadania przyczyn i rozmiarów klęski ekologicznej z powodu wylania się ropy naftowej na terminalu Būtingė.

Kierownikiem grupy roboczej został mianowany wiceminister komunikacji Arijus Ramonas. Premier zlecił tej grupie, aby dostarczyła wnioski do 4 grudnia.

W piątek w nocy na terminalu w Būtingė wylało się, według wstępnych danych, około trzech ton ropy naftowej. Koncern „Mažeikių nafta”, do którego należy terminal, oficjalnie potwierdził, że ropę na Bałtyku zauważono w piątek w nocy około godz. 1 min. 43 podczas załadunku norweskiego tankowca „Catherine Knutsen”.

Administracja naczelnika powiatu kłajpedzkiego poinformowała, że w wyniku awarii na terminalu w Būtingė mogło się rozlać około trzech ton ropy. Natomiast maksymalna pojemność norweskiego tankowca wynosi przeszło 141 tys. ton.

W celu lokalizacji rozlanej ropy w piątek rano wzniesiono 400-metrową zaporę. W miejscu incydentu ropę zgarniają portowy statek ratowniczy „Šakiai”, holowniki terminalu Būtingė oraz Morskiego Portu Kłajpedzkiego.

Na miejsce wypadku przybyli specjaliści ochrony przyrody, z helikoptera zlustrowano zanieczyszczoną ropą powierzchnię.

Jak głosi komunikat prasowy Ministerstwa Środowiska, plamę w odległości 4 km od brzegu zauważono po zatankowaniu około 6 tys. ton ropy. Długość plamy, której warstwa jest bardzo cienka, sięga 1,5 km, szerokość – około 400 m. Wyciek ropy do morza powstrzymano, przyczyna awarii nie jest jeszcze znana.

Jak poinformował rzecznik prasowy spółki „Mažeikių nafta” Tadas Augustauskas, prawdopodobnie ropa wylała się nie z węża do tankowania, tylko została zauważona pod platformą. Warunki atmosferyczne sprzyjały tankowaniu.

(Dokończenie na str. 3)

Liberałowie czekają upadku rządu Brazauskasa

Riposta socjaldemokratów

Sejmowa frakcja koalicji socjaldemokratycznej proponuje opozycji prawicowej, aby zanim pogrzebie pomyślnie pracujący rząd Algirdasa Brazauskasa, ustaliła datę pogrzebu.

Ta propozycja zawarta została w komunikacie szefa centrum informacyjnego LPSD Gediminas Kirkilasa, przygotowanym w odpowiedzi na prognozy lidera Związku Liberałów odnośnie upadku rządu.

Według obliczeń Gentvilasa, upadek rządu lewicy powinien nastąpić jeszcze przed wyborami prezydenta. Tymczasem lider centrystów Kęstutis Glaveckas niejednokrotnie wyrażał przypuszczenia, że rząd lewicy upadnie jeszcze przed tegorocznym Bożym Narodzeniem.

Zdaniem frakcji koalicji socjaldemokratycznej, „kwestię upadku rządu lub jego przetrwania należy kojarzyć nie z wykopkami ziemniaków, lecz ze zdrowym rozsądkiem, którym się kierując rząd podejmuje niezbędne dla państwa niezwłoczne decyzje, usiłując przewyciężyć

niełatwą spuściznę prawicy w sferze ekonomicznej i gospodarczej”. Socjaldemokraci nie zgadzają się też z sugestią lidera liberałów o tym, że dostrzega on „zasadnicze rozbieżności między głównymi politykami rządu”.

„Te sugestie liberałów możemy usprawiedliwić najwyżej tym, że dla prawicy pluralizm i różnorodność opinii są pojęciami raczej całkiem obcymi. Cieszymy się, że mamy w swym gronie silnych polityków, specjalistów, którzy się nie boją publicznie wyrazić i obronić swe zdanie oraz znaleźć w debacie najlepsze rozwiązanie” – głosi komunikat centrum informacyjnego koalicji socjaldemokratycznej.

Proponuje on również opozycji prawicowej zamiast straszyć, zabrać się do realnej konstruktywnej pracy, aktywnie uczestniczyć w pracy Sejmu, postulować nowelizację ustaw i jak najszybciej, jak wymaga tego statut sejmowy, przedstawić alternatywny program rządu.

(ELTA)

W NUMERZE

Kraj ————— **2**

Ucieczka w pogaństwo

Chrześcijaństwo, w tym również katolicyzm, w każdym niemal z krajów posiada cechy szczególne, wynikające z historii, kultury, tradycji tego czy innego narodu. Zwłaszcza jest to widoczne w obrzędach.

Rozmaitości ————— **4**

Wybór należy do Ciebie!

Pierwszy etap konkursu „Polak Roku 2001”, organizowanego przez nasz dziennik wspólnie z Konsulatem Generalnym RP w Wilnie mamy już za sobą.

Wywiad ————— **5**

Jej wysokość – kryminalistyka

Na Litewskim Uniwersytecie Prawa katedra kryminalistyki istnieje od czasów powstania jego poprzedniczki – Akademii Policji, czyli od 1990 r. Kierownikiem tej katedry od roku 1997 jest Henryk Malewski.

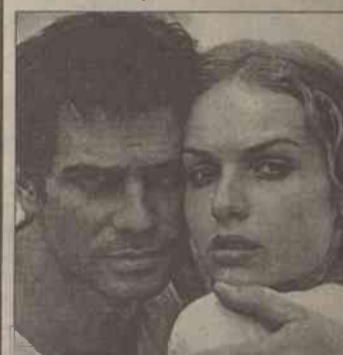
Świat ————— **10**

Praca dla GROM-a

Polscy żołnierze wezmą udział w operacji antyterrorystycznej w Afganistanie.

Kultura ————— **12**

„Zrobiłem film chrześcijański”

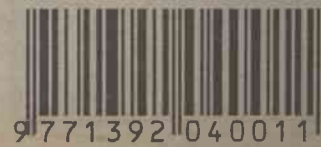

Pierwszym widzom „Quo vadis” podczas premiery w Auli Pawła VI w Watykanie, był papież Jan Paweł II.

Sentencja

Lepiej jest używać swego rozumu na znoszenie niedoli, które na nas spadły, niż na przewidywanie tych, które się mogą trafić.

LA ROCHEFOUCAULD

Kalejdoskop aktualności

Naukowcy odkryli szczątki książąt Ogińskich

Naukowcy potwierdzili, że w kościele św. Jerzego w Wiejsiejach znaleziono szczątki książąt Marii i Tadeusza Ogińskich.

W kościele św. Jerzego w tym tygodniu ukończono prace renowacyjne w krypcie książąt Ogińskich.

Wyniki badań antropologicznych potwierdziły przesłankę o tym, że w krypcie pogrzebane zostały zwłoki książąt Marii (1803-1897) i Tadeusza (1798-1844) Ogińskich. Metalowy sarkofag księżnej i drewniana trumna księcia obecnie są restaurowane, po czym powrócą do krypty.

Jak poinformowała starszy inspektor państwowy Departamentu Ochrony Dóbr Kulturalnych Audronė Vyšniauskienė, przed pierwszą wojną światową ta krypta była otwarta dla zwiedzających, ale w okresie wojny szczątki zostały zabezpieczone.

Prezydent odznaczył wojskowych

Prezydent Valdas Adamkus z okazji Dnia Wojska Litewskiego w piątek wręczył odznaczenia uczestnikom walk wyzwoleniczych, pracownikom systemu ochrony kraju oraz wojskowym zagranicznym.

Prezydent powiedział, że ten dzień jest przypomnieniem historii narodu i państwa.

„Za niskie sufity, Panie Prezydencie!”

Wysokiego wzrostu szef Litewskiej Agencji Rozwoju Ekonomicznego Vytas Gruodis rozbił czoło o niski sufit kawiarni Urzędu Prezydenta.

Gruodis, który w piątek spotkał się z pracownikami Urzędu Prezydenta w kawiarni, urządzonej w suterenie tego gmachu, przechodząc z jednej sali kawiarni do drugiej, uderzył głową w niski sufit i upadł. Po przewiezieniu Gruodisa do najbliższego szpitala opatrzone i zaklejono mu ranę, po czym powrócił on do swego biura. Z powodu niskiego sufitu w kawiarni Urzędu Prezydenta oraz w różnych przejściach niejednokrotnie lekko ucierpieli ludzie wyższego wzrostu. Sufit jednego z gabinetów roboczych w kancelarii Urzędu Prezydenta jest za niski nawet dla pracownicy o wzroście 1,61 m.

Na podwyższenie sufitu nie zezwalają specjaliści ochrony zabytków, motywując tym, że budynek Urzędu Prezydenta jest obiektem spuścizny kulturalnej, w którym nie wolno dokonywać żadnych zmian.

Prognozy operatorów GSM

Litewska spółka telekomunikacyjna „Omnitel” przypuszcza, że pod koniec roku 2002 z łączności komórkowej będzie korzystało około 40 proc. mieszkańców Litwy, a w połowie roku liczba użytkowników łączności komórkowej zrówna się z liczbą użytkowników łączności przewodowej.

Według prognoz spółki „Bitė GSM”, pod koniec przyszłego roku z łączności komórkowej będzie korzystało około 36 proc. mieszkańców Litwy.

Obecnie „Omnitel” posiada około 0,5 mln abonentów, „Bitė GSM” — około 250 tys. Trzecia spółka telekomunikacyjna kraju „Tele 2” nie ujawnia liczby abonentów, ale przypuszczalnie sięga ona 100 tys. „Lietuvos telekomas” posiada około 1,2 mln abonentów. Z usług spółki korzysta blisko 33 proc. mieszkańców kraju.

Nowy szef Litewskiego Instytutu Wolnego Rynku

W piątek na nadzwyczajnym zebraniu walnym Litewskiego Instytutu Wolnego Rynku (LIWR) Ugnius Trumpa wybrany został prezydentem tego instytutu.

Dotychczas te obowiązki pełniła Elena Leontjewa. Rūta Vainienė i Guoda Steponavičienė zostały wiceprezydentami instytutu.

Nowe banknoty 10-litowe

W poniedziałek Bank Litewski przekaże do obiegu dobrze zabezpieczone banknoty o nominale 10 Lt emisji 2001 roku.

Banknoty 10-litowe wydrukowane zostały w szwajcarskiej drukarni dokumentów i banknotów „Orell Fussli Security Printing”, w której wydrukowane też były banknoty 100-litowe emisji 2000 r.

W dniu 1 listopada w obiegu było około 9 mln banknotów 10-litowych, które w 99 proc. emitowane były w roku 1997.

Przypuszczalnie w ciągu półroczna nowe banknoty zastąpią znajdujące się obecnie w obiegu banknoty 10-litowe wcześniejszych emisji.

„SoDra” już przelała wszystkie pieniądze na emerytury

Fundusz Państwowych Ubezpieczeń Społecznych („SoDra”) w piątek przelał pozostałą część — 4,7 mln Lt na wypłatę listopadowych emerytur.

W listopadzie na emerytury potrzeba było 284,9 mln Lt. Są one wypłacane od 10 do 26 dnia miesiąca. Na dzień 23 listopada br. długi „SoDry” dla banków sięgały 464 mln Lt.

W „Nerindze” — nocny klub

W przyszłym tygodniu w legendarnej restauracji wileńskiej „Neringa” zostanie otwarty nocny klub, urządony w restauracyjnej piwnicy.

Jego gościom będzie oferowany różnorodny program artystyczny — występy piosenkarzy, tancerzy i innych artystów, spektakle pantomimy, wieczory młodych talentów.

(ELTA, BNS)

Opinia

Ucieczka w pogaństwo

Chrześcijaństwo, w tym również katolicyzm, w każdym niemal z krajów posiada cechy szczególne, wynikające z historii, kultury, tradycji tego czy innego narodu. Zwłaszcza jest to widoczne w obrzędach. Wśród prawosławnych w Dzień Zaduszny rzeczą normalną jest picie alkoholu nad grobem bliskiej osoby, z obowiązkowym uronieniem kilku kropel na cmentarną ziemię. Również na cmentarzach katolickich, wcale niedaleko stąd, bo już w okolicach Smorgoni czy Mołodeczna, ujrzyć można w tym dniu zostawione na mogile cukierki i inny poczęstunek.

Krzyż, najważniejszy symbol wiary chrześcijańskiej, inny ma kształt w cerkwi, inny w kościele katolickim. A nawet na wieżach świątyni katolickich inaczej wygląda, dajmy na to, gdzieś we Wrocławiu czy Poznaniu, a inaczej nad Wilią i Niemnem: ciemne i surowe, bez żadnych elementów dodatkowych przecięcie się pionu i poziomu — i lekkość azuru na kościołach wileńskich, pogodna i świetlista nawet w najgorszą słotę. Może to dzięki wpisaniu w symbol krzyża słońca, które samo stanowi wyraźny ślad wierzeń pogańskich, a już zwłaszcza jego węzłowe promienie są bezpośrednim nawiązaniem do czczonego przez pogan „swojskiego gada”.

Żłobek, wigilia i choinka, stanowiące dla nas dzisiejszych piękną i naturalną jedność, sięgają korzeniami w zupełnie różne tradycje. Można by mnożyć przykłady tego, jak katolicyzm, pozyskując wyznawców, wchłaniał i przyswajał tradycje i obrzędy ludowe w różnych stronach świata, w swoich dogmatach i treściach zasadniczych pozostając niewzruszony.

Temat niniejszy podsunięty został przez zabiegi kilku posłów w naszym Sejmie, których celem jest taka nowelizacja ustawy o wspólnotach religijnych, która by spowodowała uznanie za religię oficjalną również pogaństwa. Te-

mat-dziwolał tylko na pierwszy rzut oka. Bliższe jemu przyjrzenie się powoduje zadziwienie już nie samym faktem wystąpienia tego zjawiska, lecz kilku innymi rzeczami.

Litwa ostatnia w Europie przyjęła chrzest. Nic więc nadzwyczajnego, że i wspomnienia czczonych ongiś na tych ziemiach bałwanów są tu najświeższe. Głębokim urazem natomiast dla zwolenników odrębnej religii narodowej, podsyconym jeszcze przez dalsze zaszłości historyczne, jest fakt, że Litwini ochrzczeni zostali przez Polaków. Nie łagodzi tego urazu nawet takie proste wyjaśnienie, że przecież w końcu musiał to ktoś — dla dobra samej Litwy — zrobić. Czyżby kropienie mieczem przez germańskich Kawalerów Krzyżowych miało być z dzisiejszej perspektywy bardziej w smak?

Religia pełni w życiu ludzkości i poszczególnych ludzi funkcje wielorakie. Najważniejsza jest ta, że udziela odpowiedzi na pytania zasadnicze: daje wytłumaczenie świata, sensu i celu istnienia, wskazuje człowiekowi jego miejsce i przeznaczenie w tym świecie, określa normy postępowania. Wprowadza ład w miejsce chaosu. Jednostce ludzkiej, słabej i rozdzielanej przez sprzeczne nieraz ze sobą siły, daje twarde zakotwiczenie w rzeczywistości, pomaga w pokonywaniu przeciwności losu. Wspiera tam, gdzie jest słabość. Zapewnia ucieczkę przed złem.

I tu dochodzimy, jak się wydaje, do głównej przyczyny zaistnienia w narodzie litewskim takiego zjawiska, jak neopogaństwo. Nie sądzę, że są podstawy do mówienia o szerokiej popularności neopogaństwa i gotowości większej liczby ludzi do odejścia od wiary katolickiej i powrotu do pogaństwa.

Jest to raczej idea małej grupy ludzi, szczerych patriotów z całą pewnością, którzy widzą w pogaństwie ucieczkę przed licznymi za-

grozzeniami, jakie stają przed małym narodem, nie mającym żadnego innego wyjścia, jak tylko łączyć się gospodarczo i politycznie z państwami i narodami o wiele większymi i silniejszymi.

Reanimatorzy pogaństwa słusznie wskazują na niebezpieczeństwo płynących z Zachodu pseudowartości. Tak, laicyzujący się, wyzbywający wiary Zachód wartość zasadniczą czyni właśnie z wyrzeczenia się wszelkich prawdziwych wartości. Kosmopolityzm w najgorszym znaczeniu tego słowa, permissywizm, relatywizm moralny, chory pluralizm, fałszywa tolerancja, leseferizm i hedonizm wynoszone są tam na ołtarze.

Chrońmy się przed tym wszystkim w pogaństwo — nawołują zwolennicy powrotu do Perkuna — i sami stają po tamtej stronie ołtarza. Bo to jednak Kościół katolicki przede wszystkim przeciwstawia się wpływowi na umysły tych wszystkich pseudowartości, to on jest obiektem nieustających ataków ze strony ich ideologów i wyznawców.

I kto wie, czy zachodnia laicyzacja nie jest groźniejsza od wschodniego wojującego ateizmu, z którym jeszcze do niedawna mieliśmy do czynienia. Niby drobiazg, ale na sztyldach aptek i karetkach pogotowia ratunkowego nie ujrzymy już w Europie czerwonego krzyża.

Nawet w Polsce. Rozlegają się coraz bardziej natarczywe żądania zmiany nazwy międzynarodowej organizacji czerwokrzyżowej — że niby ma to drażnić wyznawców innych religii i obrażać ich uczucia. Ambulanse z krzyżem pozostały już tylko... w Rosji.

Poczucie zagrożenia jest jak najbardziej zrozumiałe i naturalne. Jednak szansa znalezienia schronienia przed destrukcją Zachodu na pogańskich rojstach jest bardziej niż wątpliwa. Jest nierealna.

Jan Sienkiewicz

25 listopada — uroczystość Chrystusa Króla

Władca Nieba i Ziemi

„Chrystus Wodzem,
Chrystus Królem,
Chrystus Władcą, nam.”

Tak brzmią słowa jednej z pieśni religijnych, którą się często śpiewa w kościołach na uroczystość Chrystusa Króla.

Wśród innych świąt kalendarza liturgicznego to święto bardzo często pozostaje jakby nieco w cieniu. Przyznajmy się, że wszak nieczęsto zaglądamy do kalendarza katolickiego, a i nie wszyscy go z pewnością w domu mamy. Dlatego o święcie tym najczęściej dowiadujemy się już będąc w kościele i to tego samego dnia.

Uroczystość Chrystusa Króla to święto ruchome, które przypada jednak zawsze w niedzielę i jest to, wbrew powszechnemu mniemaniu, wielkie święto.

Dawniej było ono obchodzone w ostatnią niedzielę października. Przed kilkunastu laty zostało przeniesione na ostatnią niedzielę listopada, tuż przed rozpoczęciem Adwentu.

Wydaje się, że jest to bardzo udana data, ponieważ wiąże się z zakończeniem roku kościelnego.

Rok kościelny nie kończy się 31 grudnia, a nowy nie zaczyna się od pierwszego stycznia. Rozpoczyna się on od pierwszej niedzieli Adwentu. I właśnie na zakończenie roku oddajemy cześć naszemu Najwyższemu Władcy, jakim jest Chrystus. Dawniej do tego święta przywiązywano dużą wagę. W kościołach i w domach katolickich zanoszono modlitwy dziękczynne za mniej lub bardziej udany rok, proszono o boże błogosławieństwo na następny. Wszak jeśli oddaje się hołd każdemu królowi ziemskiemu, to cóż dopiero mówić o Niebieskim. Nic więc dziwnego, że po spełnieniu obowiązku chrześcijańskiego, pewne rytuały obowiązywały także w rodzinie. Tego dnia często starano się zadbać o ubogich

i dać bardziej hojną jałmużnę. Byli także i tacy, co zapraszali biednych na ciepły, domowy obiad. A obiad musiał być bardziej uroczysty niż w zwykłą niedzielę, wszak to była ostatnia niedziela przed postem, który nakazywał nie tylko powstrzymanie się od hucznych gier i zabaw, ale także powściągliwość w jedzeniu i piciu. Dziś zmieniły się nieco obyczaje, co całkiem nie zwalnia nas od złożenia Panu Bogu, Królowi Nieba i Ziemi, dziękczynienia za wszystko, czym nas w ciągu tego roku obdarzył oraz poprosić o dalsze błogosławieństwo. Przypomnieć jednak warto, że z Bogiem jest podobnie jak z człowiekiem, tylko gdy się powie „dziękuję” można liczyć na dalszą pomoc i wsparcie.

Julitta Tryk

Wyrazy głębokiego współczucia
Józefowi Januszkiewiczowi
z powodu tragicznej śmierci Brata
Zespół Etmiskiej Szkoły Podstawowej

Oświadczenie dziewięciu partii w sprawie wyborów Osobno, nie razem

Dziewięć partii prawicowych oraz centrum wczoraj w Sejmie podpisało oświadczenie, w którym nie aprobuje propozycji socjaldemokratów, aby w końcu przyszłego roku jednocześnie przeprowadzić wybory prezydenta oraz do rad samorządowych.

Oświadczenie podpisali Litewski Związek Liberalistów, Związek Ojczyzny (konserwatyści litewscy), Związek Centrum, Związek Nowoczesnych Chrześcijańskich Demo-

kratów, Litewski Związek Więźniów Politycznych i Zesłańców, Akcja Wyborcza Polaków na Litwie, Związek Umiarkowanych Konserwatystów, Litewski Związek Prawicy oraz Litewski Związek Narodowców. Zdaniem tych partii, połączenie wyborów prezydenta i do rad samorządowych „przyniosłoby niewątpliwą szkodę rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego i samorządów terytorialnych na Litwie”.

(BNS)

Na Bałtyku wylało się 3 tony ropy naftowej Oczekiwanie na notę Łotyszy

(Dokończenie ze str. 1)

Platforma terminalu znajduje się w odległości zaledwie kilku kilometrów od granicy łotewskiej.

Po raz ostatni do wylotu ropy w Būtingė doszło w marcu br., gdy podczas pompowania ropy do norweskiego tankowca „North Pacific” zerwała się lina, którą statek był przycumowany do platformy terminalu. Po urwaniu się węzłów do tankowania ropy, do morza wylało się

około 3 ton ropy. Część wylanej wówczas w Būtingė ropy dotarła do wód terytorialnych sąsiedniej Łotwy. Część zebrano, a część zneutralizowano z pomocą preparatu „Simple Green”, który rozpuszcza ropę w wodzie. W związku z tym incydentem Łotwa zażądała od Litwy dużej rekompensaty finansowej. Dotychczas trwają negocjacje na temat jej wysokości.

(BNS)

Wśród zwycięzców — Polak Zmagania policjantów

W czwartek w Pałacu MSW odbyły się Otwarte Zawody Samoobrony (sambo), zorganizowane przez Departament Policji, w którym wzięli udział funkcjonariusze policji z całej Litwy.

Wśród zwycięzców niemało policjantów ze stolicy: w kategorii wagi 62 kg zwyciężył funkcjonariusz wileńskiego Głównego Komisariatu Policji Sigitas Antanavičius, w kategorii 90 kg na drugim miej-

scu uplasował się Polak — Edward Zieniewicz z wileńskiej służby patrolowej Głównego Komisariatu Policji.

W czołówce najlepszych ułowali się również zawodnicy z Departamentu Ochrony Kierownictwa, Litewskiego Uniwersytetu Prawa oraz komisariatów policji Poniewieża, Kowna i Elektren.

Inf. wł.

Próba zastraszenia Granat dla księgowej

W Kłajpedzie funkcjonariusze oddział szybkiego reagowania „Aras” wywieźli granat bojowy, znaleziony w pobliżu domu mieszkalnego przy ul. Smilgų.

W tym nieukończonym domu

mieszka finansistka pewnej kłajpedzkiej spółki. Policja przypuszcza, że w ten sposób chciano ją zastraszyć. Znaleziony granat miał zapalnik, ale sam nie mógł eksplodować.

Oprac. I. L.

Przedświąteczna krzątanina krajowych piwowarów

Podchmielony Mikołaj

Zbliżające się święta już czuć. Dosłownie — węchem, dotykem, smakiem. W środę na wileńskim Placu Ratuszowym stanęła zielona piękność podbrodzkich lasów. O dzień szybsi byli szawelscy piwowarzy, którzy chwalą się świątecznym piwem, które jednak z niewiadomych przyczyn nazwali „Kunigaikščiu alus”. „Vilniaus tauras” na ten weekend rzucił nowe „Šventinis”.

W Szawłach Mikołaj otrzymał nie tylko książęcy awans, ale też został dobrze podchmielony... Nowość ma 7-procentową zawartość alkoholu, a więc śmiało się wdrapało na wyższą (ale niekoniecznie w tym najlepszym znaczeniu) półkę mocnych piw. Ciemne, klasy porter, piwo jest dostępne w litrowych, plastikowych (fel!) butelkach lub szklanych opakowaniach (no!) po 0,33 l.

Na „Gwiazdkę” — dodatki „gwiazdki”

Świąteczne piwo tym generalnie się różni od normalnego sikacza, że jest warzone z dodatkiem wyborowego karmelowego siodu. Rozkosznie słodka gorycz, zabarwiona na niepowtarzalnie ciepły kolor brązowej wiśni, jest zazwyczaj pilotowana zwiększoną liczbą „gwiazdek” — stopni.

„Vilniaus tauras” wznowił produkcję piwa „Świątecznego”. Wileński browar w piątek do sklepów wysłał „Šventinis”, o zawartości alkoholu

7,7 proc. „Utenos alus” na początku listopada piwoszom zaoferował „Utenos Porteris” (6,8 proc.).

„Ragučis” robi wyjątek, „Švyturis”...

Kowieński browar „Ragučis”, jako jedyny z krajowych browarów, w połowie listopada zaoferował „lekkie” piwo „Sidabrinė Lapidija” o zawartości alkoholu 5,5 proc. „Švyturis” i „Kalnapilis” okazjonalnego piwa nie nawarzyli.

W kłajpedzkim browarze twierdzą, że trzymają się sprawdzonego kursu — obecnej gamy gatunków piwa — i nie mają zamiaru eksperymentować na święta.

Z kolei ponieważ browar nie będzie produkował nowego piwa w związku z reorganizacją zakładu i zmianą właściciela.

Bałwanienie do kwadratu

A więc przedświąteczna konsumpcja wystartowała. Klient kupuje nie tylko prezenty pod choinkę, ale też coraz częściej wybiera „modny” towar, jak np. świąteczne piwo. Poczęło się też bałwanienie klienta do kwadratu, któremu podsuwa się dosłownie pod nos coraz więcej towarów z charakterystyczną metką

i po (uwaga!) niekoniecznie świątecznej cenie. Cóż, w końcu dla producentów to szansa na zwiększenie obrotów. Nawet kosztem podchmielonego świątecznym piwem Mikołaja. Ciekawe, czy po piwowarach za cieniem pójda producenci mocniejszych alkoholi? A może tak rzuciliby na rynek wódkę, np. o takiej nazwie — „Santa Klaus vodka”...

Oby tylko nie nazwali swój produkt „Kalėdinė degtinė”, która na stole wigilijnym będzie co najmniej świętokradczo wyglądała.

Przed dwoma laty w wileńskich sklepach pojawiło się bułgarskie wino z portretem Chrystusa. Szczyt perfidii koniunkturalnej...

Aleksander Borowik

Powstał pierwszy polski internetowy serwis informacyjny www.pci.lt

— Poprzez nasz serwis chcemy zaktywizować polskie społeczeństwo na Litwie — powiedział wczoraj podczas otwarcia strony www Polskiego Centrum Informacyjnego na Litwie Marek Kubiak, koordynator serwisu. — Chcemy stworzyć serwis, będący reprezentacyjnym internetowym ośrodkiem informacyjnym o życiu społecznym, politycznym, ekonomicznym i kulturalnym Wileńszczyzny.

Strona www.pci.lt jest długofalowym projektem informacyjnym Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych w Wilnie, któremu przewodniczy również Marek Kubiak. Początkowo pierwszy polski internetowy serwis informacyjny na Litwie będzie zawierał trzy, okresowo aktualizowane, działy: „Wileńskie życie” — przedsta-

wiające najświeższe informacje o życiu społeczności polskiej na Litwie, „Inicjatywy społeczne” — dział informacyjny o działalności polskich organizacji pozarządowych na Litwie i „Wilno i Wileńszczyzna” — zawierający informacje turystyczne i historyczne. Sponsorami serwisu są Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” w Polsce i litewski Departament Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa. W zakresie wymiany informacji z serwisem współpracują wszystkie polskie media na Litwie, w tym też dziennik „Kurier Wileński” oraz Kredyt Bank.

— Zapraszamy wszystkich do współtworzenia strony, by cały świat przekonał się, że społeczeństwo polskie na Litwie jest aktywne i prężne — zachęcał Kubiak. W. Z.

Serdecznie zapraszamy na
ZABAWĘ W IZBIE ANDRZEJKOWEJ
30 listopada, w piątek, o godz. 18 do Domu Kultury Polskiej w Wilnie

W programie:

- * andrzejkowe wróżby,
- * gry, konkursy
- * przedstawienie,
- * tańce,
- * wiejski poczęstunek,
- * wspólne śpiewanie,

a wszystko to będzie się odbywało pod dźwięki kapeli i zespołu estradowego
PRZYJDŹ KONIECZNIE, ABY SIĘ WSPÓLNIE WYTAŃCZYĆ NA CAŁY OKRES ZBLIŻAJĄCEGO SIĘ ADWENTU!
Wstęp 5 Lt, dla Andrzejów (po okazaniu dokumentu tożsamości) wstęp wolny

**Chór Politechniki Gdańskiej oraz
Chór Wileńskiego Uniwersytetu Technicznego
im. Giedymina "Gabija"**

ZAPRASZAJĄ NA KONCERTY:

24 listopada o godz. 18.00
w kościele św. Jana
(Wstęp 5 Lt)

25 listopada o godz. 12.15
w kościele Ewangelistów i Reformatorów
(Wstęp wolny)

POLISH AIRLINES
LOT Przez Warszawę bliżej!

PRZEDSTAWICIELSTWO W WILNIE, RODŪNIOS KELIAS 2, TEL. (8-22) 739020

(Zam 328)

Informacja: tel. (22) 624337, Liejyklos g. 3/1 Vilnius, tel. (26) 410798, Šaulių g. 19, Klaipėda, tel. (25) 581784, J. Urbšio g. 1, Panevėžys

Lokata 12 - miesięczna

3,8%

LOKATA W EURO
Nie czekaj do Nowego Roku!

KREDYT BANK

Konkurs

"Dziewczyna "Kuriera 2001"

Ania Giełazańska. Jestem uczennicą Wyższej Szkoły Politechnicznej nr 1 w Wilnie. Mam 20 lat. Najbardziej lubię czytać i analizować przeczytane. Uwielbiam literaturę polską. Interesują mnie także samochody. Mam prawo jazdy i uwielbiam szybką jazdę.
Fot. Marian Paluszkiwicz

Atrakcyjne nagrody

Na laureatki czekają trzy nagrody główne. Zostaną wybrane Dziewczyny: "Kuriera" oraz dwie wice (I i II) — nagrody główne; Czytelników, Publiczności, Elegancji, Foto, Talentu. Zostaną również wylosowane nagrody specjalne. Wielkie show z loterią, muzyką, śpiewem, tańcem odbędzie się tradycyjnie 6 stycznia, na Trzech Króli. O godzinie i miejscu imprezy poinformujemy dodatkowo.

Wiktoria Pawlewicz. Studiuję filologię polską na Uniwersytecie Wileńskim. Jestem na II roku. Moje hobby — to książki, kino, teatr, psychologia, która daje mi możliwość poznania siebie i innych.

Polak Roku 2001

Wybór należy do Ciebie!

Komisja miała niełatwe zadanie...

Fot. Marian Paluszkiwicz

Pierwszy etap konkursu „Polak Roku 2001”, organizowanego przez nasz dziennik wspólnie z Konsulatem Generalnym RP w Wilnie mamy już za sobą.

Czytelnicy „Kuriera” do tego zaszczytnego tytułu zgłosili 21 osobę: ks. Józefa Aszkiełowicza, Krystynę Adamowicz, Wacława Baranowskiego, Romualda Brazisa, Adama Błaszkiwicza, Leokadię Januśauskienę, Zygmunta Klonowskiego, Józefa Kwiatkowskiego, Zofię Matarewicz, Michała Mackiewicza, Zbigniewa Maciejewskiego, Jana Mincewicza, Aleksandra Popławskiego, Artura Płokszę, Zbigniewa Siemienowicza, Bronisławę Siwicką, Apolonię Skakowską, Hannę Szumiłło, Halinę Szumską, Waldemara Tomaszew-

skiego oraz Halinę Turkiewicz. Przypominamy, że dotychczas czytelnicy tytułu „Polaka Roku” przyznali — Janowi Sienkiewiczowi, Janowi Mincewiczowi oraz Zofii Matarewicz.

W ubiegły czwartek komisja w składzie — Renaty Widtman, kier. działu informacji radia „Znad Wili”, prof. Mieczysława Jackiewicza, Konsula Generalnego RP w Wilnie, Artura Ludkowskiego, dyrektora Domu Kultury Polskiej w Wilnie, Stanisława Michalkiewicza, dziennikarza audycji polskiej w Radiu Litewskim oraz Zygmunta Żdanowicza, redaktora naczelnego „Kuriera Wileńskiego”, stanęła przed niełatwym zadaniem wytypowania finałowej dziesiątki, spośród której czytelnicy wybiorą „Polaka Ro-

ku'2001”. Tym niemniej wybór został dokonany i do finałowej dziesiątki trafiły następujące osoby — ks. Józef Aszkiełowicz, Leokadia Januśauskienę, Zygmunt Klonowski, Józef Kwiatkowski, Zofia Matarewicz, Zbigniew Maciejewski, Aleksander Popławski, Hanna Szumiłło, Waldemar Tomaszewski oraz Halina Turkiewicz.

Aby ułatwić czytelnikom wybór Polaka Roku'2001, od następnego wtorku w naszym dzienniku rozpoczniemy przedstawianie sylwetek osób, które trafiły do dziesiątki. Przypominamy też, że nazwisko swego kandydata należy zgłaszać na kuponach, które od wtorku znajdziecie Państwo w „Kurierze Wileńskim”.

Redakcja

Gwiazdy mówią, że w najbliższym tygodniu...

BARAN. Pracowity, ale bardzo udany tydzień. Wycho- dzisz na prostą. Zalatwisz "od ręki" kilka spraw, które wy- dawały się bardzo trudne i od dawna zaprzętały Twoje my- śli.

BYK. Masz szansę wykazać się sprawnością działania, ale... nadmierna przebojowość grozi konfliktem. Uważaj z wypowiedzianiem opinii. Wreszcie udało Ci się zrozumieć, że dom jest Twoim azylem, do którego kłopoty nie powin- ny mieć wstępu.

BLIŹNIĘTA. Postaraj się zrealizować przynajmniej jed- no ze swoich licznych dobrych postanowień, np. wybierz się do dentysty. W domu harmonia i nie zakłócaj jej gwał- townymi zmianami nastroju.

RAK. Ktoś usiłuje Cię namówić na nowe inwestycje — tej rady nie słuchaj, jeszcze nie nadeszła pora na zasadni- cze zmiany. Na polu finansowym trudno będzie coś zdzia- lać. Czekają Cię miłe chwile w gronie znajomych — nie przegap tego spotkania.

LEW. Pojawia się nowe propozycje. Jeśli Ci starczy energii i siły przebicia, błyskawicznie zmienisz pracę — oczywiście na lepszą. Konflikty i nieporozumienia z part- nerem będą trudne do rozwiązania. Umów się na spotka- nie z Rakiem.

PANNA. Nie przeżywaj tak mocno konfliktów — żaden z nich nie stanie na drodze Twojej kariery. Szef Cię zasko- czy, ale zawsze możesz liczyć na wsparcie partnera. Sa- motne Panny czeka spotkanie, które może stać się począt- kiem wielkiej miłości.

WAGA. Konieczność podjęcia ważnej decyzji może wy- wołać paraliżujący strach. Zdołasz go jednak pokonać i odczujesz ogromne zadowolenie z dokonanych zmian.

SKORPION. Niestety, pesymistyczne przewidywania mogą się spełnić. Musisz uruchomić pozytywną energię, by uniknąć dalszych przykrości. Pod koniec tygodnia sytuacja się poprawi. Zaplanuj spotkanie w gronie przyjaciół lub za- proś ukochaną osobę na kolację.

STRZELEC. Tracisz chęć do pracy i nie radzisz sobie z nawalem zajęć. Taka sytuacja może doprowadzić do kłopotów. Zrezygnuj z kilku obowiązków. Jeśli zamierzasz zrobić coś dobrego, np. rzucić palenie — zrób to właśnie w tym tygodniu.

KOZIOROŻEC. Dobra passa w interesach, ale wystrze- gaj się tzw. świetnych okazji — mogą być zdradliwe. Prze- myśl też ostatnie propozycje Wodnika i rozważnie wybie- raj przyjemności.

WODNIK. To nie jest właściwy czas na podejmowanie ważnych decyzji. Nie sugeruj się radami przyjaciela — róż- nie to bywa z tymi radami. Kieruj się własnym rozsądkiem. Niespodziewana wizyta mało lubianej osoby wytrąci Cię z równowagi, ale szybko odzyskasz dobry humor.

RYBY. Twoja pozycja w pracy jest bardzo dobra, ale unikaj ludzi, którzy będą natarczywie proponować Ci współpracę. Lepiej zwróć uwagę na skromne i niepozorne osoby z Twojego otoczenia — możesz dokonać milego od- krycia. Zadbaj o zdrowie najbliższych.

Uśmiechnij się...

— Rabinowicz, dlaczego nie wyjechaliście do Izraela?
— A po co? Mnie i tutaj źle.

Syn wraca ze szkoły. Ojciec pyta:
— Dzisiaj ciębie pytali?
— Tak, a jutro zzywają ciębie.

W restauracji rozmawiają dwaj kelnerzy:
— Dlaczego nie wyrzucisz tego śpiącego?
— A po co? Gdy go budzę, on coraz optaca rachunek.

Mąż wraca pijany.

— Dlaczego tak dużo pites?

— Niedużo. Butelka miała być na trzech, ale dwaj nie przyszli.

Niektórzy litewscy funkcjonariusze mają wiedzę na poziomie seriali meksykańskich

Jej wysokość — kryminalistyka

Na Litewskim Uniwersytecie Prawa katedra kryminalistyki istnieje od czasów powstania jego poprzedniczki — Akademii Policji, czyli od 1990 r. Kierownikiem tej katedry od roku 1997 jest Henryk Malewski, od niedawna również profesor. Poprosiliśmy pana Henryka, aby opowiedział o działalności katedry kryminalistyki.

— Od 1983 roku pracowałem jako wykładowca na Wileńskim Wydziale Wyższej Szkoły Milicji, gdzie wykładałem kryminalistykę i pokrewne z nią dyscypliny. Wcześniej pracowałem w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, w laboratorium kryminalistycznym jako biegły. Od 1990 roku kierownikiem katedry kryminalistyki w ówczesnej Litewskiej Akademii Policji był Egidijus Kurapka, obecnie prorektor ds. naukowych, ja zaś byłem szeregowym wykładowcą. Od 1994 roku byłem zastępcą kierownika katedry, od 1997 roku natomiast jestem jej kierownikiem — powiedział Henryk Malewski.

Mocna kadra naukowa

Jak zaznaczył nasz rozmówca, katedra miała okresy lepsze i gorsze. Obecnie trzyma się dobrze. Posiada 14 etatów, jest trzech profesorów, w tym dwóch pracuje na godzinny. Jeden ma podwójne obywatelstwo — litewskie i izraelskie. Są trzej docenci, w tym Polak — Ryszard Burda. Wśród kilku doktorantów Henryk Malewski wymienił swojsko brzmiące nazwisko — Ryngiewicz. Renata Ryngiewicz jest córką naszego korespondenta na rejon sołecznicki. Z katedrą współpracują tzw. „godzinowcy” z Centrum Ekspertyzy Sądowej i ze służby kryminalnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Dyscyplina podstawowa

— Trudno powiedzieć, ilu konkretnie studentów zgłębia wiedzę w zakresie kryminalistyki. Ogółem w naszej uczelni studiuje 8,5 tys. osób na różnych wydziałach: prawa, policji, pracy socjalnej, zarządzania państwowego. W Kownie zaliczyliśmy pierwszy rok działalności naszego uniwersytetu. A propos, zamierzamy tam również wprowadzić studia licencjackie dla pograniczników.

Kryminalistykę wykłada się jako dyscyplinę podstawową na wydziale policyjnym w ciągu czterech semestrów. Są później dyscypliny towarzyszące do wyboru: fotografia kryminalistyczna, ekspertyza daktyloskopijna i inne... — opowiadał kierownik katedry.

Na prowokującą trochę wzmiankę o tym, że czasami w komisariatach kryminalistycy nie mają nawet aparatu fotograficznego, Malewski miał gotową odpowiedź: — Najczęściej aparaty są, ale narzeka się na brak blony. Dziwi mnie to, ponieważ, jeśli policjant ma pieniądze na kupno drogiego samochodu, to powinien czasem kupić błonę za własne pieniądze — stanowczo ripostował pan Henryk.

— Wykładamy kryminalistykę również na bakalaureacie, na magisterium natomiast — kryminalistykę i technologię współczesną, badanie przestępstw. Na wydziałach prawa, zarządzania i pracy socjalnej krymi-

nalistykę wykłada się jeden semestr. Dodam jeszcze, że oddzielny program — ekspertyza sądowa — mamy na magisterium — powiedział kierownik katedry.

Serce boli!

— Sprzęt kryminalistyczny należy do grupy najkosztowniejszych. Dla przykładu, nowoczesny mikroskop porównawczy może kosztować 100.000 dolarów. Na Litwie jest tylko kilka takich mikroskopów: W czasie pobytu w Szwecji, w Sztokholmie, gdy ujrzałem, że w każdym laboratorium jest taki mikroskop, a w jednym z pomieszczeń — jeszcze trzy rezerwowe, nie wykorzystywane — serce mi zabolalo! — stwierdził z uśmiechem Malewski i dodał: — U nich nie ma problemu z pieniędzmi...

Profesor jednak uważa, że sprzęt sam niczego nie zdziała, to ludzie powinni umieć i chcieć z niego korzystać.

— Stosując samą tylko technikę, przestępstw się nie wykryje, potrzebna jest wiedza i zaangażowanie. W Wilnie są przykłady, gdy ludzie pracują w ciężkich materialnych warunkach i potrafią wiele zrobić, są zawodowcami — stwierdził Henryk Malewski.

Bez wykształcenia — bez perspektyw

— Jakim powinien być kryminalista? W dwóch słowach — uczciwym zawodowcem, wykształconym człowiekiem. Technika się rozwija, trzeba śledzić i orientować się w najnowszych trendach taktyki i psychologii kryminalistycznej. Kryminalistyka jest nauką, coraz częściej ekspertyzę kryminalistyczną nazywa się ekspertyzą naukową. Niestety, muszę stwierdzić, że dziś już nie wystarczy wiedza, którą możemy dać na studiach. Człowiek powinien też sam się doksztalać — powiedział Henryk Malewski. A teraz dosyć przykra wiadomość: zdaniem profesora, osoby, pracujące w systemie spraw wewnętrznych i nie mające odpowiedniego wykształcenia, już wkrótce nie będą miały żadnych perspektyw. Grozi to, oczywiście, zwolnieniem z zajmowanego stanowiska.

Silna „królowa” prawa

— Kryminalistyka jest ogólnoprawniczą dyscypliną dla wszystkich absolwentów kraju (ma się na względzie studia prawnicze — przyp. aut.). Na Litwie dziedzina jest ta bardzo mocna. W innych państwach jej studiowanie jest do wyboru. Weźmy dla przykładu Niemcy: niemieccy obywatele muszą bronić doktoraty w innych państwach, np. w Polsce, ponieważ w kraju nie ma specjalistów o najwyższych kwalifikacjach, którzy mogliby odpowiednio ocenić rozprawy doktorskie — opowiadał kierownik katedry.

Jak już wspomniano wyżej, katedra kryminalistyki ma kilku doktorantów. W ciągu pięciu lat obroniono cztery doktoraty, obrona jeszcze dwóch nastąpi prawdopodobnie w roku przyszłym. Wielkie znaczenie w działalności i mocnej pozycji katedry mają kontakty z uczelniami innych państw.

„Oni” są bardziej uporządkowani

— Jeździmy na seminaria, na staże. Pożyteczne kontakty mamy z Niemcami. W ich szkołach policyjnych poziom kryminalistyki jest dosyć wysoki. Byłem w Wyższej Szkole Policji w Rottenburgu (w Saksonii). Kryminalistyka tam jest wykładana w większym zakresie godzin i, oczywiście, mają lepszą bazę materialną. Chwalimy sobie stosunki z polskimi uczelniami: Szkołą Policyjną w Szczytnie, z Uniwersytetem Wrocławskim, konkretnie wydziałem prawa i administracji. Kierownik katedry, dziekan, profesor Zdzisław Kegel ma tytuł doktora honoris causa naszego uniwersytetu. Wyjeżdżamy na sympozja, kursy, seminaria do Niemiec, na kursy językowe. Mogę śmiało powiedzieć, że dzięki takim kontaktom jesteśmy na bieżąco zorientowani w pracy policji niemieckiej — dzielił się wrażeniami Malewski.

Na pytanie, czym się różni prawniczość niemiecka od litewskiej, profesor odpowiedział:

— Ich działalność jest bardziej uporządkowana, tam są odpowiedni ludzie na odpowiednich miejscach, nie ma tam niepotrzebnych problemów (np. pieniężnych, chociaż często też skarżą się na brak pieniędzy!). Mieliśmy do czynienia również ze Szwedami. Przyjeżdżali do nas, przywozili „walizki śledcze” — nawet zostawiali je dla nas. W 1998 roku mieliśmy dwutygodniowe kursy — praktyczne zajęcia — przeprowadzone przez agentów amerykańskiego FBI.

Poziom — nie najlepszy

— Badania przeprowadzone w okresie lat 1994 — 98 wśród pracowników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wykazały, że w dziedzinie kryminalistyki posiadają niezbyt wysoką wiedzę. W policji pracuje wiele osób, których znajomość kryminalistyki jest nie na poziomie rosyjskiego filmu o „glinach”, ale na poziomie seriali meksykańskich — wyraża swą opinię profesor.

— To prawda, w obecnej sytuacji gospodarczej nie każdy po studiach zechce pracować w policji. Do tego potrzebna jest stabilność prawna,

Prof. Henryk Malewski podczas jednej z wielu konferencji na Litewskim Uniwersytecie Prawa
Fot. archiwum katedry kryminalistyki

socjalna. Jeśli ten warunek zostanie spełniony, to nawet nie przy największych wynagrodzeniach ludzie będą się trzymali swej pracy — uważa Malewski.

Poligraf, wariograf, wykrywacz kłamstw

Ten tajemniczy aparat najczęściej widzimy w amerykańskich filmach. Człowieka jest opatany elektrodami i zadaje mu się mnóstwo pytań: tych neutralnych i tych, na które odpowiedzi są bardzo ważne. Gdy osoba kłamie, czuły aparat rejestruje, właśnie — co? I czy na Litwie jest stosowany?

— Na Litwie jest taki aparat, ale najpierw opowiem o tym, jak się sprawy mają z tym w innych państwach. Na Łotwie wariograf jest używany w praktyce, w Polsce są pewne opory co do tego aparatu, ale stosowany jest od końca lat 60. U nas sprawa jest skomplikowana. Niby można go używać formalnie podczas eksperymentów, przesłuchań i ekspertyz. Warto jednak najpierw wytłumaczyć, na czym pole-

ga to „tajemnicze” działanie wariografu. Rejestruje on pewne zmiany fizjologiczne, spowodowane werbalnymi i wizualnymi obrazami, konkretnie zaś notuje zmiany ciśnienia krwi.

Realnie człowiek może reagować nie dlatego, że coś chce ukryć, ale coś budzi nieprzyjemnie skojarzenia. Osobiście podzielał stanowisko polskiego profesora Kulickiego, że poligraf czy też wariograf stwarza możliwość ustalenia faktu, iż badana osoba zna jakieś okoliczności sprawy. Toczą się dyskusje na temat, czy wyniki, jakie daje wykrywacz kłamstw, można uważać za dowody w sprawie. Prawdopodobnie na Litwie ma się ukazać ustawa dotycząca stosowania wariografu. W Polsce, powtórzę, ustawa nie zabrania używania, ale tylko w formie ekspertyzy — mówił Henryk Malewski.

Prawdopodobnie na Litwie używa się wariografu w niektórych służbach specjalnych podczas sprawdzania lojalności pracowników...

Irena Litwin

Księgarnia z działem literatury polskiej na Starówce proponuje

- Słowniki
- Lekturę szkolną
- Podręczniki
- Ściagi
- Zeszyty

- Opracowania tematyczne
- Literaturę piękną
- Książki historyczne
- Literaturę dla dzieci
- Towary kancelaryjne

Dostarczamy każde wydanie książkowe ukazujące się w Polsce.

Uwaga! Wypredaż książki polskiej ze zniżką 15-20%

Można tu nabyć oraz zaprenumerować „Kurier Wileński”.
Cena prenumeraty 14 Lt miesięcznie.

Godziny pracy
Wtorek — Piątek 10-19
Sobota 10-17
Niedziela 10-15
Rūdninkų 20, Vilnius, tel. 61 02 66
p. el. lenbor@takas.lt.

projektowanie i produkcja reklamy

U A B
Gravesa
STUDIO REKLAMOWE

Dariusis ir Girėno g. 2
LT-2038 Vilnius
tel.: (8-22) 33 23 41
tel.: (8-22) 61 97 15
GSM: (8-287) 9 48 48
GSM: (8-285) 5 65 94
e-mail: cherm@is.lt

- zewnętrzna i wewnętrzna reklama
- firmowe opakowanie
- wizytówki, ulotki, broszury
- firmowe blankiety
- pocztówki, kalendarze
- nalepki, etykiety
- reklama na środkach transportu
- napisy na ubraniach
- itp.

W rejonie solecznickim

Coraz więcej bezrobotnych

W rejonie coraz więcej ludzi traci pracę. Ostatnio zlikwidowano dwie filie Litewskiego Banku Oszczędności, w Jaszunach i Dziewieniszkach.

Jeszcze 16 osób straciło pracę po zamknięciu wielkiego sklepu „Rema-1000” w Solecznikach, który cieszył się popularnością wśród mieszkańców. Kierowniczka sklepu Ludmiła Bobina powiedziała, że wszystkich pracowników odesłano tymczasem na urlopy, nie wie też, co oni będą robili po tym wypoczynku.

Aktywna gmina

Centrum Inicjatyw Obywatelskich Litwy w gminie Poškonyns zorganizowało serię seminariów na temat rozwoju wiejskich wspólnot. W wyniku inicjatywnej grupy utworzyła i zarejestrowała w tej gminie Poszkońskie Centrum Społeczne.

Zrzesza ono mieszkańców gminy i osoby pochodzące z niej, broni ich praw, rozwija we wsiach życie społeczne, kulturalne, sportowe, rozstrzyga problemy ekologiczne. Ostatnio odbyła się konferencja Centrum. Kierownik ośrodka Jonas Kuprys przedstawił sprawozdanie ze swej działalności administracji samorządu rejonowego. Opowiedział o tym, czego już dokonano i poinformował o przewidzianych imprezach.

Konkurs tańca

W Domu Kultury w Solecznikach odbył się tradycyjny doroczny konkurs na najlepsze wykonanie polki. Imprezę tę regularnie organizuje wydział kultury administracji samorządu rejonowego.

Wśród miejskich grup tancerzy pierwsze miejsce podzielili solczanie Walery Koczan-Katarzyna Gonina oraz Jan Sankowski-Miroslawa Łukaszewicz z Ejszyszek. Wśród grup wiejskich przodowali przedstawiciele Jaszun Czesław Tietianiec i Regina Tietianiec. Publiczność nie miała powodów do nudy. Między tańcami konkursowymi zabawiał ją dziecięcy folklorystyczny zespół tańca „Nadzieja” z Jaszun.

Sukces karateków

W Rydze odbyły się III mistrzostwa świata w karate. Reprezentacja Litwy liczyła 75 zawodników i wywalczyła wiele nagród. W mistrzostwach wzięły udział także trzy zawodniczki z ejszyskiego klubu karate „Almeda”.

Wywalczyły one dwa medale brązowe. Pierwszy medal zdobyła dziesięcioletnia Agata Juszyńska. Następnie sukces odniosła Skaidra Balińska. Dobrze zaprezentowała się Loretta Matulewicz, ale do zwycięstwa zabrakło jej jednego punktu i otrzymała ona tylko dyplom honorowy.

Piotr Ryngiewicz

W rejonie trockim

Święto kapel

24 listopada w Trockim Domu Kultury odbędzie się kolejna impreza — święto kapel „Prie ežerėlio”.

Swe umiejętności zaprezentują kapele rejonu trockiego oraz goście z Wilna, Poniewieża, Mariampola, Szyrwint. Początek święta o godzinie 16, cena biletów 5 litów.

Order Srebrnego Krzyża Zasługi

W ubiegłym tygodniu w ambasadzie RP odbyło się uroczyste wręczenie odznaczeń prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wśród wyróżnionych osób znalazła się również Danuta Budorina, nauczycielka-ekspert języka francuskiego ze szkoły polskiej w Landwarowie.

Danuta Budorina, pedagog z dwudziestopięcioletnim doświadczeniem, organizator wielu konkursów i imprez, wiceprezes ZPL rejonu trockiego, była szczerze wzruszona z powodu zaszczytu, jaki przypadł jej w udziale. Zdaniem nauczycielki języka francuskiego, order jest nie tylko jej osobistą nagrodą, ale też wyróżnieniem wszystkich nauczycieli Polaków, pracujących w rejonie trockim. „Pracuję tak, jak wielu nauczycieli Polaków, sumiennie i z poczuciem odpowiedzialności. Pracuję tak, jak nauczono mnie w rodzinie i zobowiązuję się do tego na przyszłość” — powiedziała Danuta Budorina.

Sportowcy z Trok w Toruniu

W dniach 14-17 listopada młodzieżowa drużyna koszykarska ze szkoły średniej w Trokach wzięła udział w międzynarodowym turnieju koszykarskim, który odbył się w Toruniu.

Oprócz 12-osobowej ekipy z Trok, Litwę na turnieju reprezentowały drużyny szkolne z Solecznik i Ejszyszek. Jak poinformował „Kurier Wileński” dyrektor szkoły Marian Kuzborski, szkoła średnia w Trokach od kilku lat bardzo owocnie współpracuje z oddziałem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz Klubem Mitośników Wilna i Ziemi Wileńskiej w Toruniu.

Alina Sobolewska

W rejonie święciańskim

W Magunach buduje się domy dla Norwegów

Właściciel przedsiębiorstwa indywidualnego Aleksander Żukowski w swoich warsztatach w Magunach produkuje drewniane europalety. Jakoś wiąże koniec z końcem. Chciałby czegoś więcej. I oto zdarzyła się ku temu okazja. Udało się założyć spółkę akcyjną z ograniczoną odpowiedzialnością „Scandinavian Timber Hanses”.

Zawarto umowę na budowę domów letniskowych i mieszkalnych z drewna. Domy będą budowane z bierwion — przy tym wyłącznie siekierami — w Magunach, a następnie dementowane, numerowane i dopiero w Norwegii montowane przez litewskich specjalistów z pomocą siekier. Domy o powierzchni 120 m² są hermetyczne, uwzględniają północny klimat.

Zenon Samulewicz

Centrum Zajęć dla osób niepełnosprawnych

Prawo do pełnowartościowego życia

Centrum Zajęć w rejonie trockim, którego uroczyste otwarcie odbyło się 16 listopada br., ma na celu umożliwić ludziom niepełnosprawnym i upośledzonym integrację do społeczeństwa. Różnorodne zajęcia, stała opieka medyczna, fachowa pomoc psychologów i pracowników socjalnych, w przyszłości również zatrudnienie — wszystko to z pewnością zmieni stosunek społeczności do tych ludzi, która uzna ich prawo do pełnowartościowego życia, do możliwości poznania siebie, świata i ludzi.

Piękny budynek, przypominający prywatną posiadłość, znajduje się przy ulicy Wileńskiej. Jest to już siedemnaste Centrum tego rodzaju w kraju. Centrum planuje swą pracę z myślą przede wszystkim o ludziach młodych, w wieku od 16 do 40 lat. Dziś do Centrum uczęszcza 18 osób, placówka jest gotowa przyjąć kolejną dwudziestkę.

100 tys. marek — na rekonstrukcję

Pomysł założenia takiego Centrum należy do Centrum Wsparcia Socjalnego przy samorządzie rejonu trockiego. Pracownicy Centrum na czele z kierowniczką Regimą Bologovien w 1998 roku opracowali odpowiedni projekt. Samorząd rejonu trockiego kupił niewykończony dom przy ulicy Wileńskiej. Środki na renowację budynku przeznaczyły: Stowarzyszenie Przystosowania Osób Niepełnosprawnych do Otoczenia, Towarzystwo Osób Upośledzonych Umysłowo „Viltis” (oddział trocki) oraz merostwo miasta Rheine, z którym samorząd rejonu współpracuje bardzo pomyślnie od pięciu lat. Przyjaciele z Niemiec ofiarowali na rekonstrukcję budynku 100 tysięcy marek, które zostały zebrane dzięki akcjom dobroczynnym organizowanym w Rheine.

Pora na zmiany

Zdaniem kierowniczki Centrum Asty Kandratavičienė, stosunek do ludzi upośledzonych w naszym kraju już w najbliższej przyszłości powinien się zmienić.

— W naszym kraju, niestety, nadal dominują zaszczości z okresu sowieckiego, gdy renta inwalidzka była wszystkim, co mogło zrobić państwo dla ludzi niepełnosprawnych. W wielu krajach zachodnich ludzie, których upośledzenie pozwala na działalność, pragną coś robić, kształcić się, rozwijać, gdyż mają ku temu ogromne możliwości. Na Zachodzie pracodawcom bardziej się opłaca złożyć zamówienie spółce, pracowni, w której są zatrudnie-

Migawki z uroczystości otwarcia (w centrum Asta Kandratavičienė)

ni ludzie niepełnosprawni, niż wpłacać ogromne sumy na konta ubezpieczeń społecznych. Nasz kraj jest dopiero na początku drogi wsparcia i pomocy tym ludziom — powiedziała dyrektor Centrum.

Analiza potrzeb

Centrum Zajęć uroczyste otwarcie obchodziło 16 listopada, jednak już od września kierownictwo pracowało nad koncepcją działalności tej placówki.

— Nadal pracujemy w kierunku poznania potrzeb ludzi niepełnosprawnych, analizujemy własne możliwości — co możemy zrobić, w jaki sposób możemy im pomóc. Mamy kilka osób, które są przykute do wózków inwalidzkich na skutek wypadków samochodowych. Chcielibyśmy im pomóc nie tylko w zdobyciu pewnych umiejętności, ale też znaleźć zatrudnienie, by polepszyli swą sytuację finansową oraz poczuliby się pełnowartościowymi obywatelami naszego kraju. Obecnie jest opracowywany projekt, przewidujący, że w przyszłości nie będzie aktualnych dziś rent inwalidzkich, natomiast będą tzw. procentowe orzekania o utracie zdolności do pracy. Wówczas bardzo wiele osób będzie zmuszonych do poszukiwania zatrudnienia odpowiedniego do ich możliwości i Centrum powinno stać się tą instytucją, która będzie musiała ludziom w tym dopomóc — analizuje Asta Kandratavičienė.

Pozycja rodziców

Zdaniem dyrektor, pracowników Centrum często zadziwia postawa niektórych rodziców, którzy mają na utrzymaniu osoby niepełnosprawne. Ich stała opieka i poświęcenie jest powodem, że człowiek dorosły jest uważany za duże dziecko. Perspektywa ich samodzielności, możliwości wykazania się w którejś z dziedzin oraz kontak-

tów międzyludzkich dla większości jest rzeczą niezrozumiałą. Wolą, by ich dziecko było w domu, ponieważ jest syte, zadbane i tego powinno mu wystarczyć. Asta Kandratavičienė opowiada o osobach odwiedzających obecnie Centrum Zajęć w tajemnicy przed rodzicami, ponieważ oni tego nie tolerują.

— Przykro mi, ale muszę stwierdzić, że znam wiele przypadków, gdy osoby upośledzone są zwyczajnie wykorzystywane przez najbliższych. Wykonują w domu pewne najprostsze czynności, a rodzicom bądź opiekunom taki stan rzeczy odpowiada. Innym problemem jest również sprawa finansowa. Do nowego roku uczęszczający do Centrum nie muszą płacić. Jednak już od stycznia będzie pobierana opłata w wysokości 50 procent renty inwalidzkiej uczęszczającego do Centrum Zajęć. Rozumiemy, że renta niepełnosprawnej osoby często jest bardzo ważnym dodatkiem do budżetu rodzinnego, a nawet jedynym źródłem dochodów. Jednak sprawy opłaty nie powinny zniechęcać osoby zainteresowane, będziemy poszukiwali różnych źródeł, żeby te opłaty zmniejszyć do minimum — zaznaczyła Kandratavičienė.

Najtrudniejsze pierwsze dni

Nielatwy był okres adaptacyjny. Niepełnosprawni, przychodzący do Centrum, powoli przyzwyczajają się do myśli, że tutaj chcą im pomóc. Wiele czasu spędzili zamknięci w czterech ścianach. Dziś jednak coraz aktywniej uczestniczą we wspólnej pracy, poznają się nawzajem, obcuja. Z trudem, lecz uświadamiają sobie zasady życia wśród ludzi i z ludźmi. Część osób, dotkniętych jedynie inwalidztwem fizycznym, jest zaciekawiona perspektywą pracy. Są też tacy, którym pracownicy socjalni powinni pomóc w opanowaniu podstawowych czynności: higieny osobistej, zachowania się przy stole itd.

Zimowy sad tej placówki upiększa drzewko, na liściach którego są wypisane nazwiska osób, które wspierają działalność Centrum Zajęć. Wśród nich: prezes zarządu Stowarzyszenia Przystosowania Osób Niepełnosprawnych do Otoczenia Nijolė Milkevičienė, przyjaciele z Niemiec — Wilhelm Niemann, mer niemieckiego miasta Rheine, Henny Bartman, C. G. A. A. Brekeimauns, Danutė Mikutienė, poseł na Sejm RL, która opiekuje się Centrum od początku jego istnienia, władze rejonu trockiego, miejscowi przedsiębiorcy oraz wiele innych osób, których serca są otwarte na problemy innych ludzi.

Alina Sobolewska
Fot. archiwum

Centrum Zajęć przypomina prywatną posiadłość

Echa wojny w Afganistanie nad litewsko-białoruską granicą

Przemytnicy przeklinają bin Ladena

(Dokończenie ze str. 1)

Granica między chałupami

— Gdzie do granicy najbliżej? W Sakalimce (po litewsku Sakalinė — red.). Stąd będzie ze cztery kilometry — śmieje się podejrzanie Fiodor.

Kiedy przyjechaliśmy, zrozumieliśmy o co chodziło.

Tuż za groźnie wyglądającą tablicą informującą o obecności granicy stara polna droga nagle się urywała. Za głębokim na metr - półtora rowem cichutko przycupnęła białoruska chałupa. To już Kulkiszki. Od litewskiej ubikacji do państwowego słupa granicznego było nie więcej 10 metrów. Od białoruskiej — jeszcze mniej! Idealne warunki do przemytu, a raczej przerzutu! Nic tylko krzyknąć — „Dziadku, rzuć flaszkę!”. Nic z tego.

Mało kto tam, w tych Kulkiszkach, już teraz mieszka, a chodzili kiedyś do pracy na litewską stronę. Kiedy jej nie było. Poza tym starzy Białorusini boją się pograniczników, nie chcą ryzykować...

My — zaryzykowaliśmy. Hop! I w rowie. Hop! I z rowu. Ale już po białoruskiej stronie.

— O, patrzcie — pogranicznicy z wieżyczki nas obserwują! Jazda z powrotem, bo zaraz przyjadą i będziemy mieli nieprzyjemności na pół dnia! — krzyknął Fiodor.

No, to może kiedy ściemnieje, co? Jak twierdzą miejscowi, w nocy też nie ma co tu robić — dżipy kursują w tę i tamtą stronę jak rozregulowane zegarki.

Szkoda, na „prawdziwe” przejście jednak nie pojechaliśmy. Fiodor nie był umówiony z przyjacielem z drugiej strony granicy. Na próżno nie chciał ryzykować.

A i my... Tak szczerze mówiąc, nie za bardzo chcieliśmy się dowiedzieć, co będzie, jak będzie.

Starosta potępia przemytników...

— Chwała Bogu, już nie jesteśmy w krajowej czołówce pod względem zbrobocia. Jednak nadal ponad 20

proc. ludzi w rejonie solecznickim jest bez pracy — powiedział Antoni Bandalewicz, starosta Solecznik.

Doskonale rozumie, że ludzie nie z dobrego życia chwytają się każdej pracy, nawet tej nielegalnej:

— Trzeba jednak pamiętać, że za przekroczenie granicy można do więzienia trafić. Poza tym kontrabanda negatywnie odbija się na gospodarce kraju. Kupując nielegalny towar białoruski niszczy własny przemysł.

„Ponad 20 proc. ludzi w rejonie jest bez pracy” — mówi Antoni Bandalewicz, starosta Solecznik

Wileńskie „bomże” ciągną w te strony

Tu bardzo ciepły naród jest, zrozumie każdy ciebie wnet, — jedź jak najprędzej do Solecznik! Ljeśli Tobie w Wilnie źle, to wtedy szybko pakuj się, — jedź jak najprędzej do Solecznik!

Nie wszyscy się jednak boją więzienia. Bezdolne indywiduum, tzw. bomż, gotowe jest na wszystko.

Coraz więcej pozbawionych (zazwyczaj dobrowolnie) wszystkiego osobników pielgrzymuje „sponad Wilii cichych fal” nad litewsko-białoruską granicę w nadziei na „pracę” przy przemytnicy i znalezieniu ciepłego kąta.

O ile z przekraczaniem granicy jest trochę inaczej niż sobie to wyobrażali przed przybyciem, o tyle ze znalezieniem tego drugiego — żaden problem. Ciepły kąt, co tam, cztery ciepłe kąty, można znaleźć prawie od zaraz.

„Oddam chatę za darmo”

Pod Solecznikami jest pełno opuszczonych chat. Starzy gospodarze wymarli, a młodzi spadkobiercy są daleko i ani myślą o przeniesieniu się tutaj na stałe. Ot tak, latem lub zimą na kilka dni przyjadą i już. Przyjadą i...

— Myślałem, że szlag mnie trafi, kiedy zobaczyłem, jak w domu moich rodziców jakaś parka pijacków jajecznicę sobie w najlepsze smażyła! — opowiada Piotr N. z Solecznik, który gotów jest swój dom... oddać, dokładniej wynająć za darmo jakiejś porządnej rodzinie:

— Żeby tylko w piecu palili, ale chaty nie spalili!

Do Solecznik i rejonu ciągną jednak nie tylko obywatele bez grosza przy duszy, ale też ci co jeszcze nie ten ostatni przepili.

— Najpopularniejsze w naszych stronach jest osiedle Zawiszańce (po litewsku — Zavišonyš). Tam najbardziej jest odczuwalna migracja asocjalnych obywateli z Wilna. Dobre, 3-pokojowe mieszkanie można tam kupić za 3 tys. dolarów. Bez remontu albo zapuszczone — niemal o połowę mniej. Niektórzy bezdomni zasiedlają się... za darmo. Oczywiście — nielegalnie — powiedział starosta Solecznik.

Świeże bułeczki, gołąb i... nagrobki

Gdzie jeszcze można kupić białoruski towar? Na tzw. małym (spożywczym) rynečku i tym dużym, w byłej hali sportowej.

Można tu kupić m. in. sagany (40-litrowy — 20 Lt, 20-litrowy — 6 Lt), kalosze (20 Lt para), wojłaczki, słynne „Proszczaj motodost” (29 Lt).

Co kupują najczęściej solczanicy?

— To co i wszyscy na Litwie! Chleb i szmaty. Bo na więcej nie stać — mówi Halina Rodziewicz, której biznes niszczy sprzedawana niemal na kilogramy używana odzież i obuwia z zachodniej „łabdary”:

— Na nową kurtkę czy buty za kilkaset litów nie każdego stać. Dlatego wybierają kolorowe szmaty z Zachodu za kilka litów.

Na tym rynečku można kupić dosłownie wszystko — „Szydło, mydło i powidło”. Centryfuga do mleka, zboże, mąkę, rower, przeterminowany chleb za 1 lita.

Kto się zmęczy, ten może wbić zęby w świeżą bułeczkę, której będzie uważnie przyglądał się zadowolony w hangarze gołąb. Obok w równych szeregach stoją niewielkie nagrobki — po 200 - 400 litów. Makabryczne sąsiedztwo...

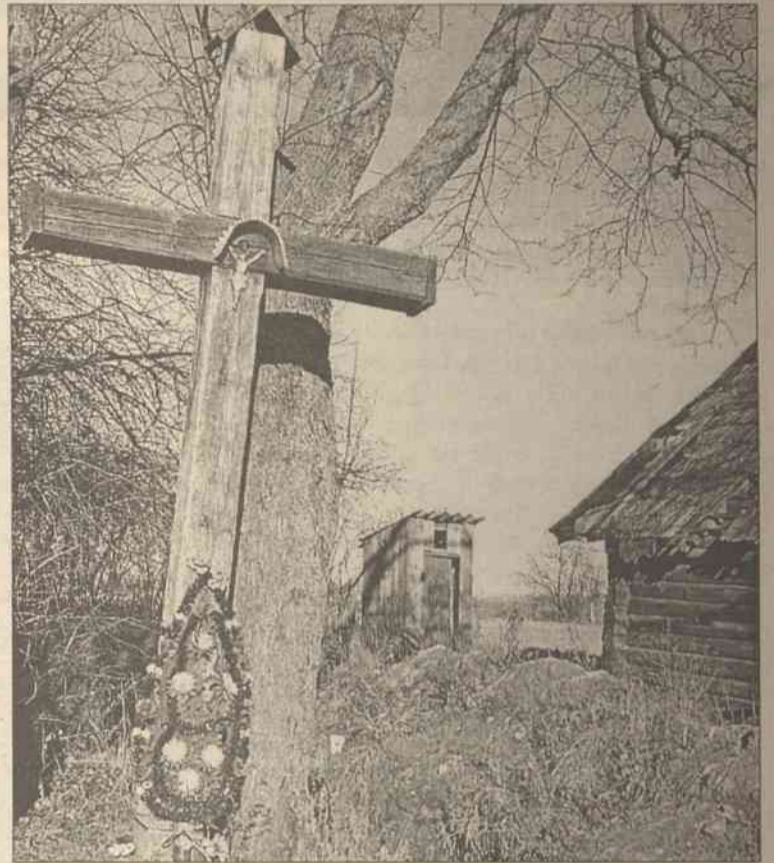
„Wcale nie — mówią sprzedawcy. — To bardzo praktycznie. Np. ludzie ze wsi chwalą, że u nas wszystko można kupić na miejscu”.

Mimo naszych usilnych starań, na bazarze nie udało się kupić taniej białoruskiej wódki. Nawet „pilstukasa” nikt nie zaproponował. Za obco widocznie wyglądaliśmy...

Wyrezył Fiodor, który „odstąpił” kilka oryginalnych (bił się w piersi!) flaszek „Panskij dom” z przemytu. W końcu — jakie takie trofeum z przygranicznych Solecznik.

Na zdrowie!
Szalczininkai, Szalczininkai!
Ty mój rodzinny, miły kraj,
ty moja radość, ty mój raj...

Aleksander Borowik
Fot. Marian Paluszkiewicz

Obok krzyża biegła kiedyś normalna wiejska droga, teraz w tym miejscu jest głęboki rów

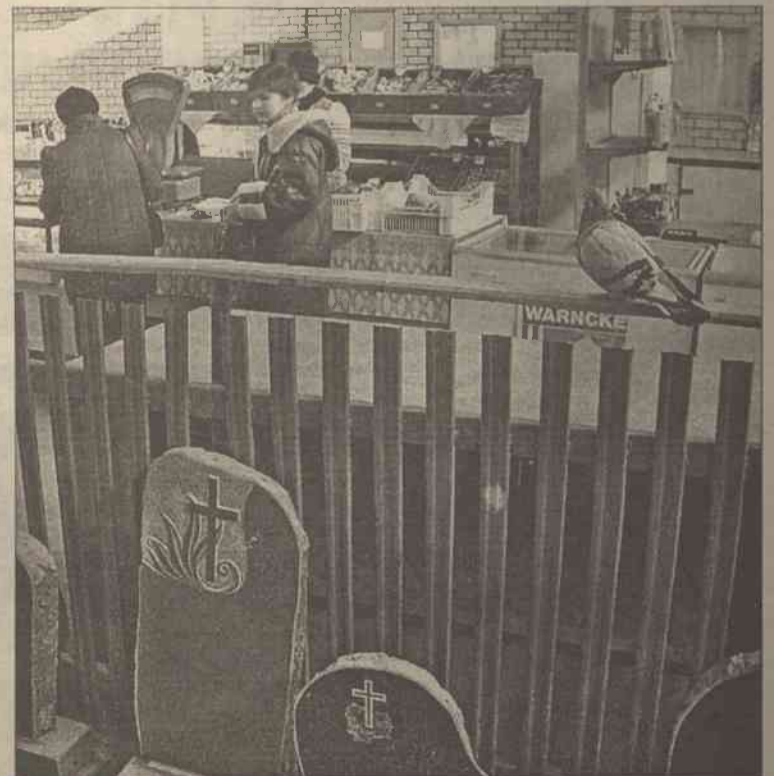
Staroście brakuje pieniędzy na podwójne tablice uliczne Polskie ślady nad granicą

„Szalczininkai, Szalczininkai! Polaków tu choć odbawliaj!” Antoni Bandalewicz, starosta Solecznik, potwierdza słowa piosenki „Kabaretu Wujka Mańka”: „W prawie 7 tys. Solecznikach 80 proc. mieszkańców to Polacy.”

Życie potwierdza, że zdecydowana większość z nich czuje się Polakami. Większość wysyła swoich dzieci do polskiej szkoły, z której są niezmiernie dumni. Wierzą, że „polski” start nie przeszkodzi ich dzieciom w dalszym życiu. Niektórzy Polacy jednak odcinają się dobrowolnie od korzeni — wysyłają swoje latorośle do „konkurencyjnej” — powiatowej szkoły z litewskim językiem nauczania w nadziei, że to będzie glejtem zapewniającym przyszłość, czyli przede wszystkim pracę. Udane starty życiowe polskiej młodzieży (po polskiej szkole!), przynajmniej jak na razie, skutecznie tamują „modny” trend dobrowolnej lituanizacji.

Soleczniki różnią się od innych miast kraju nie tylko tym, że tak dużo tu Polaków i jest oryginalny pomnik Mickiewicza. W miasteczku pozostały jeszcze tablice z nazwami ulic w dwóch językach — litewskim i polskim. Na wielu domach pojawiły się nowe, lśniące czernią i bielą tablice. W jednym języku. Litewskim. Urzędowym. A kiedy polska wersja? Starosta Solecznik tylko bezradnie rozkłada ręce — brakuje mu pieniędzy na wiele rzeczy w jego mieście: np. pół miliona na nowe chodniki. A gdzie jeszcze pieniądze na te dodatkowe, polskie tablice...

Złośliwe języki mówią, że jest inaczej, że po prostu władze rejonu solecznickiego nie chcą zadzierać z twarogłowymi z komisji języka państwowego. Tak jak widocznie nie chcą zadzierać w samorządzie rejonu wileńskiego, który w swoim czasie chlubił się polskimi tablicami z nazwami ulic, miejscowości.

Makabryczne sąsiedztwo: nagrobki obok świeżych bułeczek

Słupy graniczne stoją niemal w obejściach

Miłość? Zdrada? Albo po prostu los złamał życie dziewczynie

Na całe życie...

Sylwia była duszą całej klasy. Drobnutka, o niezwykle żywym usposobieniu, niezwykle ruchliwa i super uczynna. Wszędzie jej było pełno. Nauka nigdy nie sprawiała jej kłopotów, więc, gdy w szkole zaczynało działać jakiegokolwiek kółko — wszędzie się zgłaszała. I trzeba przyznać, że ze wszystkim doskonale radziła.

Ku zdziwieniu koleżanek zapisała się nawet do kółka majsterkowania, w zasadzie hołubionego przez chłopaków, i po kilku tygodniach zaczęła ustawić rekordy w remoncie nadłamanych i podniszczonych szkolnych krzesel.

Dzięki swemu żywemu usposobieniu miała dużo przyjaciół oraz najwierniejszą przyjaciółkę Irenkę, której powierzała swoje, jakże jeszcze niewinne, sekrety dziewczęce.

Pierwsza porażka

Mimo bardzo dobrych wyników w nauce na wymarzone studia — germanistykę — nie dostała się. Był duży konkurs.

Ten 1 września był dla niej chyba dniem najcięższym w dotychczasowym jakże pomyślnym i wesołym życiu. Wyglądało, że została okrutnie skrzywdzona, bo nie mogła, tak jak Irenka, przysłać prawniczka, zasiąść w wymarzonej studenckiej auli. Nauczyciele Sylwii też nie mogli się nadziwić, że nie pokonała bariery egzaminacyjnej, ale cóż, nie miała szczęścia — orzekli. Po kilku tygodniach Sylwia się otrząsnęła, przez agencję załatwiła pracę opiekunki do dziecka w Niemczech i pożegnała się z rodzinnym Wilnem dokładnie na rok. Do najbliższej przyjaciółki Irenki regularnie nadchodziły listy od Sylwii, która doglądała trójkę dzieci oraz uczęszczała na kursy języka niemieckiego, załatwione przez życzliwych gospodarzy.

Znajomość

Kiedy po roku Sylwia złożyła dokumenty na teże uczelni, nie

miała wątpliwości, że tym razem się uda.

Rok spędzony w Niemczech i dodatkowa nauka zaowocowały — oczywiście, że została studentką na wymarzonym wydziale. Po wykładach czekała ją nauka jazdy, dodatkowe lekcje z angielskiego, gdyż i ten język chciała poznać, no i codzienne wesołe życie studenckie.

Na wieczorku sylwestrowym poznała Pawła. Co prawda, nigdzie nie studiował, ale był doskonałym mechanikiem samochodowym. Cichy, spokojny, zupełne przeciwstawienie „żywego sreberka” — dopelniali się wzajemnie. Nic dziwnego, że odtąd wszędzie byli razem. Paweł bardzo szybko zapoznał dziewczynę z rodzicami, którzy również zostali nią urzeczeni.

Mama Pawła, bardzo chora kobieta (ostatnie stadium raka), gdy tylko poznała dziewczynę, powiedziała synowi: „Żeń się, lepszej partii nie znajdziesz, a i czas ci na żeniactkę, wszak masz 28 lat. A i ja, zanim zamknę oczy, chcę pobyć na weselu”.

Okres szczęśliwy

Chyba tylko Irenka odradzała: „Pomyśl, zastanów się, poznaj lepiej Pawła”. Ale Sylwia była oczarowana, pokochała Pawła pierwszą miłością, bezgraniczną, jak sama mówiła, na całe życie. Trzeba przyznać, że i on tym samym się odzwajemniał.

Wymyślał różne rozrywki, kupował miłe upominki, a na urodziny podarował prześliczną koteczkę, którą nazwali Sypa (skrót od ich imion).

Wesele było huczne. Obie strony były zadowolone, chciały się wykazać, zaprosić jak najwięcej znajomych. Co prawda, starsze kobiety już podczas przyjęcia zaczęły podszeptywać, że młodej parze nie sprzyjają znaki, bo pogoda była wstrętna, w kościele świeca zgasła itd., itp. Młodzi, gdyby to usłyszeli, na pewno by się uśmieli, byli tak szczęśliwi...

Życie rodzinne

Zamieszkali razem z rodzicami. Na Sylwię spadły wszystkie obowiązki domowe, gdyż mama Pawła z każdym dniem była coraz słabsza. Zupełnie nie wstawała z łóżka. Ale Sylwia do samego końca opiekowała się nią z niezwykłą troskliwością.

Po śmierci świekry doszły jeszcze dodatkowe obowiązki — mocno zaniedbany ogród, który dosłownie w ciągu kilku tygodni Sylwia zmieniła do niepoznania. Sąsiadki nie mogły się nadziwić — taka młoda, inteligentna, a w ziemi z taką przyjemnością się grzebie.

Tylko ta sama najbliższa przyjaciółka widząc, jak Sylwia remontuje mieszkanie, uprawia ogród, jak szykuje obiady — mówiła: „Głupia, lepiej byś do kawiarni poszła, bo twój Paweł sam tam co dzień lata.”

Sylwia nie widziała w tym nic złego, nawet wówczas, kiedy zaczął znikać wieczorami, bo, jak mówił, ma dużo pracy. Paweł z biegiem czasu nawet nie ukrywał, że chce się zabawić, ale sam. Irenka nie mogła zrozumieć tej metamorfozy, że z tak wesołej, lubiącej się zabawić dziewczyny Sylwia zmieniła się w domatorkę.

Moment przełomowy

Z czasem Irenka zaczęła zauważać, że Sylwia coś przed nią ukrywa. Na kilka tygodni wróciła do swoich rodziców. Ale Paweł przyjechał, wybłagał. Wróciła. Po pewnym czasie znów tu przyszła na dłużej.

Późnym wieczorem w mieszkaniu Irenki rozległ się telefon. Płacząca mama Sylwii wyszeptala: „Przyjdź do nas, jak najszybciej, Sylwia się otrula”. Kiedy tam przybiegła, Sylwię zabrało już pogotowie. Lekarzom udało się ją uratować. Ale nie tylko była im wdzięczna, a wręcz odwrotnie, powtarzała: „Mimo wszystko to powtórzę”.

Irenka nie pozostawiała przyjaciółki ani na chwilę. Kilkakrotnie przychodził Paweł, ale nie zechciała

Historia miłosna bez happy endu...

Fot. archiwum

z nim rozmawiać. Po tygodniu lekarze zdecydowali, że może wrócić do domu. Wróciła do rodziców. Do życia, niestety, nie, mimo że przeszło już dobrych kilka lat. Na szczęście, o samobójstwie nie mówi. Ale żyje jak automat — praca, dom, praca. Nic jej nie wzrusza. Matka i przyjaciółka próbują ją przywrócić do życia, ale kiedy Irenka ją namawiała, by pojechała z nią na wczasy nad morze — odparła: dajcie mi spokój.

Z Pawłem nie zechciała się nigdy spotkać, mimo że on stale na różne

sposoby próbował to zrobić. Nie zwierzyła się nigdy nikomu, co było powodem, że podjęła taki desperacki krok. Matka, patrząc na usychającą dosłownie córkę, dawniej żywą, wesołą, robiła, co mogła. Sprowadzała psychologów, zapraszała kolegów. Wszystko na nic. Sylwia nadal jest „nieżywa”.

Co i kiedy zdola ją przywrócić do życia? Mówią, że czas. Lecz lata biegają, a zmian, niestety, nie widać...

Helena Gładkowska

Dom Kultury Polskiej w Wilnie serdecznie zaprasza wszystkich chętnych na

powitanie Nowego Roku i wspólną zabawę sylwestrową. Święty Mikołaj oferuje dobry humor, ciekawe zabawy, smaczne dania.

Zgłoszenia są przyjmowane od 15 listopada pod nr tel. 333 663.

PANCERNE DRZWI VIVA **HÖRMANN**

DRZWI przeciwpożarowe

PODNOŚNE DRZWI GARAZOWE

ROZSUWANE KRATY

BAR TOMA® SPRZEDAŻ NA RATY

Sėlių 66, Vilnius, tel. 72 63 53, 75 23 08

(Zam. 354)

ELEPHAS

KNYGYNAS • KSIĘGARNIA

Vilnius, Olandų 3, tel. 25 30 55

Wszystkie lektury szkolne, słowniki i wydania encyklopedyczne, bestsellery i poradniki, czasopisma polskie.

Zam. 299

ATRAKCYJNE CENY!

Ludziom o dobrych sercach

Slużba Kwarantanny Bezdomnych Zwierząt proponuje wilanom przygarnąć bezpieczne psy i koty. Jeśli chcecie nieodpłatnie nabyć sobie wiernego i kochającego przyjaciela, telefonujcie pod numer 73 61 88.

Przedsiębiorstwo indywidualne I. Makowskiej „Erelena”

Stale sprzedajemy

Ladowarki:

- EV 687 28.10
- EV 687 33.10
- EV 717 33.20
- DV 1792 33.20

Baterie do akumulatorów:

- 2x40/200
- 2x40/250
- 2x40/350
- 2x40/210

Opony, części zamienne do bułgarskich ładowarek.

Vilnius, tel. /fax 31 32 42, 22 35 34, 8 287 25724

(Zam. 311)

UAB **VIRPITA**

Vilnius, ul. Panerių 57
Magazyn tel. 39 51 34
Od godz. 8.00 do 18.00,
w sobotę od godz. 8.00 do 15.00

SPRZEDAJEMY

węgiel kamienny,
drwa,
brykiety torfowe.

Institucjom, kupującym wagon opalu - cena umowna.
(Zam. 390.) Dostarczamy.

FRIGO KRÓLOWA ŚNIEGU

UAB "KLION",
Vilnius, Birbynių 4a,
tel. 62 85 21
UAB "Demonta",
N.Vilnia, Linksoji 5, tel. 67 24 57
www.klion.lt

godz. pracy:
Wt - Pt: 8.00 - 22.00
Pn / Sb: 8.00 - 21.00

DEBICA, KLEBER, GOODYEAR, MICHELIN, KORMORAN

BEZPŁATNY DODATEK TELEWIZYJNY

Lija Achedżakowa — aktorka tragikomiczna

„Ja — to 33 drobne niepowodzenia życiowe”

Reżyserzy zauważyli ją w wodewilu „Mój brat gra na klarnecie”. Swoją drogą widz zapoznał się z młodą aktorką w roli koleżanki-nauczycielki w filmie „Ironia losu, czyli po laźni”.

Następnie była Wieroczka w „Służbowym romansie” i samotna matka w „Garażu”. Niewątpliwie jednak jako najlepsze w postsowieckiej przestrzeni pozostaną jej role w filmach Eldara Riazanowa „Obiecane niebiosy” oraz „Stare klacze”.

Pięknie Pani wygląda... Może jest Pani zakochana?

Ależ skąd. Pamiętam, jak podczas występów gościnnych w Australii zaprosił mnie do tańca w kawiarni młody człowiek z rosyjskiej diaspory. Podczas tańca poczułam, że on drży, że ma wilgotne dłonie! Ja go pytam: „Czego się Pan denerwuje? Wszak jest Pan przystojnym młodym człowiekiem!”. A on mnie na to: „Wie Pani, odnoszę takie wrażenie, że tańczę z ojczyzną...”.

Dziś, gdy dzielą nas granice, zaostrzyły się zarówno miłość i nienawiść, jak i nasze grzechy: zawsze czemuś winien jest sąsiad bądź partner, a w wariacie damskim — młoda i piękna rywalka. Nie szukamy winy w sobie, zawsze winimy kogoś. Dlatego spotykają nas różne kłopoty, nieszczęścia, wojny... Bo nigdy nie jesteśmy winni sami. Jeśli człowiek jest pobożny, to pamięta o swojej winie. U Bierdiajewa są takie słowa: „Plebejusz szuka winnych wokół siebie, a uczciwy, wierzący człowiek szuka winy w sobie...”.

Czy zdarzało się Pani zakochać w partnerach?

Oczywiście. Jeśli nie kochasz partnera, nie sposób zagrać. Pewnego razu zapytałam reżysera Anatolija Wasiljewa, od czego zaczyna się spektakl, a on mi na to: „Od rodziny! Jeśli wszyscy nie staniemy się jedną rodziną i nie pokochamy się nawzajem, będzie źle”. Należy kochać się nawzajem. Jeśli nie jesteś oczarowany swoim partnerem, nic nie wyjdzie. Zwłaszcza, jeśli należy grać miłość.

A co na to mąż?

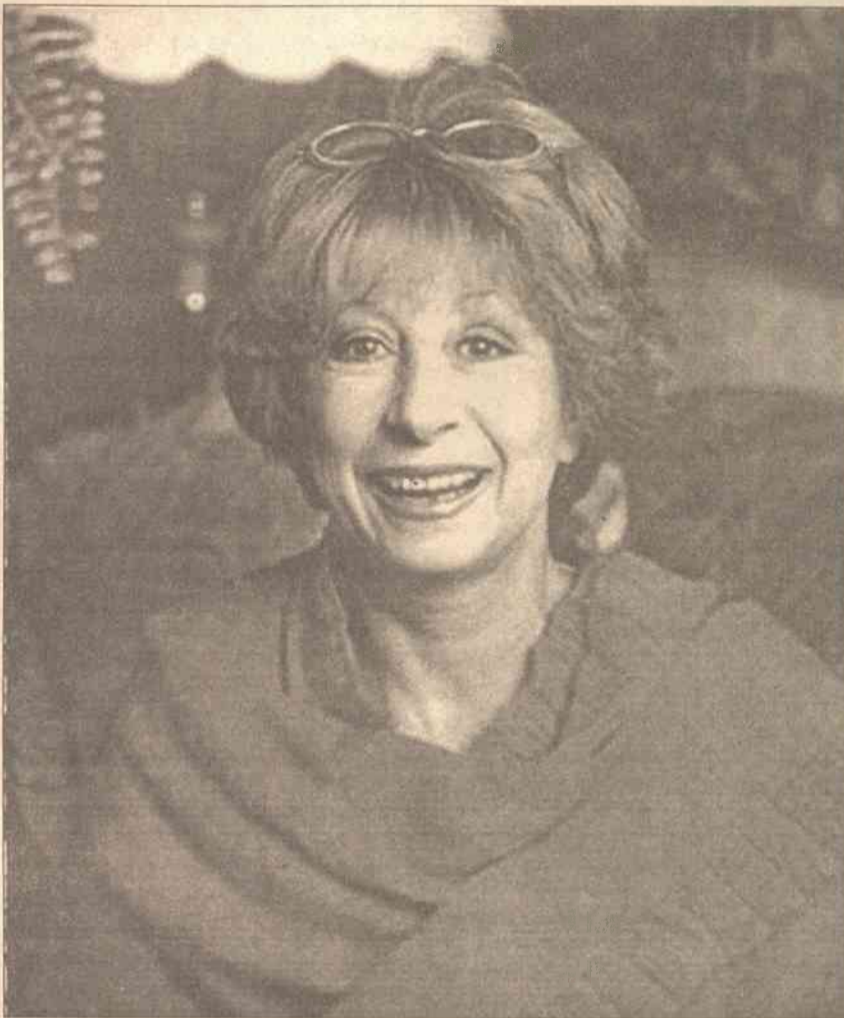
Jestem przecież aktorką! A poza tym są to stosunki platoniczne. W końcu nie należy się żenić z aktorką!

Czy dużo ma Pani wielbieli?

Dostatecznie... W Wilnie miałam ciekawy wypadek. Ktoś pędził za mną, więc pomyślałam, że z powodu „stosunku do Rosjan”... Przyspieszyłam kroku, chcąc wskoczyć do trolejbusu. Bardzo się przelekłam. Nie zdążyłam, dogoniła mnie kobieta i mówi: „Ledwo dogoniłam!”. Jak się okazuje, jechała z działki i chciała podarować mi słoik truskawkowych konfitur. A ja pomyślałam Bóg wie co... W pewnym syberyjskim miasteczku pewna kobieta przyniosła mi na scenę wiązkę suszonej ryby... W Wołgogradzie przysłała kobiecina za kulisy i mówi: „Przepraszam bardzo, ale nie dają emerytury, więc natopiliśmy masła”. I daje mi słoik topionego masła. Rozumiecie, są takie rzeczy, których się nie da ująć w słowa. O wiele droższe od prezentów i kwiatów. Chociaż kwiaty bardzo lubię, zwłaszcza pierwiosnki. Mieszkałam w Majkocie i są to kwiaty mego dzieciństwa.

A w dzieciństwie rozrabiała Pani?

Nigdy! Nie tylko w szkole, ale

„Nie szukamy winy w sobie, zawsze winimy kogoś. Dlatego spotykają nas różne kłopoty, nieszczęścia, wojny...”
Fot. archiwum

w wieku dorosłym, gdy już mogłam sobie na to pozwolić. Ale ciągle o czymś zapominam. Nieustannie coś się ze mną dzieje. Ja — to 33 drobne niepowodzenia życiowe. W życiu codziennym nie mam szczęścia.

A w duchowym?

Jak najbardziej! Ponadto każdy artysta, i nie tylko artysta, lecz i każdy człowiek, osiąga wiek, w którym chce wszystko uzmysłwić, przemyśleć, uświadomić, czym jest życie, a może nawet poprosić o przebaczenie.

Co sądzi Pani o zasadzie — lepiej skrzywdzić kogoś, niż siebie?

Staram się nikogo nie skrzywdzić. Ponadto bardzo się dreczę, gdy skrzywdzę kogoś niewinnie.

Wszyscy twierdzą, że ma Pani paskudny charakter...

Po prostu dziennikarze potrafią „określić” aktorów jeszcze przed sztuką. Dlatego też ostatnio rzadko się zgadzam na wywiady. To nie charakter, lecz odporność.

Czy nigdy nie miała Pani kompleksu z powodu tego, że większość młodych aktorek debiutowała w roli Kopciuszka lub Śnieżki, a Pani — w roli prosiaczka?

Jakaż ze mnie Śnieżka? Nie jestem tego typu.

Czy istnieje teraz moda na producentów, jak Fomienko w Pani przypadku?

Chodzi o to, że mam przed sobą tylko jeden spektakl i nie wiem, czym się dalej zająć... Dlatego też zaczęłam pracować z producentem, bo inaczej nie sposób. Nie dość, że nie ma dużych występów gościnnych, nie ma żadnych...

A propos, co Pani sądzi o występach gościnnych w małych miasteczkach?

Z takiej autentyczności, albo i archa-

iczności można wiele ciekawego wynieść.

Racja! Pamiętam taki przypadek. Zima. Występy gościnne w małym domu wypoczynkowym. Wchodzimy, a tu w holu stoi popiersie z napisem „Iwan Iwanowicz Susanin”.

A co może powiedzieć Pani o naszym widzu?

W gruncie rzeczy nic dobrego... Przychodzą z komórkami. Tylko ich telefony słychać, a nie głosy aktorów. Poza tym trzaskają drzwiami, wychodzą, gwizdzą. Zawsze pół sali wychodzi, gdy jest ciekawa sztuka. Z dobrej sztuki „Mieszkanie kalambur” wyszło pół sali! A działo się to w domu kultury w Petersburgu, w najlepszej podówczas sali. Co tam mówić! Z czesowskiej „Mewy” wychodzą! Nie wychodzą tylko z koncertów Tiny Turner! Na wstrząsającej sztuce „Czarny mnich” w sali było z 80 osób. I też około pięciu wyszło. Nie ma na to rady!

Występuje Pani nie tylko w WNP. Czym nasz widz różni się od zachodniego?

W różnych krajach publiczność różnie przyjmuje sztuki. Na przykład, podczas występów gościnnych z sztuką „Iwan był, zmarł w hotelu” w Finlandii aktorzy byli zaniepokojeni martwą ciszą, panującą na sali. Finowie siedzieli z kamiennymi twarzami z półuśmiechem na ustach, bez żadnych emocji. A pod koniec sztuki sala wybuchła owacją! Oto czym jest powściągliwy skandynawski charakter. A Francuzi odwrotnie: zjawiał się aktor — i już się śmieją. Całkiem inny temperament! A niedawno na festiwalu w Petersburgu „Bałtycki Dom” widz był wprost wspaniały! A przecież nasz!...

(Fakty)

Ferrari Jeana-Paula Belmondo na aukcji

Ferrari 308 GTS należące niegdyś do francuskiego aktora Jeana-Paula Belmondo zostało sprzedane w zeszłym tygodniu w Paryżu za 160 tys. franków (24 tys. euro). Samochód Belmondo okazał się jednak tańszy od podobnego modelu, którego posiadaczem był jego

rodak, aktor Alain Delon. W czerwcu zeszłego roku ferrari Delona znalazło bowiem nabywcę za 33 tys. euro.

Podczas ostatniej aukcji 12 listopada, kabriolety były rekordy cenowe. Za Jaguara typu E cabriolet trzeba było zapłacić 230 tys. franków, czyli 35 tys. euro, a za EWB Cobra — 32 tys. euro. Luksusowy model Renault 4CV osiągnął cenę 6 tys. euro.

51 krajów zgłasza filmy do Oscara

Pianistka
— Michaela Haneke

W tym roku o Oscara w kategorii „najlepszy film obcojęzyczny” ubiegać się będzie rekordowa liczba tytułów. Prezydent Amerykańskiej Akademii Filmowej Frank Pierson oświadczył 19 listopada, że kandydatów zgłosiło aż 51 krajów z całego świata.

Wśród zgłoszonych filmów znalazła się m.in. „Pianistka” Michaela Haneke (Grand Prix Jury w Cannes), „Pokój syna” Nanni Moretti (Złota Palma w Cannes), „Włoski dla początkujących” Lone Scherfig (nagrada publiczności na Warszawskim Festiwalu Filmowym), „Amelia” Jean-Pierre Jeuneta (Grand Prix w Karlowych Warach) oraz „Quo Vadis” Jerzego Kawalerowicza. W tym roku po raz pierwszy w historii Amerykańskiej Akademii Filmowej o nominację ubiegają się produkcje z Armenii, Kirgistanu, Tanzanii i Urugwaju.

Klan Douglasów w komedii rodzinnej

Kirk i Michael Douglas zagrają po raz pierwszy razem w komedii „Smack in the Puss”, opowiadającej o problemach rodzinnych. Scenariusz filmu napisał Jesse Wigutow, a wyreżyseruje go najprawdopodobniej Fred Schepisi.

W „Smack in the Puss” wystąpi również 23-letni syn Michaela Douglasa. „To czarna komedia” o trzech pokoleniach rodziny z Nowego Jorku, która próbuje się pogodzić. Pomyśl na realizację tego filmu przyszedł nam do głowy po wydarzeniach z 11 września, kiedy wszyscy próbowali ustalić swoje życiowe priorytety.

Wirtualny Bruce Lee

Bruce Lee wróci na ekrany kin, dzięki staraniom wytwórni ShinCine, która przy pomocy technologii cyfrowej zamierza wskrzesić legendarnego mistrza walki. Głos aktora będzie odtworzony przez komputer, a on sam dzięki nowoczesnej technologii będzie mógł „grać” razem z żywymi aktorami. Prace nad filmem, zatytułowanym „Dragon Warrior”, trwają już od czterech lat, ale dopiero teraz producenci uzyskali zgodę rodziny aktora na wykorzystanie jego postaci. Obecnie ekipa japońskich i koreańskich specjalistów pracuje nad scenariuszem filmu, który ma być gotowy za trzy lata.

TV 3

21.00

Szalone szczęście

Komedia, USA 1987, reż. Arthur Hiller, wyk. Shelley Long, Betty Mudler
Dwie kobiety, obie na swój sposób urocze i pociągające, uczęszczały do tej samej prestiżowej szkoły teatralnej i, jak się okazuje, miały tego samego kochanka... zanim zaginął jego ślad. Pragną więc tego nikczemnika znaleźć i zemścić się za doznane upokorzenia. Obie jeszcze nie wiedzą, że jest dwulicowy nie tylko w miłości...

RTL 7

22.45

Żniwiarz

Thriller, USA 1998, reż. John Bradshaw, wyk. Chris Sarandon, Catherine Mary Stewart
Popularny pisarz Luke Sinclar opisuje w swoich książkach serijne zabójstwa. Cierpiąc od pewnego czasu na niemoc twórczą, postanawia odizolować się od rodziny i wyjechać. Zatrzymuje się w małej miejscowości na wybrzeżu, gdzie nieznan sprawca morduje kobiety. Zabójca pozostawia przy ciałach ofiar kartkę, na której widnieje tekst pochodzący z najsłynniejszego dzieła Sinclaira - „Żniwiarz”. Lokalny szeryf podejrzewa, że zabójcą jest pisarz.

BTV

19.55

Winny

Thriller, Kanada/W. Brytania 1999, reż. Anthony Waller, wyk. Bill Pullman, Devon Sawa
Słynny adwokat u szczytu kariery w przededniu kolejnego pomyślnego kroku odurzony alkoholem i pożądlivością czyni wielki błąd w swoim życiu, który może zburzyć jego karierę i rodzinę. Na domiar złego skądś się zjawia jego pozamałżeński syn.

ORT

20.30

Gwiezdny desant

Film akcji, USA 1997, reż. Paul Verhoeven, wyk. Casper van Din
Ludzkości grozi śmiertelne niebezpieczeństwo. Niezliczone pułki olbrzymich rozumnych żuków z dalekiej planety zagrażają wszystkiemu, co żyje. Żołnierz-desantowiec John i pilot Carmen w składzie gwiezdnego desantu mieszkańców Ziemi statkiem kosmicznym wyruszają do kosmosu, aby stoczyć ostatnią walkę o los Ziemi.

LRT

- 8.00 Program białoruski
- 8.15 Program rosyjski
- 8.30 **Rozmowy wileńskie**
- 8.45 Słowo chrześcijanina
- 9.00 Film anim.
- 10.00 „Encyklopedia Gustawa”
- 10.30 Telebimbam
- 11.00 Magia życia
- 11.30 Film dok.
- 12.30 Zdrowie
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Sylwetki
- 13.30 „Dowódca Variakojis”
- 14.00 Podróż
- 14.30 Film dok.
- 15.00 Film dok.
- 15.30 Program o ekologii
- 16.00 Wiadomości
- 16.10 Klub sportowy
- 17.00 To potrafisz
- 17.35 Film dok.
- 18.00 Wiadomości
- 18.10 Program muz.
- 19.00 Dajmy czadu
- 19.50 Brama triumfalna
- 20.20 Pytanko
- 20.30 Panorama
- 20.47 Sport
- 20.52 Pogoda
- 20.55 Zegar Europy
- 21.10 Loteria „Perlas”
- 21.15 S. „Odrzutka na mafie”
- 22.45 Kurier sportowy
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Komedia romant. „Sad”, Słowacja/ Francja 1996

- 7.30 ABC zdrowia
- 8.00 Dla dzieci
- 9.30 S. „Dwojaczki”
- 10.00 Nasze zwierzęta
- 10.30 Program o komputerach
- 11.00 ABC zdrowia
- 11.30 Cztery koła
- 12.00 Wiadomości z Hollywood
- 12.30 Film dok.
- 13.30 S. „Kochana Lucy”
- 13.55 Filmy dla dzieci
- 15.00 S. „Różany dwór”
- 16.00 S. „Kung Fu”
- 17.00 S. „Królowa mieczów”
- 18.00 Zamek Takeszi
- 18.45 Wiadomości
- 19.00 Film przyg. „Shaka Zulu”
- 20.50 Ruletka „Senukai”
- 21.05 Film akcji „Policjant nowego wieku”, USA 1995
- 22.55 Thriller „Przestępca podróż”, USA 1994
- 0.30 S. „Misja”

L N K

- 7.05 Krwawa łała
- 7.20 Przekrój
- 7.30 Nie tylko dla kobiet
- 8.00 „Ekipażas” — o samochodach
- 8.30 Karuzela
- 9.30 Dla dzieci
- 10.00 Herbata w klubie
- 11.10 S. „Władca zwierząt”
- 11.55 Komedia „Pożądanie”, Francja 1996
- 13.35 Melodramat przyg. „Bar na rozstajach”, Francja 1972
- 15.05 S. „Roseanne”

BTV

- 7.05 Krwawa łała
- 7.20 Przekrój
- 7.30 Nie tylko dla kobiet
- 8.00 „Ekipażas” — o samochodach
- 8.30 Karuzela
- 9.30 Dla dzieci
- 10.00 Herbata w klubie
- 11.10 S. „Władca zwierząt”
- 11.55 Komedia „Pożądanie”, Francja 1996
- 13.35 Melodramat przyg. „Bar na rozstajach”, Francja 1972
- 15.05 S. „Roseanne”

- 15.35 S. „Świat według Kiepskich”
- 15.55 S. „Fiorella”
- 16.35 S. „Gliny”
- 17.40 S. „Siedem dni”
- 18.30 S. „Helikoptery”
- 19.25 Bumerang
- 19.55 Thriller „Winny”, Kanada/ W. Brytania 1999
- 21.50 S. „Bardzo tajny agent”
- 22.40 S. erot. „Eden”
- 23.05 Playboy
- 1.00-7.00 DW

3

- 8.05 Dla dzieci
- 8.35 Film anim.
- 9.05 S. anim. „Lwie serca”
- 9.35 Królestwo przyrody
- 9.45 S. anim. „Simpsonowie”
- 10.15 S. „Blossom”
- 10.40 S. „Przyjaciele”
- 11.05 S. „Rywalki”
- 11.50 Dramat „Przyrzeczony na Dzień Dziękczynienia”, USA 1986
- 13.25 Przegląd ligi mistrzów UEFA
- 14.20 Kamera VRS
- 14.50 S. „Trzecia planeta od Słońca”
- 15.20 Dramat „Agencja modelek”, USA 1994
- 16.10 S. „Skraj ziemi”
- 17.05 Komedia „Troskliwy tata”, USA 1974
- 18.45 Wiadomości TV3
- 19.00 Sport TV3
- 19.10 „Śapiro show”
- 19.45 Robinsonowie
- 20.55 Telegra „Nescafe”
- 21.00 Komedia „Szalone szczęście”, USA 1987
- 22.55 Film przyg. „Małżeństwo z przymusu”, USA 1991

W

- 8.00 Z Wilna
- 8.20 Dla ogrodników
- 9.00 Magazyn „Budownictwo”
- 9.30 Głos narodu
- 10.30 Po prostu zwierzęta
- 11.00 „Niedziela”
- 11.20 Telefon „Niedzieli”
- 12.05 Film fab. „Nocny patrol”
- 13.45 Za szkłem
- 14.00 Z Moskwy
- 14.30 „Sieć”
- 15.10 Za szkłem
- 15.20 Interesujące kino
- 16.05 Wczasowicze
- 16.50 Za szkłem
- 17.00 S. „Ulice stłuczonych latarni”
- 18.00 Z Moskwy
- 18.50 Bez krawata
- 19.30 S. „Ulice stłuczonych latarni”
- 20.45 „Itogo”
- 21.20 Za szkłem
- 22.25 Film fab. „Rubin z Kairu”, USA 1992

W

- 9.00 Dotyk
- 10.00 Program Uniwersytetu Szawelskiego
- 10.30 Bądźmy zdrowi
- 11.00 Dla nas wszystkich
- 11.30 Proponujemy

- 11.35 Obywatel przyszłości
- 12.00 Film fab. „Mój ukochany”
- 13.30 Muzeum kina
- 14.00 Twój wychowanek
- 14.30 Film anim.
- 15.30 Magazyn „Tylko ty”
- 16.00 Paradygmat
- 16.25 Proponujemy
- 16.30 O turystyce
- 16.45 Sukces w ogrodzie
- 17.00 O komputerach
- 17.30 Odwrotna strona Wilna
- 18.00 Proponujemy
- 18.05 Pogląd od poniedziałku do czwartku
- 19.30 Oaza
- 20.00 Proponujemy
- 20.05 S. „Syreny”
- 21.05 Film fab. „Spadek”, USA 1998

1

- 6.00 Wiadomości
- 6.10 Komedia „Słomkowy kapelusik”
- 7.15 Słowo duszpasterza
- 7.35 Zew dżungli
- 7.55 Jerałasz
- 8.05 Graj, harmonio
- 8.50 Bibliomania
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Panorama śmiechu
- 9.45 Smakotył
- 10.05 40 lat śmiechu. „KWN”
- 11.05 W świecie zwierząt
- 11.45 Zdrowie
- 12.30 Srebrny krążek
- 13.15 Historia pewnego arcydzieła
- 13.30 Klub W. Disneya
- 14.00 Wiadomości
- 14.10 Film fab. „Stalingrad”
- 15.40 Reportaż specjalny
- 16.00, 17.20 Koncert K. Nowikowej
- 17.00 Wiadomości
- 17.55 „Jak zostać milionerem?”
- 18.55 Ostatni bohater
- 20.00 Czas krajoznawczy
- 20.30 Film akcji „Gwiezdny desant”
- 22.40 Piosenka roku
- 0.10 Thriller „Czwartek”

PTP

- 5.40 O rybolówstwie
- 6.05 S. „Zaginiony świat”
- 7.00 Tata, ja, mama — to rodzina sportowa
- 7.45 S. anim. „Teletubbies”
- 8.10 Złoty klucz
- 8.30 Zdrowie i życie
- 9.00 Poczta rosyjskiej TV
- 9.30 Dzień dobry, kraju
- 10.10 Telegra „Stu przeciwko jednemu”
- 11.00 Obok ciebie
- 11.55 S. „Tajny agent”
- 13.00 Wiadomości
- 13.20 Film krym. „Dwa bilety na dzienny seans”
- 15.00 S. anim. „Tom i Jerry”
- 15.05 „Encyklopedia doktora Szlagiera”
- 17.00 Moja rodzina
- 17.55 „Anschlage”
- 19.00 Wiadomości
- 19.25 Zwierciadło
- 20.00 Film fab. „Taksówka”
- 21.55 Film fab. „Nie ma dokąd uciekać”
- 23.50 Film fab.

„Kobiety nocy”
1.35 Pogoda

TVPOLONIA

- 7.00 „A jeśli będzie jesień” — film obycz.
- 8.00 Echa tygodnia, (program w języku migowym)
- 8.30 Hrabia z Rzeczypospolitej Sztabińskiej — reportaż
- 9.00 Wiadomości
- 9.12 Pogoda
- 9.15 S. dok. „Lecznica pod św. Franciszkiem”
- 9.45 Ziarno
- 10.10 Ale cyrk — program dla dzieci
- 10.35 S. „Plebania”
- 11.00 „Hilary z budki Canolda” — film dok.
- 12.30 Uczmy się polskiego
- 12.05 „Klan” — telenowela
- 13.20 S. „Ogród Barbarzyńcy”
- 13.45 Laureaci Nowej Tradycji
- 14.00 Wielkie żarcie
- 14.30 S. anim. „Mapeciątka”
- 15.00 Skarbiec — magazyn historyczno-kulturalny
- 15.30 Piraci — teleturniej
- 16.00 S. „Jest jak jest”
- 16.30 Dialogi z przeszłością — program Szczepana Żaryna
- 17.00 Chrzęszcz brzmi w trzcinie...
- 17.25 Kurier z Waszyngtonu
- 17.40 Marzenia i kariery
- 18.00 Teleexpress
- 18.20 Gość Jedyńki
- 18.30 Dozwolone od lat 40
- 19.05 S. „Na dobre i na złe”
- 19.55 Gniew — chłopaki idę z wami — program krajoznawczy
- 20.15 Dobranocka
- 20.30 Wiadomości
- 20.50 Pogoda
- 20.53 Sport
- 21.00 „Dzieci wojny” — film fab.
- 22.20 W krainie uśmiechu
- 23.50 Sport-telegram
- 24.00 Benefis Janusza Zakrzeńskiego — program rozr.
- 0.50 Świadectwa arkadii — reportaż
- 1.25 S. „Na dobre i na złe”
- 2.15 S. anim. „Przygody Misia Colargola”
- 2.30 Wiadomości

4

- 7.15 Telesklep, Inne
- 8.45 S. komed. „Punky Brewster”
- 9.10 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 9.35 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
- 10.00 S. anim. „Łebski Harry”
- 10.25 S. anim. „Denis rozrabia”
- 10.50 S. komed. „Uczniowskie manewry”
- 11.15 Automaniak —

- magazyn motor.
- 11.45 VIVA Polska! — program muz.
- 13.45 Big Brother — reality show
- 14.30 S. przyg. „Przygody Supermana”
- 15.25 Maraton uśmiechu — program rozr.
- 15.55 Ananasy z mojej klasy — program rozr.
- 17.00 Dom pełen pomysłów — magazyn
- 17.30 Wielka niespodzianka Klaudiusza — program rozr.
- 18.00 S. obycz. „Kochane kłopoty”
- 18.55 S. obycz. „13 Posterunek 2”
- 19.30 Ale płama — program rozr.
- 20.00 TVN Fakty — program inform.
- 20.20 Sport, Inne
- 20.25 Pogoda, program inform.
- 20.35 Milionerzy — teleturniej
- 21.25 Big Brother — reality show
- 22.10 Droga do gwiazd — program rozr.
- 23.10 „W służebnym sprawie” — film sensac.

RTL 7

- 8.00 Teledyski
- 9.00 Odjazdowe kreskówki
- 11.25 Teleshopping
- 11.55 „Bajkowe auto” — komedia
- 13.40 S. obycz. „Hotel”
- 14.30 Teleshopping
- 15.00 Gra w przeboje — teleturniej muz.
- 15.30 „Misja rekina” — film akcji
- 17.10 „Najgorsi kierowcy świata III” — film dok.
- 18.05 S. fant. -nauk. „SeaQuest”
- 19.00 S. przyg. „Słoneczny patrol”
- 20.00 Koncert Phila Collinsa
- 21.00 „Zapomniane grzechy” — film obycz.
- 22.45 „Żniwiarz” — thriller
- 0.30 „Wpływ ciała 2” — film erot.
- 2.10 Koncert Phila Collinsa
- 3.00 „Zapomniane grzechy” — film obycz.
- 4.30 Teleshopping

4 TVP4

- 7.00 S. „Plac budowy”
- 7.30 S. „Czarny Królewicz”
- 8.00 V Max — magazyn motor.
- 8.30 S. dok. „Survival Factor 1”
- 9.30 S. anim. „Hoboczeki”
- 10.00 S. „Plac budowy”
- 10.30 S. fant. „Dzieciaki z mgławicy”
- 11.00 S. przyg. „Biały Kiel”
- 11.30 „Europa za jeden uśmiech” — teleturniej

- 12.15 S. przyg. „Z afrykańskiego pamiętnika”
- 13.00 S. dok. „Dawni wojownicy”
- 13.30 S. komed. „Ach, śpij kochanie”
- 14.00 TV4 Kropka pl
- 14.30 V Max — program motor.
- 15.00 „Małpia kuracja” — komedia
- 16.50 Łysi i Blondynki — reality show
- 17.50 S. dok. „Niewiarygodne, ale prawdziwe”
- 18.45 Dziennik
- 18.58 Informacje sportowe
- 19.05 „Harry i Hendersonowie” — komedia fant.
- 21.00 Łysi i Blondynki — reality show
- 21.55 „Brylantowy trop” — film akcji
- 23.50 S. dramat-sensac. „Aniol ciemności 2”
- 0.45 Drogówka — magazyn policyjny
- 1.15 „Masażystka 3” — dramat erotyczny
- 3.00 S. dramat „Millennium”
- 3.55 Muzyczny VIP

TVP1

- 7.30 Wszystko o dzieła i ogrozie
- 8.00 Agrolinia
- 9.00 Wiadomości
- 9.12 Pogoda
- 9.15 S. „Dom Czarnoksiężnika”
- 9.45 Ziarno — program redakcji katolickiej
- 10.10 Cybermania
- 10.40 S. anim. „Sabrina”
- 11.05 S. „Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki”
- 12.00 Poszukiwacze skarbów — teleturniej
- 12.35 Lista przebojów
- 13.05 Z kamerą wśród zwierząt
- 13.35 Sekrety zdrowia
- 14.00 Wiadomości
- 14.15 Dwadzieścia jeden — teleturniej
- 14.50 S. „Słoneczny patrol”
- 15.35 Pr. rozrywkowy
- 16.00 S. dok. „Blazen, król i zabójca”
- 16.30 Miliard w rozumie
- 17.00 Co Pani na to?
- 17.30 S. „Moda na sukces”
- 18.00 Teleexpress
- 18.20 Gość Jedyńki
- 18.30 S. „Plebania”
- 19.00 Kochamy polskie seriale — teleturniej
- 19.30 Jaka to melodia? — quiz muz.
- 20.00 Wieczorynka
- 20.30 Wiadomości
- 20.52 Sport
- 20.58 Pogoda
- 21.05 „Łowcy diamentów” — film fab.
- 22.45 Magazyn motoryzacyjny „MOC”
- 23.10 Gala Boku Zawodowego
- 0.05 „Amerykański wilkołak w Paryżu” — film fab.

TV 3

20.25

Ojciec narzeczonej 2

Komedia, USA 1995, reż. Charles Shyer, wyk. Steve Martin, Diane Keaton
Życie ojca narzeczonej stało się wreszcie takim, o jakim marzył: córka jest już dorosła, syn również nie jest dzieckiem, żona go kocha, a serce cieszy piękny dom. I oto problematyczna nowina: ukochana córka jest w ciąży. I to jeszcze nie wszystko. Okazuje się, że sam również wkrótce po raz kolejny zostanie ojcem.

RTL 7

21.00

Nocny lot 767

Film sensac., Niemcy/Belgia 1997, reż. Chris Bould, wyk. Robert Burk, Zeta Graff
Angela, amerykańska turystka spóźnia się na samolot, w wyniku czego zmuszona jest spędzić noc na lotnisku. Przypadkowo zauważa, że nieznanemu mężczyźnie instaluje bombę w maszynie. Kiedy Angela informuje o tym władze, nikt nie chce jej uwierzyć...

RTR

22.45

Lekarstwo na strach

Film krym., Rosja 1978, reż. Albert Mkrtschian, wyk. Aleksander Fatuszyn i Georgij Żenow
Przestępcy z pomocą nowoczesnego preparatu medycznego pozbawiają przytomności kapitana milicji, kradną jego dokumenty i broń, a następnie dokonują kolejnych przestępstw. Inspektor Tichonow ma zdemaskować przestępców.

LNK

20.30

Śmierć za życie

Film akcji., USA 1995, reż. John Badham, wyk. Johnny Depp, Christopher Walken
Watson pochował swą byłą żonę i po pogrzebie wraca z córką do Los Angeles. Wkrótce spotyka go kolejny wstrząs: zaginęła córka. Watsonowi udaje się zdobyć broń i fotografię człowieka, który porwał jego córkę...

LRT

- 6.00 Dzień dobry
- 8.00 S. anim. „Teletubbies”
- 8.30 S. „Walc przeznaczania”
- 16.00 Program dok.
- 16.30 Ekipa ratowników
- 17.00 Wiadomości (ros.)
- 17.10 S. „25 stopni na Południe”
- 18.00 Wiadomości
- 18.10 S. „Klan”
- 18.40 S. anim. „Teletubbies”
- 19.05 S. „Walc przeznaczania”
- 19.30 Targowisko bied
- 20.30 Panorama
- 21.02 Sport
- 21.07 Pogoda
- 21.10 Loteria „Perlas”
- 21.15 Kiedy byłem mały
- 22.00 Czas twórczości
- 22.30 Krag etnokultury
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Drogi. Samochody. Ludzie
- 23.45 O lotnictwie

LNK

- 5.58 Poranne koło
- 7.45 Wiadomości rowerowe
- 8.00 S. „Bez domu jest źle”
- 8.30 S. „Cena miłości”
- 9.20 Film anim.
- 9.45 S. anim. „Uliczne rekiny”
- 10.15 S. „Misja”
- 11.05 Od... do
- 12.00 Wiadomości z Hollywood
- 12.30 Film fab. „Smutek na twarzy”
- 14.30 Panorama „Wiadomości z rowerowych”
- 15.00 Film anim.
- 15.25 S. anim. „Uliczne rekiny”
- 15.50 S. „Kochana Lucy”
- 16.15 S. „Bez domu jest źle”
- 16.45 Cena miłości
- 17.45 S. „Róża pustyni”
- 18.45 Wiadomości
- 19.15 Ścisłe tajne
- 19.45 ZbTV. Telewizja Zbigniewa
- 20.15 Wiadomości rowerowe
- 20.30 Film akcji „Śmierć za życie”, USA 1995
- 22.00 Wiadomości
- 22.20 Cd. filmu „Śmierć za życie”
- 22.35 Film fab. „Świetlana przyszłość”, Kanada 1997

BTV

- 7.05 Herbata w klubie
- 8.05 „Ekipażas” — o samochodach
- 8.35 S. „Czarny Królewicz”
- 9.00 S. „Fiorella”
- 9.50 Film anim.
- 10.15 S. „Odyseja”
- 10.40 Amerykańscy gladiatorzy
- 11.30 S. „Fiorella”
- 13.00 Koncert życzeń
- 14.59, 15.59, 16.59, 17.59 — „60 sekund”
- 15.10 Najlepsze piosenki „Pukasu”

- 16.10 S. „Odyseja”
- 16.40 S. „Czarny Królewicz”
- 17.05 Film anim.
- 17.35 Amerykańscy gladiatorzy
- 18.25 S. „Fiorella”
- 19.15 Dziś
- 19.50 Krwawa fala
- 20.10 S. „Gliny”
- 21.10 S. „Siedem dni”
- 22.00 S. „Świat według Kiepskich”
- 22.25 Krwawa fala
- 22.40 Wiadomości
- 22.45 Przekrój
- 22.55 S. „... a trzeci złoty”
- 23.45 — 7.00 DW

3

- 7.00 S. anim. „Lwie serca”
- 7.25 Proces. Sektor X
- 7.50 S. „Virginia”
- 8.40 S. „Catalina i Sebastian”
- 9.25 S. „Dziewiąte przykazanie”
- 10.15 S. „Trzecia planeta od Słońca”
- 10.45 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
- 11.10 S. „Siódme niebo”
- 12.05 S. „Skraj ziemi”
- 12.50 S. „Kochanie, zmniejszyłem dzieci”
- 13.35 Przegląd Euroligi
- 14.00 S. „Stockinger”
- 14.45 S. anim. „Digimonowie”
- 15.15 S. anim. „Simpsonowie”
- 15.45 S. „Dziewiąte przykazanie”
- 16.40 S. „Catalina i Sebastian”
- 17.40 Jak się czujecie?
- 17.45 S. „Virginia”
- 18.40 „Powitaj Boże Narodzenie w przytulnym domu”
- 18.45 Wiadomości TV3
- 19.05 Sport TV3
- 19.10 Bez tabu
- 19.45 Magazyn „Szczęście kobiet”
- 20.20 Telegra „La Festa”
- 20.25 Komedia „Ojciec narzeczonej — 2”
- 22.15 Wiadomości TV3 (w przerwie filmu)
- 22.45 S. „Seks i miasto”
- 23.25 Kamera VRS

TK

- 8.10 S. „Milady”
- 9.00 S. „Syreny”
- 10.00 Film fab. „Sam wśród swoich”
- 17.25 Film anim.
- 17.35 S. „Milady”
- 18.25 Proponujemy
- 18.30 Sukces w sadzie
- 18.45 O turystyce
- 18.55 Zbliżają się święta
- 19.00 Puls Wilna
- 19.20 Pogląd
- 19.40 Wiadomości (pol.)
- 19.55 Proponujemy
- 20.00 Twój wychowanek
- 20.30 Program „Dotknięcie do Muzy”
- 21.00 Bioenergetyka i inwestycje
- 21.25 Zbliżają się święta
- 21.30 Puls Wilna
- 21.50 Pogląd
- 22.10 Wiadomości (pol.)
- 22.20 Film fab. „Lalka”

W

- 8.00 „Itogi”
- 9.25 Znowu sam w domu
- 9.30 Śniadanie z W. Solowjowem
- 10.00 Głos narodu
- 11.25 Katastrofy tygodnia
- 12.00 Z Moskwy
- 12.20 S. „Ulice słuczonych latorń”
- 13.15 Za szkłem
- 14.00 Z Moskwy
- 14.25 Znowu sam w domu
- 14.35 Film fab. „Zrównanie dnia z nocą”
- 16.00 Z Moskwy
- 16.30 Cd. filmu
- 17.05 Za szkłem
- 17.45 Wszyscy do ogrodu
- 18.20 Znowu sam w domu
- 18.30 Z Wilna
- 19.00 Tydzień sportowy
- 19.25 Dla dzieci
- 20.00 Puls
- 20.35 Zgaście światło!
- 20.45 Patrol drogowy
- 21.00 Z Moskwy
- 21.30 S. „Ulice słuczonych latorń”
- 22.00 Z Wilna
- 22.20 Cd. serialu
- 22.45 Za szkłem

7

- 15.00 S. „Odwieczny zew”
- 16.00 Wielkie pranie
- 17.00 Wiadomości
- 17.25 Po łaźni
- 18.00 Czekaj na mnie
- 19.00 Telegra „Kto chce zostać milionerem?”
- 20.00 Czas
- 20.40 Film fab. „PM”
- 21.45 Niezależne śledztwo
- 22.30 Czas
- 23.00 Piłka nożna
- 23.30 D. Dibrow — „Nocna zmiana”

PTP

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Wiadomości
- 7.15 Ekspertyza Rosyjskiej TV
- 7.30 Moskwa — Mińsk
- 7.50 Wiadomości z Moskwy
- 8.15 Film fab. „Taksówka-2”
- 10.30 S. „Santa Barbara”
- 16.30 Film krym. „Podwójna pułapka”
- 18.00 S. „Moskiewskie okna”
- 19.35, 22.30 Czas lokalny. Z Moskwy
- 19.55 Film krym. „Poirot Agaty Christie. Morderstwo na polu golfowym”
- 22.00 Wiadomości
- 22.45 Film krym. „Lekarstwo na strach”
- 0.40 Kineskop
- 1.35 Pogoda
- 7.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości: 7.05, 7.30, 8.00, 8.25
- 8.30 Polskie smaki
- 8.45 Kawa czy herbata

TVPOLONIA

- 9.00 Wiadomości
- 9.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 9.25 Kawa czy herbata
- 9.40 „Klan” — telenowela
- 10.05 Bajki polskie — program dla dzieci
- 10.30 S. „Jest jak jest”
- 11.00 S. „M jak miłość”
- 11.35 Kochamy polskie seriale — teleturniej
- 12.00 Tadeusza nikt nie rusza, czyli 30 lat w służbie telewizji
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Świadczenia arkadii — reportaż
- 13.40 Historie: Intrygująca tajemnica — reportaż
- 14.10 „Klan” — telenowela
- 14.35 Biografie: Jan Zachwatowicz — Stulecie — film dok.
- 15.30 Drugie miejsce na ziemi — reportaż
- 16.00 Wiadomości
- 16.10 Małe ojczyzny
- 16.35 W krainie uśmiechu
- 17.30 S. „Kundle i reszta”
- 18.00 Teleexpress
- 18.20 Gość Jedyńki
- 18.30 Sportowy tydzień
- 19.20 Dziennik telewizyjny
- 19.35 „Klan” — telenowela
- 20.00 Polacy na Białorusi
- 20.15 Dobranocka
- 20.30 Wiadomości
- 20.55 Pogoda
- 20.57 Sport
- 21.00 S. „Wszystkie pieniądze świata”
- 21.55 Jestem: Tadeusz Woźniak — program rozr.
- 22.40 „Polskie bzy pod Andami” — film dok.
- 23.05 Gniew — chłopaki idę z wami — program krajoznawczy
- 23.30 Panorama
- 23.50 Sport-telegram
- 24.00 Ze sztuką na ty
- 0.50 Uroczysty Koncert Orkiestry „Sinfonia Varsovia”
- 1.30 Monitor Wiadomości
- 6.45 Kropka nad i — program publ.
- 7.00 „Miłość i przeznaczenie” — telenowela
- 7.45 Telesklep, Inne
- 8.00 „Cena miłości” — telenowela
- 8.50 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 9.15 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
- 9.40 S. anim. „Lebski Harry”
- 10.05 S. anim. „Denis rozrabiaka”
- 10.30 Telesklep, Inne
- 11.30 Big Brother: Zobacz więcej — reality show
- 12.25 Big Brother: Ring — reality show
- 13.40 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 14.05 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
- 14.30 S. anim. „Lebski Harry”

- 14.55 S. anim. „Denis rozrabiaka”
- 15.20 S. obycz. „Beverly Hills 90210”
- 16.15 Milionerzy — teleturniej
- 17.00 TVN Fakty, program inform.
- 17.15 Pogoda, program inform.
- 17.20 „Virginia” — telenowela
- 18.15 Big Brother: W cztery oczy — reality show
- 19.00 Rozmowy w toku — talk show
- 20.00 TVN Fakty, program inform.
- 20.30 Kropka nad i — program publ.
- 20.45 Sport, Inne
- 20.50 Pogoda, program inform.
- 21.00 Big Brother — reality show
- 21.50 Milionerzy — teleturniej
- 22.40 S. komed. „13 Posterunek 2”
- 23.15 S. dok. „Nauka jazdy”
- 23.45 Maraton uśmiechu — program rozr.
- 0.15 TVN Fakty, program inform.
- 0.25 Fakty, ludzie, pieniądze — magazyn gosp.

RTL7

- 7.00 Teledyski
- 8.15 Odjazdowe kreskówki
- 10.35 Teleshopping
- 11.10 „Maria Emilia” — telenowela
- 12.00 „Izabella” — telenowela
- 12.50 Śmieć się razem z nami — program rozr.
- 13.15 Teleshopping
- 14.20 „Maria Emilia” — telenowela
- 15.10 S. komed. „Nie z tego świata”
- 15.35 S. młodzi „Czy boisz się ciemności?”
- 16.05 Gra w przeboje — teleturniej muz.
- 16.35 Odjazdowe kreskówki
- 19.00 S. młodzi „Czy boisz się ciemności?”
- 19.30 S. sensac. „Zar tropików”
- 20.30 S. komed. „Nie z tego świata”
- 21.00 „Nocny lot 767” — film sensac.
- 22.55 „Żelazny orzeł IV” — film akcji
- 0.45 „Zar tropików” — serial sensac.

4

- 7.00 Strefa P — magazyn muzyczny
- 7.30 KINOMANIAK — magazyn filmowy
- 8.00 Muzyczne listy
- 8.50 (1) — serial anim.
- 9.20 S. obycz. „Alvaro”
- 10.20 Łysi i Blondynki — reality show
- 11.20 S. przyg. „Przygody Sindbada Żeglarza”
- 12.15 „Gang Olsena rusza na wojnę” — komedia

- 14.15 V Max — magazyn motor.
- 14.45 Strefa P — magazyn muz.
- 15.20 S. „Hoboczek” — dla dzieci
- 15.45 Muzyczne listy
- 16.35 S. komed. „M. A. S. H.”
- 17.00 S. obycz. „Alvaro”
- 18.00 S. komed. „Oni, ona i pizzeria 3”
- 18.30 HOT CHAT 2001 — program pub.
- 18.45 Dziennik
- 19.00 Łysi i Blondynki — reality show
- 20.00 S. sensac. „Kameleon”
- 21.00 S. dramat. „Millennium”
- 21.55 S. akcji „Pierwsza fala”
- 22.50 Dziennik
- 23.02 Informacje sportowe
- 23.05 INFORmator prawny — magazyn „Gazety Prawnej”
- 23.15 Łysi i Blondynki — reality show
- 0.15 Wokanda — program dok.
- 0.45 S. krym. „Kojak”
- 1.45 S. akcji „Podwójna gra”

TVP1

- 7.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości 7.05, 7.30, 8.00, 8.25
- 8.30 Telezakupy
- 9.00 Wiadomości
- 9.12 Pogoda
- 9.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 9.25 Kawa czy herbata
- 9.45 S. „Lassie”
- 10.10 Budzik — program dla dzieci
- 10.35 Kino Malucha
- 11.00 S. „Zdarzyło się jutro”
- 11.50 Telezakupy
- 12.05 S. „Od Jezusa do Chrystusa”
- 12.40 Nauka języka niemieckiego
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Agrobiznes
- 13.25 Kontrasty — świat, ludzie, pieniądze
- 13.30 Rolnictwo na świecie
- 13.45 S. „Plebiana”
- 14.15 Gotowanie na ekranie
- 14.35 Telezakupy
- 14.50 Czas na komputer
- 15.10 Krajobraz z cisem
- 15.25 Katalog zabytków
- 15.35 www.media.spoko
- 16.00 Wiadomości
- 16.10 Sprawa dla reportera
- 16.45 Auto-mix
- 17.00 Rower Błażeja
- 17.30 S. „Moda na sukces”
- 18.00 Teleexpress
- 18.20 Gość Jedyńki
- 18.35 „Klan” — telenowela
- 19.05 S. „Czarodziejki”
- 20.00 Wieczorynka
- 20.30 Wiadomości
- 20.57 Sport
- 21.03 Pogoda
- 21.10 „Filmowe koty Viviana Bristowa” — film dok.
- 22.05 Teatr Telewizji
- 23.30 Monitor Wiadomości
- 23.55 Sportowy flesz
- 24.00 Rozmowy na nowy wiek

WTOREK 27. XI

LRT

6.00 Dzień dobry
8.00 S. anim. „Teletubbies”
8.30 S. anim. „Walc przeznaczenia”
16.00 Otwórz drzwi
16.30 Lekcja jęz. niemieckiego
17.00 Wiadomości (ros.)
17.10 S. „25 stopni na Południe”
17.55 Lekcja języka
18.00 Wiadomości
18.10 S. „Klan”
18.40 S. anim. „Teletubbies”
19.05 S. „Walc przeznaczenia”
19.30 Formuła sukcesu
20.00 Program europejski
20.30 Panorama
21.02 Sport
21.07 Pogoda
21.10 Loteria „Perlas”
21.15 S. „Dossier detektyw Dubrowskiego”
22.10 Magazyn kulturalny
23.00 Wiadomości
23.15 Proszę o głos

LNK

5.58 Poranne koło
7.45 Wiadomości rowerowe
8.00 S. „Bez domu jest źle”
8.30 Cena miłości
9.20 Film anim.
9.45 S. anim. „Uliczne rekiny”
10.15 S. „Królowa mieczów”
11.05 „Sześć zer — to milion”
12.00 Kuchnia pani Grażyny
12.30 Komedie „Wojna kanapek”
14.30 Dom marzeń
15.00 Film anim.
15.25 S. anim. „Uliczne rekiny”
15.50 S. „Kochana Lucy”
16.15 S. „Bez domu jest źle”
16.45 S. „Cena miłości”
17.45 S. „Róża pustyni”
18.45 Wiadomości
19.15 Nurty
20.15 Wiadomości rowerowe
20.30 S. „Sąsiedzi”
21.00 Nos
22.00 Wiadomości
22.20 S. „Pokój przyjęć”
23.20 Niebezpieczna strefa
23.45 ZbTV. Telewizja Zbigniewa
0.10 NKT

BTV

7.05 Krwawa fala
7.20 Przekrój
7.35 Program Matulewiciusa
8.05 Nie tylko dla kobiet
8.35 S. „Czarny Królewicz”
9.00 S. „Fiorella”
9.50 Film anim.
10.15 S. „Odyseja”
10.40 Amerykańscy gladiatorzy
11.30 S. „... a trzeci złoty”
12.20 Corrida
13.35 Dla rybaków
14.05 S. „Gliny”
14.59 15.59, 16.59, 17.59 — „60 sekund”

16.10 S. „Odyseja”
16.40 S. „Czarny Królewicz”
17.05 Film anim.
17.35 Amerykańscy gladiatorzy
18.35 S. „Fiorella”
19.15 Dziś
19.50 Krwawa fala
20.10 Film krym. „Polowanie na Kopciuszka”
21.10 Dramat akcji „Rocky IV”, USA 1985
22.45 Krwawa fala
23.00 Wiadomości
23.05 Przekrój
23.15 S. „... a trzeci złoty”
0.05 — 7.00 DW

3

7.00 Film anim.
7.25 Bez tabu
7.50 S. „Virginia”
8.40 S. „Catalina i Sebastian”
9.25 S. „Dziwne przykazanie”
10.15 S. „I znowu ty?”
10.45 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
11.10 „Robinsonowie”
12.05 S. „Trzej przyjaciele i pizzeria”
12.50 S. „Kochanie, zmniejszyłem dzieci”
13.35 S. „Blossom”
14.00 S. „Najlepszy bandyci Ameryki”
14.25 S. „Przyjaciele”
14.45 Film anim.
15.15 S. anim. „Simpsonowie”
15.45 S. „Dziwne przykazanie”
16.40 S. „Catalina i Sebastian”
17.40 Jak się czujecie?
17.45 S. „Virginia”
18.45 Wiadomości TV3
19.05 Sport TV3
19.10 Bez tabu
19.45 Film dok. „Gliny”
20.20 S. „Kobra 11”
21.10 Telewizja „Lietuvos rytas”
22.15 Wiadomości TV3
22.25 S. „X-Files”
23.15 Proces. Sektor X

TKK

8.10 S. „Milady”
9.00 „Bioenergetyka i inwestycje”
9.30 Film fab. „Lalka”
17.25 Film anim.
17.35 S. „Milady”
18.25 Proponujemy
18.30 Gwóźdź
18.55 Zbliżają się święta
19.00 Puls Wilna
19.20 Pogląd
19.40 Wiadomości (pol.)
19.55 Proponujemy
20.00 Bądźmy zdrowi
20.30 Kroniki wileńskie
21.00 O komputerach
21.25 Zbliżają się święta
21.30 Puls Wilna
21.50 Pogląd
22.10 Wiadomości (pol.)
22.20 Film fab. „Lalka”

W

8.00 Z Wilna
8.20 Puls
8.50 Sportowy tydzień
9.15 Znowu sam w domu
9.20 „Do naszego portu zawijały statki”
10.25 „Itogo”

10.55 Bez krawata
11.25 Po prostu zwierzęta
12.00 Z Moskwy
12.20 S. „Ulice stłuczonych latarni”
13.55 Za szkłem
14.00 Z Moskwy
14.25 Znowu sam w domu
14.35 Film fab. „Rubin z Kairu”
16.00 Z Moskwy
16.30 Cd. filmu fab.
17.05 Za szkłem
17.45 Dla rybaków
18.20 Znowu sam w domu
18.30 Z Wilna
19.00 Stolica
19.30 Magazyn „Budownictwo”
20.00 Puls
20.35 Zgaście światło!
20.45 Patrol drogowy
21.00 Z Moskwy
21.30 S. „Obywatel naczelnik”
22.00 Z Wilna
22.20 Cd. serialu
22.45 Bez protokołu
23.35 Za szkłem

7

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości
8.15 Czekaj na mnie
9.15 Film fab. „PM”
10.15 Po łaźni
10.50 Bibliomania
15.00 S. „Odwieczny zew”
16.00 Wielkie pranie
17.25 S. „Przyspieszona pomoc”
18.00 S. „Ziemia miłości”
19.00 Telegra
20.00 Czas „Słabe ogniwo”
20.40 Film fab. „PM”
21.45 Kreml-9
22.30 Czas
23.00 Cywilizacja
23.30 D. Dibrow — „Nocna zmiana”

PTP

8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Wiadomości
8.15 S. „Moskiewskie okna”
10.30 S. „Santa Barbara”
16.30 Film krym. „Podwójna pułapka”
18.00 S. „Moskiewskie okna”
19.35, 22.30 Czas lokalny. Z Moskwy
19.55 Program autorski J. Masiuk „Akwatirum wschodzącego słońca”
22.00 Wiadomości
22.45 Film fab. „Baza”
0.45 Film dok.
1.20 Pogoda

TPOLONIA

7.00 Kawa czy herbata
8.30 Gość Jedynek
8.45 Kawa czy herbata
9.00 Wiadomości
9.15 Krakowskie Przedmieście 27
9.25 Kawa czy herbata
9.40 „Klan” — telenowela
10.05 Dzieci dzieciom — program
10.20 Ale heca — program dla dzieci
10.45 Tęczowa bajeczka
11.00 S. „Wszystkie pieniądze świata”
11.55 Ze sztuką na

ty: WESELE program inform.
17.15 Pogoda — program inform.
17.20 „Virginia” — telenowela
18.15 Big Brother: W cztery oczy — reality show
19.00 Rozmowy w toku — talk show
20.00 TVN Fakty — program inform.
20.30 Kropka nad i — program publ.
20.45 Sport, Inne
20.50 Pogoda, program inform.
21.00 Big Brother — reality show
21.45 „Pułapki miłości” — film sensac.
23.35 S. dok. „Na ratunek”
0.05 TVN Fakty — program inform.
0.15 S. komed. „Drew Carey Show”
0.45 Big Brother: Extra — reality show

RTL7

7.00 Teledyski
8.15 Odjazdowe kreskówki
10.35 Teleshopping
11.10 „Maria Emilia” — telenowela
12.00 „Izabella” — telenowela
12.50 Śmieję się razem z nami — program rozr.
13.15 Teleshopping
14.20 „Maria Emilia” — telenowela
15.10 S. komed. „Nie z tego świata”
15.35 S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
16.05 Gra w przeboje — teleturniej muz.
16.35 Odjazdowe kreskówki
19.00 S. młodz. „Czy boisz się ciemności?” — film dok.
19.30 S. sensac. „Żar tropików”
20.30 S. komed. „Nie z tego świata”
21.00 „Kogel-mogel” — komedia
22.55 „Smak ryzyka” — thriller
0.45 S. sensac. „Żar tropików”

4 TV4

7.30 Supergol — magazyn piłkarski
8.00 Muzyczne listy
8.50 S. „Hoboczeki” — dla dzieci
9.20 S. obycz. „Alvaro”
10.20 Łysi i Blondynki — reality show
11.20 S. sensac. „Kameleon”
12.20 S. akcji „Podwójna gra”
13.20 S. fant. „Star Trek: Voyager”
14.15 Supergol — magazyn piłkarski
14.45 Strefa P —

magazyn muz.
15.20 (2) — serial dla dzieci
15.45 Muzyczne listy
16.35 S. komed. „Grace w opalach”
17.00 S. obycz. „Alvaro”
18.00 S. komed. „Kolorowy dom 2” — program pub.
18.45 Dziennik
19.00 Łysi i Blondynki — reality show
20.00 S. akcji „Akcja nad Berlinem”
21.00 S. „Bieg po szmal”
21.35 Mecz piłki nożnej
22.30 Dziennik
22.45 Mecz piłki nożnej — cd.
23.45 Łysi i Blondynki — reality show
0.45 „Odwet á la Capone” — dramat krym.

TVP1

7.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości 7.05, 7.30, 8.00, 8.25
8.30 Telezakupy
9.00 Wiadomości
9.12 Pogoda
9.15 Krakowskie Przedmieście 27
9.25 Kawa czy herbata
9.45 S. „Stinky i Jake”
10.10 Jedyneczka — program dla dzieci
10.45 Bajeczki Jedyneczki
10.50 S. „Mysia”
11.00 S. „Zdarzyło się jutro”
11.45 Telezakupy
12.05 Życie i śmierć
12.40 Nauka języka niemieckiego
13.00 Wiadomości
13.10 Agrobiznes
13.20 W drodze do Unii
13.45 „Klan” — telenowela
14.15 Dom Muratora
14.35 Telezakupy
14.50 Współcześni wojownicy
15.10 Krajobraz z cisem
15.25 Europa, jakiej nie znamy — reportaż
16.00 Wiadomości
16.10 Fronda: Dwie ojczyzny
16.35 Kulisy PRL-u
17.05 Rower Błażeja
17.30 S. „Moda na sukces”
18.00 Teleexpress
18.20 Gość Jedynek
18.35 „Klan” — telenowela
19.05 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
20.00 Wieczorynka
20.30 Wiadomości
20.57 Sport
21.03 Pogoda
21.10 S. „J. A. G. Wojskowe Biuro Śledcze”
22.00 Czas na dokument
22.35 Forum — program pub.
23.20 Wrzuć Jedynek
23.30 Monitor Wiadomości
23.55 Sportowy flesz
0.05 Plus minus — magazyn ekonomiczny

RTR

22.45

Baza

Film fab., USA 1998, reż. Mark Lester, wyk. Mark Dacascos, Tim Ebell
Oficer wywiadu John powinien wyjaśnić, dlaczego podczas przekazania Amerykanom meksykańskiego szefa gangu narkotycznego Santosa jego oddział trafił w zasadzkę, jego przyjaciele zostali zamordowani, a Santos zastrzelony.

BTV

21.10

Rocky IV

Dramat akcji, USA 1985, reż. Sylvester Stallone, wyk. Sylvester Stallone, Dolf Lindgren
Tym razem przeciwnikiem legendarnego Rocky jest radziecki mistrz pięściarstwa Iwan Drago, który przybył do Ameryki wraz z żoną — mistrzynią świata w pływaniu. Rosjanie atakują...

TVN

21.45

Pułapki miłości

Film sensacyjny, USA 1992, reż. Joyce Chopra, wyk. Joe Penny, Jenny Robertson
Michael, znudzony monotonią stabilnego związku ulega urokowi Carolyn, koleżanki z pracy. Podczas nocy spędzanej z kochanką, zostaje zamordowana jego żona. Prowadzący dochodzenie detektyw ustala, że głównym podejrzanym jest Michael.

Serwis MIKROBUSÓW ciężarówek i samochodów osobowych

1. Sprawdzenie i remont hamulców (stanowisko jak w punktach Przeglądu Technicznego)
2. Sprawdzenie podwozi i układu kierowniczego na stanowisku diagnostycznym
3. Naprawa podwozi i układu kierowniczego
4. Komputerowe ustawianie kół z zastosowaniem lasera
5. Remont bieżący i kapitalny silników wysokoprężnych
6. Mierzenie sprzężenia w silnikach
7. Sprawdzenie i wymiana wtryskiwaczy do silników wysokoprężnych
8. Naprawa rozruszników i prądnic
9. Wymiana tłumików
10. Regulowanie świateł
11. Montowanie, wyważanie i naprawa opon
12. Wymiana oleju

Tel.: 62 75 85. 6 2 85 21

Godziny pracy:

8-21	8-22	8-22	8-22	8-21
------	------	------	------	------

(Zam. 010)

W kawiarni „Jurvilé” — wesela, bankiety, żałobne obiady. Kompleksowe obiady — tylko 6,90 Lt. Smaczne, gustownie przyrządzone, niedrogie posiłki.
Giedraičių g. 85, tel. 77 93 24, 8 284 76170.

RTR

23.45

Nasz Amerykanin Boria

Komedia, Rosja 1992, reż. Boris Buszmielov, wyk. Siergiej Makowieckij, Walentina Tatyżina. Do kraju przyjeżdża świeżo upieczony Amerykanin Boria. Jego ciocia pragnie widzieć go szczęśliwym i chce ożenić z dobrą dziewczyną, koniecznie Rosjanką.

TVPOLONIA

21.00

Lawa

Dramat., Polska 1989, reż. Tadeusz Konwicki, wyk. Gustaw Holoubek, Henryk Bista. Tadeusz Konwicki, znany i ceniony pisarz i reżyser, stworzył pierwszą filmową wersję „Dziadów”. W swoim dramacie ukazał świat XX wieku — dzisiejszy obraz Warszawy z Pałacem Kultury i Nauki, tłumy podczas spotkania z papieżem, a także okrutne wspomnienia II wojny światowej. Konrada przedstawił w dwóch postaciach: jako młodzieńca oraz człowieka dojrzałego, obarczonego doświadczeniami tego wszystkiego, co zdarzy się później, który zna przeznaczenie swego narodu...

BTV

20.40

Obiekt piękna

Melodramat., USA/W. Brytania 1991, reż. Michael Lindsay-Hogg, wyk. John Malkovich, Andie MacDowell. Obiekt piękna jest statuetka słynnego angielskiego rzeźbiarza Henry'ego Moore'a, której piękno nie każdy potrafi odczuć.

TV 4

21.00

Adwokat śmierci

Dramat kryminalny, Niemcy/USA 1999, reż. Lee H. Katzlin, wyk. Eric Roberts. Robert Walters jest znanym i szanowanym prawnikiem. Ma oddaną żonę, lojalnych przyjaciół i piękny dom. Pewnego dnia jego spokojne życie zmienia się w koszmar, kiedy za sprawą jednego z klientów zostaje zamieszany w sprawę makabrycznego morderstwa...

LRT

- 6.00 Dzień dobry
- 8.00 S. anim. „Teletubbies”
- 8.30 S. „Walc przeznaczenia”
- 16.00 Styl
- 16.30 To potrafię
- 17.00 Wiadomości
- 17.10 S. „25 stopni na Południe”
- 18.00 Wiadomości
- 18.10 S. „Klan”
- 18.40 S. anim. „Teletubbies”
- 19.05 S. „Walc przeznaczenia”
- 19.30 Program dok.
- 20.00 Sąd
- 20.30 Panorama
- 21.02 Sport
- 21.07 Pogoda
- 21.10 Klub prasowy
- 21.55 Loterie „Perlas” i „Tuzinas”
- 22.10 Nasze miasteczka
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Kiedy byłem mały

LNK

- 5.58 Poranne koło
- 7.45 Wiadomości rowerowe
- 8.00 S. „Bez domu jest źle”
- 8.30 S. „Cena miłości”
- 9.20 Film anim.
- 9.45 S. anim. „Uliczne rekiny”
- 10.15 S. „Kung Fu”
- 11.05 Nurty
- 12.00 Nasze zwierzęta
- 12.30 Film fab. „Shaka Zulu”
- 14.30 S. „Sąsiedzi”
- 15.00 Film anim.
- 15.25 S. anim. „Uliczne rekiny”
- 15.50 S. „Szelmy Twistowie”
- 16.15 S. „Be domu jest źle”
- 16.45 S. „Cena miłości”
- 17.45 S. „Róża pustyni”
- 18.45 Wiadomości
- 19.15 Wybacz
- 20.15 Wiadomości rowerowe
- 20.30 Telepizza
- 21.00 S. „Wiedźmy z San Francisco”
- 22.00 Wiadomości
- 22.20 S. „Misja”
- 23.20 S. „Babilion 5”
- 0.10 Cztery koła

BTV

- 7.05 Krwawa fala
- 7.20 Przekrój
- 7.35 Bumerang
- 8.05 Dla rybaków
- 8.35 S. „Czarny Królówicz”
- 9.00 S. „Fiorella”
- 9.50 Film anim.
- 10.15 S. „Odyseja”
- 10.40 Amerykańscy gladiatorzy
- 11.30 S. „... a trzeci złoty”
- 12.20 Komedia „Wybredny naręczony”
- 14.05 „Ekipażas” — o samochodach
- 14.35 Nie tylko dla kobiet
- 14.59, 15.59, 16.59, 17.59 — „60 sekund”
- 15.00 Najlepsze piosenki „Pukas”
- 16.10 S. „Odyseja”
- 16.40 S. „Czarny Królówicz”
- 17.05 Film anim.

- 17.35 Amerykańscy gladiatorzy
- 18.30 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Litwa — Szwajcaria. W przerwie o 20.10 Program Matulevičiusa
- 20.40 Melodramat „Obiekt piękna”
- 22.30 Wiadomości
- 22.35 S. „... a trzeci złoty”
- 23.25 — 7.00 DW

3

- 7.00 Film anim. Bez tabu
- 7.25 S. „Virginia”
- 8.40 S. „Catalina i Sebastian”
- 9.25 S. „Dziwiąte przykazanie”
- 10.15 S. „Blossom”
- 10.45 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
- 11.10 Magazyn „Szczęście kobiet”
- 11.40 Film dok. „Gliny”
- 12.05 Przegląd sportu na świecie
- 12.25 Magazyn podróży
- 12.50 S. „Kochanie, zmniejszyłem dzieci”
- 13.35 S. „Blossom”
- 14.00 S. „Kobra 11”
- 14.45 Film anim.
- 15.15 S. anim. „Simpsonowie”
- 15.45 S. „Dziwiąte przykazanie”
- 16.40 S. „Catalina i Sebastian”
- 17.40 Jak się czujecie?
- 17.45 S. „Virginia”
- 18.45 Wiadomości TV3
- 19.05 Sport TV3
- 19.10 Bez tabu
- 19.45 Proces. Sektor X
- 20.20 S. „Zmotoryzowane patrole”
- 21.15 S. „Gliny”
- 22.15 Wiadomości TV3
- 22.25 S. „Aniol”
- 23.15 „Šapro show”

TK

- 8.10 S. „Milady”
- 9.00 Bądźmy zdrowi
- 9.30 Film fab. „Lalka”
- 17.25 Film anim.
- 17.35 S. „Milady”
- 18.25 Proponujemy
- 18.30 Dla nas wszystkich
- 18.55 Zbliżają się święta
- 19.00 Puls Wilna
- 19.20 Pogląd
- 19.40 Wiadomości (pol.)
- 19.55 Proponujemy
- 20.00 Obywatel przyszłości
- 20.30 Bądźmy zdrowi
- 21.00 Kariera, szkolenie, praca
- 21.25 Zbliżają się święta
- 21.30 Puls Wilna
- 21.50 Pogląd
- 22.10 Wiadomości (pol.)
- 22.20 Film fab. „Jestem przeciw”, Polska 1985

W

- naczelnik”
- 13.15 Za szkłem
- 14.00 Z Moskwy
- 14.25 Znowu sam w domu
- 14.35 Film fab. „Droga mleczna”
- 16.00 Z Moskwy
- 16.30 Cd. filmu
- 17.05 Za szkłem
- 17.40 Odliczanie wsteczne
- 18.20 Znowu sam w domu
- 18.30 Z Wilna
- 19.00 Prawo bliżej człowieka
- 19.30 Autofani
- 20.00 Puls
- 20.40 Program „Dobry”
- 21.00 Z Moskwy
- 21.30 S. „Obywatel naczelnik”
- 22.00 Z Wilna
- 22.20 Cd. serialu
- 22.45 Bez protokołu
- 23.35 Za szkłem

7

- 8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości
- 8.15, 18.00 S. „Ziemia miłości”
- 9.15 Film fab. „PM”
- 10.15 S. „Przyspieszona pomoc”
- 10.50 Bibliomania
- 15.00 S. „Odwieczny zew”
- 16.00 Wielkie pranie
- 17.25 Panorama śmiechu
- 19.00 Ostatni bohater
- 20.00 Czas
- 20.40 S. „Przystanek na życzenie”
- 21.45 Jak wszystko było
- 22.30 Czas
- 23.00 Ekstremalne sytuacje
- 23.30 D. Dibrow — „Nocna zmiana”

PTP

- 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Wiadomości
- 8.15 S. „Moskiewskie okna”
- 10.30 S. „Santa Barbara”
- 16.30 Film krym. „Dni powszednie wydziału kryminalnego”
- 18.00 S. „Moskiewskie okna”
- 19.35, 22.30 Czas lokalny. Z Moskwy
- 19.55 Komedia „48 godzin”
- 22.00 Wiadomości
- 22.45 Film dok.
- 23.45 Komedia „Nasz Amerykanin Boria”

TVPOLONIA

- 7.00 Kawa czy herbata
- 8.30 Gość Jedyńki
- 8.45 Kawa czy herbata
- 9.00 Wiadomości
- 9.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 9.25 Kawa czy herbata
- 9.40 „Klan” — telenowela
- 10.10 Julek i zwierzęta: Straszny zwierz — program
- 10.20 Tęczowa bajeczka
- 10.30 S. „Awantura o Basię”
- 11.00 S. „Sukces”
- 11.30 „Ślub w domu samotności” — film dok.
- 12.00 Pegaz — magazyn kult.
- 12.30 Ze sztuką na ty
- 13.00 Wiadomości

- 13.10 U wód...: Leśne uzdrowisko — W krainie stu jezior — program
- 13.25 Wieści polonijne
- 13.40 Rozmowy na nowy wiek: z prof. Zygmunt Baumanem
- 14.10 „Klan” — telenowela
- 14.35 Forum — program publ.
- 15.20 Bracia Ksero — reportaż
- 15.40 Chronić piękno tej ziemi i ludzi
- 16.00 Wiadomości
- 16.10 Wielkie zarcie
- 16.35 Jestem: Jacek Skubikowski — program rozr.
- 17.20 „Pech” — film anim.
- 17.30 Raj — magazyn katolicki
- 18.00 Teleexpress
- 18.20 Gość Jedyńki
- 18.30 Julek i zwierzęta: Straszny zwierz — program
- 18.35 Tęczowa bajeczka
- 18.45 S. anim. „Noddy”
- 19.15 Opowieści Dziwnoluda: W szkole — program
- 19.35 „Klan” — telenowela
- 20.00 Dzień jak co dzień: Zabiegani — reportaż
- 20.15 Dobranocka
- 20.30 Wiadomości
- 20.55 Pogoda
- 20.57 Sport
- 21.00 „Lawa” — dramat
- 23.10 Forum Polonijne
- 23.30 Panorama
- 23.50 Sport-telegram
- 24.00 Ogród sztuk: Szaleni i opętani — magazyn

- 0.30 „Pech” — film anim.
- 0.45 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
- 1.30 Monitor Wiadomości
- 6.45 Kropka nad i — program publ.
- 7.00 „Miłość i przeznaczenie” — telenowela
- 7.45 Telesklep, Inne
- 8.00 „Cena miłości” — telenowela
- 8.50 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 9.15 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
- 9.40 S. anim. „Łebski Harry”
- 10.05 S. anim. „Denis rozrabiaka”
- 10.30 Telesklep, Inne
- 11.30 Big Brother — reality show
- 12.15 Rozmowy w toku — talk show
- 13.10 S. dok. „Na ratunek”
- 13.40 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 14.05 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
- 14.30 S. anim. „Łebski Harry”
- 14.55 S. anim. „Denis rozrabiaka”
- 15.20 S. obycz. „Beverly Hills 90210”
- 16.15 Milionerzy — teleturniej
- 17.00 TVN Fakty — program inform.
- 17.15 Pogoda, program inform.

RTL

- 0.30 „Pech” — film anim.
- 0.45 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
- 1.30 Monitor Wiadomości
- 6.45 Kropka nad i — program publ.
- 7.00 „Miłość i przeznaczenie” — telenowela
- 7.45 Telesklep, Inne
- 8.00 „Cena miłości” — telenowela
- 8.50 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 9.15 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
- 9.40 S. anim. „Łebski Harry”
- 10.05 S. anim. „Denis rozrabiaka”
- 10.30 Telesklep, Inne
- 11.30 Big Brother — reality show
- 12.15 Rozmowy w toku — talk show
- 13.10 S. dok. „Na ratunek”
- 13.40 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 14.05 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
- 14.30 S. anim. „Łebski Harry”
- 14.55 S. anim. „Denis rozrabiaka”
- 15.20 S. obycz. „Beverly Hills 90210”
- 16.15 Milionerzy — teleturniej
- 17.00 TVN Fakty — program inform.
- 17.15 Pogoda, program inform.

- 17.20 „Virginia” — telenowela
- 18.15 Big Brother: W cztery oczy — reality show
- 19.00 Rozmowy w toku — talk show
- 20.00 TVN Fakty — program inform.
- 20.30 Kropka nad i — program publ.
- 20.45 Sport, Inne
- 20.50 Pogoda, program inform.
- 21.00 Big Brother — reality show
- 22.30 Wielka niespodzianka Klaudiusza — program rozr.
- 23.00 S. seńsac. „Rodzina Soprano”
- 23.40 TVN Fakty — program inform.
- 0.10 Nocne rozmowy w toku — talk show
- 1.10 Big Brother: Extra — reality show
- 1.55 S. dok. „Granice”
- 2.25 Dom pelen pomysłów — magazyn
- 2.55 Nic straconego — programy powtórkowe

RTL

- 7.00 Teledyski
- 8.15 Odjazdowe kreskówki
- 10.35 Teleshopping
- 11.10 „Maria Emilia” — telenowela
- 12.00 „Izabella” — telenowela
- 12.50 Śmieć się razem z nami — program rozr.
- 13.15 Teleshopping
- 14.20 „Maria Emilia” — telenowela
- 15.10 S. komed. „Nie z tego świata”
- 15.35 S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
- 16.05 Gra w przeboje — teleturniej muz.
- 16.35 Odjazdowe kreskówki
- 19.00 S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
- 19.30 S. sensac. „Żar tropików”
- 20.30 S. komed. „Nie z tego świata”
- 21.00 „Zdradzona” — film sensac.
- 22.50 52 minuty: Sajgon — targowisko niewinności — reportaż
- 23.50 „Zgadnij, kto zabił” — thriller
- 1.35 S. sensac. „Żar tropików”
- 2.35 „Zdradzona” — film sensac.
- 7.00 Muzyczny VIP
- 7.30 TV4 Kropka pl
- 8.00 Muzyczne listy
- 8.50 S. „Hoboczeki” — dla dzieci
- 9.20 S. obycz. „Alvaro”
- 10.20 Łysi i Blondynki — reality show
- 11.20 S. akcji „Akcja nad Berlinem”
- 12.20 S. krym. „Kojak”
- 13.20 S. fant. „Star Trek: Voyager 2”
- 14.15 TV4 Kropka pl

4

- 14.45 Muzyczny VIP
- 15.20 S. „Hoboczeki” — dla dzieci
- 15.45 Muzyczne listy
- 16.35 S. komed. „M. A. S. H.”
- 17.00 S. obycz. „Alvaro”
- 18.00 S. komed. „Przygody Addamsów 2”
- 18.30 HOT CHAT 2001 — program pub.
- 18.45 Dziennik
- 19.00 Łysi i Blondynki — reality show
- 20.00 S. przyg. „Przygody Sindbada Żeglarza”
- 21.00 „Adwokat śmierci” — dramat krym.
- 22.50 Dziennik
- 23.02 Informacje sportowe
- 23.05 INFORmator gospodarczy — magazyn „Gazety Prawnej”
- 23.15 Łysi i Blondynki — reality show
- 0.15 S. „Rocky III”
- 2.10 X Łaski — program rozr.

TVP1

- 7.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości 7.05, 7.30, 8.00, 8.25
- 8.30 Telezakupy
- 9.00 Wiadomości
- 9.12 Pogoda
- 9.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 9.25 Kawa czy herbata
- 9.45 „Niezwykły przyjaciel” — film dla dzieci
- 10.10 Jedyńeczka
- 10.40 Bajeczki Jedyńeczki
- 10.45 S. „Mysia”
- 11.00 S. „J. A. G. Wojskowe Biuro Śledcze”
- 11.50 Telezakupy
- 12.10 „Roboty jak żywe” — film dok.
- 12.40 Nauka języka niemieckiego
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Agrobiznes
- 13.20 Kontrasty — świat, ludzie, pieniądze
- 13.25 Samo życie
- 13.45 „Klan” — telenowela
- 14.10 Pr. edukacyjny
- 14.25 Kiosk przy Wspólnej — poradnik dla ubezpieczonych
- 14.35 Telezakupy
- 14.50 U siebie: Oddajcie nam nasze lasy
- 15.10 Sekrety zdrowia
- 15.35 Raj utracony: Panama
- 16.00 Wiadomości
- 16.10 Wyprzedzić chorobę
- 16.35 Twarzą w twarz z Europą
- 17.00 Rower Błężeja
- 17.30 S. „Moda na sukces”
- 18.00 Teleexpress
- 18.20 Gość Jedyńki
- 18.35 „Klan” — telenowela
- 19.05 Życie moje
- 20.00 Wieczorynka
- 20.30 Wiadomości
- 20.57 Sport
- 21.03 Pogoda
- 21.10 Okrucy życia
- 22.45 Kronika kryminalna
- 23.05 Program publicystyczny
- 23.40 Monitor Wiadomości
- 0.05 Sportowy flesz

ORT

23.20

Johny-mnemonic

Fant. Film akcji, USA 1995, reż. Robert Longo
Możliwości pamięci ludzkiej stały się bezgraniczne dzięki komputerowemu elementowi wszczepianemu w mózg głowy. Kurier-mnemonic napotyka poważny problem: jeśli w czas z jego głowy nie zostanie usunięta informacja, grozi mu śmierć.

TV 3

20.20

Zemsta mądrali-4: zakochani mądrale

Komedia, USA 1994, reż. Steve Zacharias, wyk. Robert Carra-dine, Curtis Armstrong
Mądrali czeka niezwykle wydarzenie — wesele ich przyjaciela. Wszyscy się zbierają u panny młodej, której ojcu — ambitnemu politykowi — nie podoba się ani przyszły zięć, ani jego kole-dzy. Wspólnie z mężem starszej córki postanawia nie dopuścić do ślubu.

LNK

20.40

Pechowiec

Komedia, USA 1996, reż. Pene-lope Spheeris, wyk. Chris Far-ley, David Spade
Komedia opowiada o drodze przyszłego gubernatora Wa-szyngtonu do władzy. Jedyną przeszkodą w zawrotnej karie-rze jest młodszy brat, którego postępek i zachowanie się są trudne do przewidzenia.

Firma "Joana" PKS Warszawa

LINIA REGULARNA

WILNO - WARSZAWA - 21.30
codziennie
WARSZAWA - WILNO - 19.30

tel. 48 16 34

Twój wybór - pewny partner podróży!

LRT

- 6.00 Dzień dobry
- 8.00 S. anim. „Teletubbies”
- 8.30 S. „Walc przeznaczenia”
- 16.00 Drogi. Samochody. Ludzie
- 16.30 Bez pracy nie ma kolaczy
- 17.00 Wiadomości (ros.)
- 17.10 S. „25 stopni na południe”
- 17.55 Lekcja języka
- 18.00 Wiadomości
- 18.10 S. „Klan”
- 18.40 S. anim. „Teletubbies”
- 19.05 S. „Walc przeznaczenia”
- 19.30 Ostatnie skrzyżowanie
- 20.30 Panorama
- 21.02 Sport
- 21.07 Pogoda
- 21.10 Loteria „Perlas”
- 21.15 Program kabaretowy „Złote dno”
- 22.00 S. „Zdrada”
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Film fab. „Poruszone fundamenty”, USA 1999

LNK

- 5.58 Poranne koło
- 7.45 Wiadomości rowerowe
- 8.00 S. „Bez domu jest źle”
- 8.30 S. „Cena miłości”
- 9.20 Film anim.
- 9.45 S. anim. „Uliczne rekiny”
- 10.15 S. „Nash Bridges”
- 11.05 Nos
- 12.00 S. „Przyjaciele”
- 12.30 Film akcji „Pole bitwy — Ziemia”
- 14.30 Padnij martwy
- 15.00 Film anim.
- 15.25 S. anim. „Uliczne rekiny”
- 15.50 S. „Nieodpowiednia czarownica”
- 16.15 S. „Bez domu jest źle”
- 16.45 S. „Cena miłości”
- 17.45 S. „Róża pustyni”
- 18.45 Wiadomości
- 19.15 „Sześć zer — to milion”
- 20.15 Wiadomości rowerowe
- 20.30 Gra „Karuna”
- 20.40 Komedia „Pechowiec”, USA 1996
- 22.20 Thriller „Dzieci kukurydzy. Zbiór plonów”, USA 1996
- 23.55 Komedia „Gra”, Włochy 1991

LNK

- 8.10 S. „Milady”
- 9.00 Program „Świat kobiety”
- 9.30 Film fab. „Życie i nic więcej”
- 17.25 Film anim.
- 17.35 S. „Milady”
- 18.25 Proponujemy
- 18.30 Film dok.
- 18.45 Zbliżają się święta
- 19.00 Puls Wilna
- 19.20 Odwrotna strona Wilna
- 19.40 Wiadomości (pol.)
- 19.55 Proponujemy
- 20.00 Straż pożarna — praca w ekstremalnych warunkach
- 20.15 Litwa w Europie
- 20.30 Studio prawnicze
- 21.00 Magazyn „Świat kobiety”
- 21.25 Zbliżają się święta
- 21.30 Puls Wilna
- 21.50 Odwrotna strona Wilna
- 22.10 Wiadomości (pol.)
- 22.20 Film fab. „Życie i nic więcej”

BTV

- 7.05 Krwawa fala
- 7.20 Przekrój
- 7.35 Film krym. „Polowanie na Kopciuszka”
- 8.35 S. „Czarny królewicz”
- 9.00 S. „Fiorella”
- 9.50 Film anim.
- 10.15 S. „Odyseja”
- 10.40 Amerykańscy gladiatorzy
- 11.30 S. „... a trzeci złoty”
- 12.20 Komedia „Zwierz”
- 14.05 S. „Gliny”
- 14.59, 15.59, 16.59 —

„60 sekund”

- 15.00 Karuzela
- 16.10 S. „Odyseja”
- 16.40 S. „Czarny królewicz”
- 17.05 Film anim.
- 17.45 Amerykańscy gladiatorzy
- 18.25 S. „Fiorella”
- 19.15 Dziś
- 19.50 Krwawa fala
- 20.10 Corrida
- 21.25 Thriller fant. „Johny-mnemonic”
- 23.10 Krwawa fala
- 23.30 Przekrój
- 23.40 S. erot. „Eden”
- 0.10 — 7.00 DW

3

- 7.00 S. „Batman”
- 7.25 Bez tabu
- 7.50 S. „Virginia”
- 8.40 S. „Catalina i Sebastian”
- 9.25 S. „Dziewiąte przekazanie”
- 10.15 S. „Blossom”
- 10.45 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
- 11.10 Telewizja „Lietuvos rytas”
- 12.00 S. „Rywalki”
- 12.50 S. „Blossom”
- 13.50 Dramat „Stowarzyszenie zmarłych poetów”, USA 1989
- 15.20 S. anim. „Simpsonowie”
- 15.45 S. „Dziewiąte przykazanie”
- 16.40 „Catalina i Sebastian”
- 17.40 Jak się czujecie?
- 17.45 S. „Virginia”
- 18.45 Wiadomości TV3
- 19.05 Sport TV3
- 19.10 „Sapro show”
- 19.45 Kamera VRS
- 20.20 Komedia „Zemsta mądrali 4: zakochani mądrale”
- 22.15 Samochód 2002 roku
- 22.25 Wiadomości TV3
- 22.35 Telegra „Taurus”
- 22.40 Komedia „Śniadaniowy klub”, USA 1985
- 0.30 S. „Po tamtej stronie granicy”

7

- 8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości
- 8.15, 18.00 S. „Ziemia miłości”
- 9.15 S. „Przystanek na życzenie”
- 10.15 „Nie jesteśmy w ciemności”
- 10.50 Bibliomania
- 14.20 Komedia „Kochanie, zmniejszyłem dzieci”
- 16.00 Wielkie pranie
- 17.25 Film dok.
- 19.00 Pole cudów
- 20.00 Czas
- 20.35 Thriller „Umierać jest łatwo”
- 22.25 W innym czasie
- 23.20 Film fant. akcji „Johny-mnemonic”

PTP

- 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Wiadomości
- 8.15 S. „Moskiewskie okna”
- 9.10 Stare mieszkanie
- 10.30 S. „Santa Barbara”
- 17.30 Planeta „KWN”
- 18.00 Klub prasowy
- 18.00 S. „Moskiewskie okna”
- 19.35 Czas lokalny. Z Moskwy
- 19.55 Koncert F. Kirkorowa
- 22.50 Film krym. „Oznakowani”

TV POLONIA

- 7.00 Kawa czy herbata
- 8.30 Gość Jedyński
- 8.45 Kawa czy herbata
- 9.00 Wiadomości
- 9.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 9.25 Kawa czy herbata
- 9.40 „Złotopolscy” — telenowela
- 10.05 Wierszowanki
- 10.10 Zjedźz sam

W

- 8.00 Z Wilna
- 8.20 Puls
- 9.00 Lekarz domowy
- 9.30 Znowu sam w domu
- 9.35 Głos narodu
- 10.45 Moje kino
- 11.30 „Sieć”
- 12.00 Z Moskwy
- 12.20 S. „Obywatel naczelnik”
- 13.15 Za szkłem
- 14.00 Z Moskwy
- 14.25 Znowu sam w domu
- 14.35 Film fab. „Kryminalny talent”
- 16.00 Z Moskwy
- 16.30 Niebezpieczny świat
- 17.05 Za szkłem
- 17.40 Na granicy możliwości
- 18.20 Znowu sam w domu
- 18.30 Z Wilna
- 19.00 Dla ogrodników
- 19.40 „Niedziela”
- 20.00 „Telefon Niedzieli”
- 20.35 Zgąście światło!
- 20.35 Patrol drogowy
- 21.00 Z Moskwy
- 21.40 Film fab. „I usiadł kruk”, USA 1995
- 22.00 Z Wilna
- 22.20 Cd. filmu fab.

7

- 8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości
- 8.15, 18.00 S. „Ziemia miłości”
- 9.15 S. „Przystanek na życzenie”
- 10.15 „Nie jesteśmy w ciemności”
- 10.50 Bibliomania
- 14.20 Komedia „Kochanie, zmniejszyłem dzieci”
- 16.00 Wielkie pranie
- 17.25 Film dok.
- 19.00 Pole cudów
- 20.00 Czas
- 20.35 Thriller „Umierać jest łatwo”
- 22.25 W innym czasie
- 23.20 Film fant. akcji „Johny-mnemonic”

PTP

- 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Wiadomości
- 8.15 S. „Moskiewskie okna”
- 9.10 Stare mieszkanie
- 10.30 S. „Santa Barbara”
- 17.30 Planeta „KWN”
- 18.00 Klub prasowy
- 18.00 S. „Moskiewskie okna”
- 19.35 Czas lokalny. Z Moskwy
- 19.55 Koncert F. Kirkorowa
- 22.50 Film krym. „Oznakowani”

TV POLONIA

- 7.00 Kawa czy herbata
- 8.30 Gość Jedyński
- 8.45 Kawa czy herbata
- 9.00 Wiadomości
- 9.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 9.25 Kawa czy herbata
- 9.40 „Złotopolscy” — telenowela
- 10.05 Wierszowanki
- 10.10 Zjedźz sam

- 10.25 S. „Słoneczna włócznia”
- 11.00 „Rena” — film fab.
- 12.20 Wieczór z Jagielskim
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Skarbiec — magazyn hist. - kult.
- 13.40 Historia obyczajów: Mój dom — moja twierdza, cz. 2 — program
- 14.00 Parnas Literacki: Marian Hemar
- 14.10 „Złotopolscy” — telenowela
- 14.35 Tygodnik polityczny Jedyński
- 15.25 Teatr NN — Nomen Nescio — reportaż
- 16.00 Wiadomości
- 16.10 Nie tylko dla komandosów — reportaż
- 16.35 „Syberyjskie sny” — film dok.
- 17.30 Pegaz — magazyn kult.
- 18.00 Teleexpress
- 18.20 Gość Jedyński
- 18.30 Wierszowanki
- 18.35 Zjedźz to sam
- 18.50 Wehikuł czasu — program
- 19.10 Zabawy językiem polskim
- 19.35 „Złotopolscy” — telenowela
- 20.00 Nasz przyjaciel Mietek — mój przyjaciel Papież, cz. 7 — reportaż
- 20.15 Dobranocka
- 20.30 Wiadomości
- 20.55 Pogoda
- 20.57 Sport
- 21.00 S. „Plebania”
- 21.30 Kompozytor Jan A. P. Kaczmarek — reportaż
- 22.00 Hity satelity
- 22.15 Kabaret Starszych Panów, Wieczór XIII — „Przerwa w podróży”
- 23.30 Panorama
- 23.50 Sport-telegram

tvn

- 7.00 „Miłość i przeznaczenie” — telenowela
- 7.45 Telesklep
- 8.00 „Cena miłości” — telenowela
- 8.50 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 9.15 S. anim. „Przygody Kuby Guzika”
- 9.40 S. anim. „Lebski Harry”
- 10.05 S. anim. „Denis rozrabiaka”
- 10.30 Telesklep
- 11.30 Big Brother
- 12.15 Rozmowy w toku — talk show
- 13.10 Urzekła mnie Twoja historia — talk show
- 13.40 S. anim. „Inspektor Gadget”
- 14.05 S. anim. „Przygody

- Kuby Guzika”
- 14.30 S. anim. „Lebski Harry”
- 14.55 S. anim. „Denis rozrabiaka”
- 15.20 S. obycz. „Beverly Hills 90210”
- 16.15 Milionerzy — teleturniej
- 17.00 TVN Fakty, pogoda
- 17.20 „Virginia” — telenowela
- 18.15 Big Brother — w cztery oczy
- 19.00 Rozmowy w toku — talk show
- 20.00 TVN Fakty
- 20.30 Kropka nad i
- 20.45 Sport
- 20.50 Pogoda
- 21.00 Big Brother
- 21.45 „Szukając sprawiedliwości” — film akcji
- 23.35 S. sensac. „Rebelianci”

RTL 7

- 10.35 Teleshopping
- 11.10 „Maria Emilia” — telenowela
- 12.00 „Izabella” — telenowela
- 12.50 Śmieć się razem z nami — program rozr.
- 13.15 Teleshopping
- 14.20 „Maria Emilia” — telenowela
- 15.10 S. komed. „Nie z tego świata”
- 15.35 S. młodzi. „Czy boisz się ciemności?”
- 16.05 Gra w przeboje — teleturniej muz.
- 16.35 Odjazdowe kreskówki
- 19.00 S. młodzi. „Czy boisz się ciemności?”
- 19.30 S. sensac. „Żar tropików”
- 20.30 S. komed. „Nie z tego świata”
- 21.00 „Jednoglówny werdykt” — film sensac.
- 22.50 „Donato i córka” — film akcji

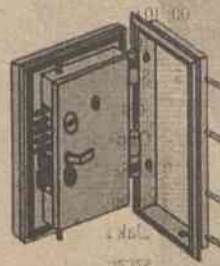
4

- 7.30 SUPER VIP — magazyn ciekawostek i sensacji
- 8.00 Muzyczne listy
- 8.50 S. „Hoboczek” — dla dzieci
- 9.20 S. obycz. „Alvaro”
- 10.20 Łysi i Blondynki — reality show
- 11.20 S. sensac. „Kameleon”
- 12.20 S. komed. „Oni, ona i pizzeria”
- 12.50 S. komed. „Kolorowy dom”
- 13.20 S. fant. „Star Trek: Voyager”
- 14.15 SUPER VIP — magazyn

- ciekawostek i sensacji
- 14.45 Muzyczny VIP
- 15.20 S. „Hoboczek” — dla dzieci
- 15.45 Muzyczne listy
- 16.35 S. komed. „M. A. S. H.”
- 17.00 S. obycz. „Alvaro”
- 18.00 S. komed. „Oni, ona i pizzeria 3”
- 18.30 HOT CHAT 2001 — program pub.
- 18.45 Dziennik
- 19.00 Łysi i Blondynki — reality show
- 20.00 S. przyg. „Przygody Sindbada Żeglarza”
- 21.00 „Okiełznać furie” — dramat sensac.
- 22.50 Dziennik
- 23.02 Informacje sportowe
- 23.05 VIP — magazyn ciekawostek i sensacji
- 23.15 Łysi i Blondynki — reality show
- 0.15 Playboy Special

TVP1

- 8.30 Telezakupy
- 9.00 Wiadomości
- 9.12 Pogoda
- 9.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 9.25 Kawa czy herbata
- 9.45 S. anim. „Noddy”
- 10.15 Jedyneczka
- 10.45 Bajeczki Jedyneczki
- 10.55 „Życie jak muzyka” — telenowela
- 11.50 Telezakupy
- 12.05 „Klaus Barbie — powrót do przeszłości” — film dok.
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Agrobiznes — program rolniczy
- 13.25 Wielkie sprzątanie
- 13.45 S. „Plebania”
- 14.10 „Plebania”, odc. 111 — serial TVP, powt.
- 14.40 Telezakupy
- 14.55 Jesteśmy: Ze Szwecji
- 15.10 Dom Muratora
- 15.35 Minotaur — czyli Slinks
- 16.00 Wiadomości
- 16.10 Reportaż
- 16.35 Słowo daję
- 17.05 Raj
- 17.30 S. „Moda na sukces”
- 18.00 Teleexpress
- 18.20 Gość Jedyński
- 18.35 S. „Plebania”
- 19.05 Ranka w ciemno — zabawa quizowa
- 19.45 Jaka to melodia? — quiz muz.
- 20.10 Wieczorynka
- 20.30 Wiadomości
- 20.57 Sport
- 21.03 Pogoda
- 21.10 S. „Marzenia do spełnienia”
- 22.05 Graj z Kuroniem
- 22.40 Na żywo — widowisko publ.
- 23.20 Wrzuc Jedynekę
- 23.35 Monitor Wiadomości

DRZWI SEJFOWE

- dostawa
- produkcja
- montaż

tylko 800 litów

(Zam. 293) Zamówienia tel. (8 22) 45 17 15

KOLUMNA KOMBATANCKA

Z powodu zgonu Żołnierza Wojska Polskiego
Stanisława Matulewicza
szczerze wyrazy współczucia rodzinie i bliskim
składają kombatanci
Dobroczynnego Stowarzyszenia
Polskich Kombatantów na Litwie

Spotkanie po 57 latach (2)

Chłopcy z parafii Murowana Oszmianka i z Oszmiany

Należy wspomnieć też o rodzinie Rutkiewiczów ze Skirmonciszek. Najpierw o Sabinie — najmłodszej siostrze.

To była wspaniała dziewczyna i wielka patriotka. Po zajęciu Wileńszczyzny i zamknięciu szkół polskich od 1939 r. uczestniczyła w tajnym nauczaniu języka polskiego dzieci najmłodszych, rozpowszechniała także książki wśród uczniów i osób starszych. Dużo takich książek przekazał mój wuj, prof. Stefan Iwaszkiewicz.

Gorgoniusz Rutkiewicz

Osobno należy powiedzieć o bracie Sabiny, Gorgoniuszu Rutkiewicz, ur. w Nowej Wilejce 22 września 1915 r. Niezwykle bogate są jego szlaki wojenne. To i wojna obronna 1939 r., i niewola sowiecka,

Płyta nagrobna Gorgoniusza Rutkiewicza w Bristolu

Armia Andersa, wyjazd z ZSRR; następnie Palestyna, Jerozolima, walki pod Monte Casino. Tam został ranny. Po długim leczeniu we Włoszech wyjechał do Anglii, gdzie zamieszkał w Bristolu. Zmarł 27 października 1989 r.

Rodzina Borkowskich

Podczas swojej wizyty w Olsztynie odwiedziłem także księdza infułata Katedry Olsztyńskiej Tadeusza Borkowskiego. Niezwykle się z tej wizyty ucieszyłem. Nic o sobie nie wiedzieliśmy od 1944 r. Naszym rozmowom i wspomnieniom nie było końca.

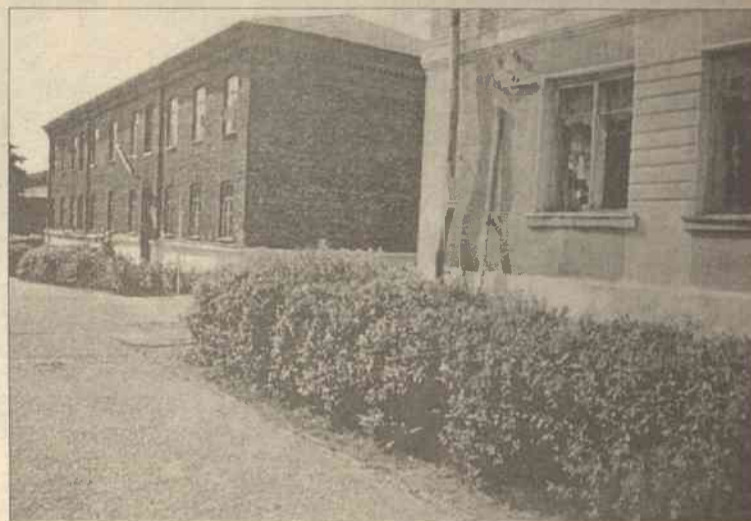
Rodzina Borkowskich przed wojną zamieszkiwała w Oszmianie. Ojciec Tadeusza, Bronisław był organistą w kościele w Oszmianie, nauczał także muzyki i śpiewu w gimnazjum miejscowym. Najstarszy brat Tadeusza, Bogusław i siostra Krystyna uczyli się w tym gimnazjum, które zostało zamknięte po 17 września 1939 r. W latach 1943 — 44 wszyscy byli w Armii Krajowej. Tadeusz był w 3 brygadzie „Szczurba”, brał udział we wszystkich walkach brygady. Po rozbrojeniu w lipcu 1944 r. wstąpił do Seminarium Wileńskiego. Świecenie kapłańskie uzyskał w 1950 r. w Lublinie. Przez całe swe życie kapłańskie był związany z olsztyńską katedrą św. Jakuba. Po na-

Sabina Rutkiewiczówna — aktywna działaczka konspiracji

szym spotkaniu w końcu czerwca br. ksiądz Tadeusz obiecał, że będzie mnie odwiedzał w Wilnie i że jeszcze pojeździmy po tych naszych stronach lat młodzieńczych. Niestety, zaledwie po dwóch tygodniach naszego spotkania otrzymałem smutną wiadomość, że ksiądz Tadeusz zmarł. Brat księdza Bogusław, ps. „Gryw”, brał udział w operacji „Ostra Brama”, walczył w Konnym Oddziale Rozpoznawczym Komendy Okręgu dowódcy „Groma”. Zginął w walce z NKWD blisko miasteczka Korelicze 1 lutego 1945 r.

Kolejny członek rodziny Borkowskich — siostra Krystyna była

Przedwojenne Gimnazjum w Oszmianie im. Jana Śniadeckiego (na dalszym planie). Stan obecny

łączniczką i sanitariuszką przy sztabie dowódcy III okręgu majora Czesława Dębickiego, ps. „Jarema”. Po wojnie z rodzicami wyjechała do Polski i, niestety, też już nie żyje.

Gimnazjum w Oszmianie

Nie mogę też nie wspomnieć o wspaniałych wykładowcach gimnazjum w Oszmianie. Niektórych osobiście znałem, bo w roku szkolnym 1939 r. miałem uczyć się w tym gimnazjum. Niestety, wojna pokrzyżowała wszystkie moje plany. Syn dyrektora gimnazjum pana Łokucyjewskiego, żołnierz Wojny Obronnej

1939 r. przeżył niewolę sowiecką, walczył w Armii Andersa, jak też w słynnym 303 polskim dywizjonie lotniczym w Anglii.

Szanowni Czytelnicy „K. W.”! W niniejszych moich wspomnieniach sprzed 60 lat mogą być nieścisłości. Wszelkie poprawki i uwagi proszę kierować pod adres: Stefan Matulewicz, ul. Šaltkalvių 54-71, Vilnius.

Na podstawie wspomnień Stefana Matulewicza prezesa DSPKL przygotował **Paweł Kobak**
Fot. archiwum

(Dokończenie. Początek w nr 223 (14270), sobota-poniedziałek 17 — 19 listopada 2001 r.)

Obchody 83. rocznicy odzyskania Niepodległości RP

Delegacja DSPKL w Bydgoszczy

11 listopada jest dniem szczególnym dla każdego Polaka. W tym dniu, po 123 latach niewoli, Polska odzyskała Niepodległość. Mimo ucisku narodu polskiego przez zaborców, Polska nie zginęła i nie zginie nigdy. Dlaczego? Dlatego, że narodem polskim opiekuje się Matka Boża z Częstochowy i Ostrej Bramy. Właśnie Jej, Matce Boskiej Ostrobramskiej mamy poświęcony dzień 16 listopada. Cały tydzień modlimy się u stóp naszej Matki.

Na obchody 83. rocznicy odzyskania Niepodległości do Bydgoszczy zaproszona została delegacja Dobroczynnego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów na Litwie. W Bydgoszczy i okolicach mieszka wielu byłych akowców, którzy walczyli w czasie niemieckiej okupacji o wyzwolenie na Wileńszczyźnie.

Na tę uroczystość wyjechała delegacja kombatantów z Wilna z wiceprezesem Stowarzyszenia Kombatantów Polskich na Litwie podporucznikiem Edwardem Klonowskim, członkiem Armii Krajowej na Wileńszczyźnie.

Uroczystość odbyła się w miejscowości Cekcyn Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Rozpoczęła się od Mszy św. w miejscowym kościele, w której uczestniczyła delegacja Stowarzyszenia Polskich Kombatantów na Litwie ze swym sztandarem. Ksiądz proboszcz, celebryjący Mszę świętą serdecznie

Składanie wieńców na cmentarzu w Cekcynie

powitał gości z Wilna. Po Mszy świętej ulicami Cekcyna przemaszerował pochód ze sztandarami na miejscowy cmentarz, gdzie ustawiony jest krzyż ku czci akowców, poległych w czasie wojny. Wiec u stóp krzyża rozpoczął się od modlitwy w intencji poległych akowców.

Na wiecu głos zabrał były kapitan 5 batalionu 77 pułku Armii Krajowej Edward Spaski, który walczył w czasie wojny na terenie rejonu sołecznickiego, a obecnie mieszka w Bydgoszczy. Złożono wieńce i kwiaty, odśpiewano hymn narodowy „Jeszcze Polska nie zginęła”.

Wszyscy obecni byli bardzo

wzruszeni, wielu miało łzy w oczach. W tej uroczystości uczestniczył też zespół pieśni i tańca „Solczanka” ze szkoły im. Jana Śniadeckiego w Sołecznicach.

W Domu Kultury w Cekcynie zespół „Solczanka” dał koncert o treści religijno-patriotycznej.

Zenon Żolnieruk

Protesty Krakusów

Ważnie o ziemię

Dymisji ministra spraw zagranicznych Włodzimierza Cimoszewicza domaga się Porozumienie Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych w Krakowie — poinformował Jerzy Bukowski, rzecznik prasowy POKiN.

„Porozumienie domaga się dymisji Cimoszewicza, który w tajemnicy przed parlamentem wyraził w imieniu Polski zgodę na znaczne skrócenie okresu przejściowego na zakup naszej ziemi przez cudzoziemców” — powiedział Bukowski.

Krakowscy niepodległościowcy uważają, że tak ważna sprawa, jak skrócenie okresów przejściowych na zakup ziemi, wymagała wcześniejszego wszechstronnego przedyskutowania przez parlament. „Nieuzasadnionym niczym pośpiechem i łatwością poddawania się presji Zachodu była zaskoczona nie tylko opinia publiczna, ale nawet rządowi koalicjanci z PSL. Ponieważ sprawa dotyczy żywotnych interesów Polski, jedynym wyjściem dla ministra Cimoszewicza powinno być podanie się do dymisji” — ocenił rzecznik organizacji. Żądanie kombatantów związane jest z faktem, że Cimoszewicz i sekretarz stanu ds. europejskich Danuta Huebner po raz pierwszy poinformowali w poniedziałek w Brukseli o tym, że Polska zgadza się, aby obywatele Unii mogli nabywać działki rekreacyjne w Polsce po siedmiu latach od wstąpienia Polski do UE, a rolnicy z Unii — ziemię do własnoręcznej uprawy po 3-letnim okresie dzierżawy. (PAP)

Wizyta Robertsona w Moskwie

Początek nowego partnerstwa

Szef rosyjskiego MSZ Igor Iwanow (z prawej) opowiedział się za przejściem w stosunkach Rosji i NATO "od politycznych deklaracji do konkretnych partnerskich działań"
Fot. EPA-ELTA

Szef rosyjskiej dyplomacji Igor Iwanow wyraził w piątek przekonanie, że moskiewska wizyta sekretarza generalnego NATO George'a Robertsona rozpoczyna budowę nowego partnerstwa między Rosją a Sojuszem Północnoatlantyckim.

Iwanow podkreślił, że Rosja i NATO mają obecnie "wołę polityczną podjęcia daleko idących kroków

w celu nadania wzajemnej współpracy zasadniczo nowej jakości". Szef rosyjskiego MSZ opowiedział się za przejściem w stosunkach Rosji i NATO "od politycznych deklaracji do konkretnych partnerskich działań".

Lord Robertson, w czasie poprzedzających spotkanie z Iwanowem rozmów z sekretarzem krem-

lowskiej Rady Bezpieczeństwa Władimirem Ruszajlą wyraził nadzieję, że "Rosja i NATO będą umiały rozszerzyć współpracę do takiego poziomu, by położyć kres terroryzmowi, ale i aktywnie współpracować w innych kwestiach". W piątek, na zakończenie trzydniowej wizyty w Rosji, sekretarz generalny NATO spotkał się z Władimirem Putinem.

Po ataku na WTC Europejczycy zmieniają styl życia

Poparcie walki przeciwko terroryzmowi

Czy wrześniowy atak na Nowy Jork mógł zmienić styl życia Europejczyków? Agencja reklamowa Euro RSCG Worldwide przeprowadziła badania, z których wynika, że po tragedii ludzie m.in. ograniczają plany wakacyjne i więcej jedzą.

Badanie zrealizowano na podstawie 1300 wywiadów przeprowadzonych online w listopadzie we Włoszech, Francji, Holandii, Niemczech i Wielkiej Brytanii.

Ponad połowa respondentów (59 proc.) popiera zaangażowanie swojego kraju w walkę przeciwko terroryzmowi. Przeciwnych jest 22 proc.

30 proc. Francuzów, 17 proc. Włochów i 12 proc. Brytyjczyków jest jednak przekonanych, że Stany Zjednoczone zasłużyły sobie na atak. Z badania wynika, że wydarzenia 11 września miały bezpośredni wpływ na stosunek ludzi do podróżowania samolotem. 11 proc.

respondentów stwierdziło, że odmówi wykonywania pracy związanej z podróżowaniem samolotem, 10 proc., że zrezygnuje ze swoich planów wakacyjnych. 12 proc. przypuszcza, że będzie więcej podróżować.

Wrześniowe wydarzenia — jak wynika z badań — odbijają się także na wakacjach respondentów. Najbardziej skłonni do zmiany wakacyjnych przyzwyczajeń są Włosi.

Na urlop 33 proc. badanych zamierza wydać mniej. 17 proc. chce przeznaczone na to pieniądze wydać na cele charytatywne. 40 proc. deklaruje, że spędzi wakacje w mniej wyszukany sposób.

73 proc. osób, po ataku na WTC, odpowiada, że najbardziej ceni rodzinę. 47 proc. twierdzi, że w przyszłości będzie się skupiało bardziej na sprawach jej dotyczących.

Z sondażu wynika także, że wy-

darzenia w Nowym Jorku spowodowały, że ludzie sięgnęli po informacje do Internetu. Ponad połowa (58 proc.) badanych deklaruje, że poświęca więcej czasu na śledzenie bieżących wydarzeń przy użyciu Internetu, a 27 proc. częściej używa poczty e-mail do pozostawiania w kontakcie z przyjaciółmi i krewnymi.

Po ataku na WTC — twierdzi Euro RSCG Worldwide — ludzie jedzą więcej. Na przykład Francuzi spożywają więcej krakersów, ciastek i chleba. Jedzą też o 38 proc. więcej sera, piją o 34 proc. więcej gorącej czekolady i innych słodkich napojów.

Euro RSCG Worldwide jest światową siecią agencji reklamowych. Sieć posiada 221 agencji zlokalizowanych w 75 krajach Europy (także w Warszawie), Ameryki Płn., Ameryki Południowej, Azji i na Bliskim Wschodzie.

Trzecie oskarżenie

Zbrodniarz Miloszević

Były prezydent Jugosławii Slobodan Miloszević, przetrzymywany w Hadze w areszcie, został oskarżony o zbrodnię ludobójstwa za rolę, jaką odegrał w wojnie bośniackiej — ogłosił w piątek trybunał ONZ ds. zbrodni w b. Jugosławii.

Jest to trzecie i najpoważniejsze oskarżenie przeciwko Miloszevicowi, przygotowane przez trybunał haski, który będzie go sądził także za zbrodnie wojenne w Kosowie i Chorwacji. Na podstawie oskarżenia w sprawie Bośni Miloszević będzie odpowiadał też za zbrodnie przeciwko ludzkości i pogwałcenie praw i zwyczajów wojny.

Polscy żołnierze wyjadą do Afganistanu

Praca dla GROM-a

Polscy żołnierze wezmą udział w operacji antyterrorystycznej w Afganistanie — zdecydował w czwartek prezydent Aleksander Kwaśniewski. Polski kontyngent wojskowy ma być gotowy do działań 10 stycznia przyszłego roku.

Z wnioskiem o wysłanie wojska do Afganistanu — w imieniu rządu — zwrócił się do prezydenta premier Leszek Miller. O wsparcie przez Polskę działań koalicji antyterrorystycznej w Afganistanie poprosili Amerykanie. Polski kontyngent, który będzie działał w ramach sił sojuszniczych w operacji "Trwały pokój", ma liczyć do 300 żołnierzy z jednostek chemicznych, saperkich, rozpoznania biologicznego oraz jednostki specjalnej.

Będzie się składał z kompanii piechoty GROM, plutonu logistycznego — żołnierze z brygady logistycznej z Opola, plutonu saperów — żołnierze z I brygady saperów z Brzegu, plutonów wojsk przeciwchemicznych — żołnierze z IV pułku przeciwchemicznego z Brodnicy, zespołu rozpoznania biologicznego oraz jednostki morskiej — okręt wsparcia logistycznego ORP Czernicki.

Wcześniej żołnierze przejdą ba-

dania specjalistyczne, w tym szczeniowania ochronne, zostaną też dodatkowo przeszkoleni i wyposażeni w dodatkowy sprzęt. Polscy oficerowie — według prezydenta — przebywają już w bazie wojskowej w Tampa na Florydzie, skąd kierowana jest cała operacja.

Według głowy państwa, w skład kontyngentu wejdą w ogromnej większości żołnierze zawodowi. Prezydent wyraził zgodę na ich udział w operacji antyterrorystycznej przez 6 miesięcy. W razie potrzeby ten okres może być przedłużony.

Koszt wysłania polskich żołnierzy w rejon konfliktu na pół roku ma wynieść ok. 30 mln zł. Rząd w czwartek postanowił o wyasygnowaniu tych środków; pieniądze częściowo będą pochodzić z tegorocznej rezerwy ogólnej, ale większość wydatków zostanie ujęta w budżecie na przyszły rok.

Prezydent podkreślał, że wspólna walka z terroryzmem wynika z międzynarodowej solidarności i Polska musi uczestniczyć w niej także militarnie.

Przedstawiciele prawie wszystkich formacji politycznych pozytywnie oceniają decyzję o wysłaniu polskich wojsk do Afganistanu.

Wkład poszczególnych państw w operację w Afganistanie

Kto, co, ile

Podajemy jaki wkład w brytyjsko-amerykańską akcję wnieśli inni członkowie "koalicji antyterrorystycznej":

Australia — Premier John Howard zgodził się na użycie w akcji w Afganistanie 1550 żołnierzy, w tym 150 członków specjalnych sił lotniczych. Australia skierowała także w rejon Afganistanu cztery myśliwce, trzy fregaty i dwa samoloty cysterny.

Czechy — Rząd zgodził się na prośbę USA o wysłanie do Afganistanu jednostki obrony przeciwchemicznej. Minister obrony Jaroslav Tvrdik i szef sztabu armii Jirzi Sedivy informują, że w operacji antyterrorystycznej weźmie udział około 300 czeskich żołnierzy z Liberca. Ich jednostka wchodzi w skład sił szybkiego reagowania NATO.

Francja — Paryż skierował 58 żołnierzy piechoty morskiej. Łącznie zamierza użyć w akcji 300 żołnierzy. Prezydent Jacques Chirac mówił też, że 2 tys. członków francuskich sił zbrojnych walczy "przeciwko światowemu terroryzmowi", nie podał jednak gdzie i jak. W połowie grudnia na Oceanie Indyjskim pojawi się jedyny francuski lotniskowiec "Charles de Gaulle". Francja obiecuje także wysłanie myśliwców bombardujących.

Holandia — Premier Wim Kok zaaprobował udział 1400 żołnierzy w operacjach humanitarnych. Holandia twierdzi także, że gotowa jest wysłać trzy fregaty, dwa trałowce, okręt podwodny i sześć samolotów myśliwskich.

Japonia — Tokio po raz pierwszy od 1945 roku wysyła swoje siły poza granice kraju. Parlament zgodził się na wysłanie około 1400 żołnierzy, dwóch okrętów dostawczych, trzech niszczycieli i ośmiu samolotów.

Kanada — Rząd wyraził zgodę na wysłanie do Afganistanu tysiąca żołnierzy mających wziąć udział w operacji humanitarnej. Ponadto w stan gotowości bojowej postawiono 2 tysiące członków sił zbrojnych, w tym 200 żołnierzy sił specjalnych z jednostki antyterrorystycznej. W okolicach Afganistanu stacjonuje także siedem kanadyjskich samolotów, sześć okrętów oraz śmigłowce.

Litwa — Według ministra obrony Linasa Linkevičiusa Litwa przygotowuje do wysłania do Afganistanu dwa zespoły medyczne w ramach kontyngentu czeskiego — razem 10 osób. Na razie jednak Stany Zjednoczone nie zwróciły się do Wilna z prośbą o pomoc.

Niemcy — Parlament w Berlinie zaaprobował projekt wysłania do 3900 żołnierzy. Byłaby to pierwsza akcja niemieckiej armii poza Europą od II Wojny Światowej. Dodatkowo Berlin chce wysłać około 100 żołnierzy sił specjalnych, samoloty, okręty i pojazdy opancerzone.

Pakistan — Wojskowa ekipa gen. Perveza Musharraf'a odmówiła udziału w walkach przeciwko talibom, jednak zezwoliła USA na korzystanie z pakistańskiej przestrzeni powietrznej i obiecała pomoc w zbieraniu informacji wywiadowczych na temat Afganistanu.

Tadżykistan, Turkmenistan i Uzbekistan — zgodziły się na korzystanie z baz i przestrzeni powietrznej.

Turcja — Jedyny muzułmański członek NATO udostępnił Amerykanom bazy i przestrzeń powietrzną oraz obiecał wysłanie 90 żołnierzy sił specjalnych, którzy mają doradzać i szkolić wojska Sojuszu Północnego.

Włochy — Rzym wysłał już pierwszą grupę z 2,5-tysięcznych sił. Obiecuje także wysłanie samolotów, śmigłowców i okrętów.

Książę nie traci poczucia humoru

"Jednooki" Karol

Żartując z urazu oka, który spowodował w tym tygodniu odwołanie niektórych jego oficjalnych wystąpień, książę Karol powiedział, że wszystkiemu winna jest jego skłonność do rozmawiania z drzewami.

Otwierając wystawę dzieł sztuki w Muzeum Alberta i Wiktorii, Karol wystąpił w białym bandażu zasłaniającym mu lewe oko. W niedzielę księciu wpadły tam trociny, kiedy ciał gałęzie w ogrodzie Highgrove House, swej wiejskiej rezydencji w zachodniej Anglii.

"Bardzo przepraszam, że tego wieczoru wyglądam jak ktoś przed-

wcześniej wypuszczony ze szpitala" — żartował Karol przemawiając do około tysiąca gości zgromadzonych w muzeum. "Ale jak się ma za sobą wiele lat spędzonych na rozmowach z drzewami, w końcu trafia się na jakiś kłótlivy Arbutus albo Quercus" — wyjaśnił książę, mając na myśli drzewo zwane chróścina oraz dąb.

"Z uwagi na mój jednooki stan muszę wam z przykrością powiedzieć, że widziałem tylko połowę wystawy, należąca do Wiktorii. Z Albertem jeszcze trochę poczekam" — dodał z uśmiechem brytyjski następca tronu.

Niemcy: Praca dla polskich opiekunek

Duże zapotrzebowanie

Niemieckie Ministerstwo Pracy zamierza umożliwić Polkom oraz kobietom z innych krajów naszego regionu podejmowanie legalnej pracy w Niemczech w charakterze personelu pomocniczego do opieki nad osobami niepełnymi.

„Już w styczniu przyszłego roku zatrudniona tu (w Niemczech) do tej pory nielegalnie siła robocza, pochodząca przede wszystkim z Polski i Czech, będzie mogła otrzymać pozwolenie na pobyt i pracę na okres do trzech lat” — powiedział minister pracy Walter Riester w opublikowanym w czwartek wywiadzie dla dziennika „Hamburger Abendblatt”.

Rzeczniczka Ministerstwa Pracy potwierdziła, że minister Riester przeprowadził w tej sprawie rozmowy z ministrem spraw wewnętrznych i z ministrem zdrowia. „Wynik rozmów jest zachęcający” — powiedziała rzeczniczka. Jak zaznaczyła, panuje zgoda co do tego, że „istnieje duże zapotrzebowanie na takich pracowników”. Zdaniem rzeczniczki, jeszcze za wcześnie jest na podanie szczegółów rozwiązania. W Niemczech przy opiece nad niepełnymi pracuje obecnie

wiele Polek, które legitymują się paszportami z wizami turystycznymi i nie mają wymaganego zezwolenia na pracę. Tylko podczas jednej kontroli, przeprowadzonej przez niemiecką policję w lipcu bieżącego roku w Hesji, stwierdzono, że 214 niemieckich rodzin zatrudniało Polki „na czarno”. Proponowane przez Riestera nowe rozwiązanie obowiązywać ma do 2005 r., kiedy to zastąpione będzie nową ustawą imigracyjną, zawierającą liberalniejsze przepisy o zatrudnianiu cudzoziemców. Riester zapewnił, że pozwolenia wydawane będą „w ciągu tygodnia”, a zatrudnienie związane będzie z ubezpieczeniem emerytalnym. W Niemczech ponad dwa miliony osób wymaga stałej opieki. 1,4 mln z nich przebywa w swoich domach, a prawie 600 tys. w placówkach opieki. Do 2020 r. liczba wymagających opieki Niemców wzrosnąć ma — według prognozy Niemieckiego Instytutu Badań nad Gospodarką (DIW) — do 2,8 mln, a w 2050 r. — do 4,7 mln. W placówkach opieki społecznej nad osobami niepełnymi w Niemczech pracuje obecnie ponad 180 tys. osób.

Londyn: historia Polski w pieśniach i poezji

Trzeba czuć scenę

Od przedstawienia zmagani polskich rycerzy w wojnach w czasach I Rzeczypospolitej rozpoczął się wieczór poetycki przygotowany przez Polaków ze wspólnoty parafialnej w Craydon w Londynie — członków Studia Enigma i chóru Ave.

Spektakl „Pieśni ze Sztandarów” przedstawili w teatrze Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego z okazji Święta Odzyskania Niepodległości. Licznie zgromadzeni widzowie śledzili walkę całego narodu o odzyskanie niepodległości, potem jej utrwalenie i walkę Polaków na frontach II wojny światowej aż po odzyskanie pełnej suwerenności w 1989 r. Scenariusz napisała Ewa Kwaśniewska.

Przedstawienie recenzuje Katarzyna Bzowska, redaktor naczelna „Dziennika Polskiego” i „Dziennika Żołnierza” z Londynu: *Było to widowisko z prawdziwego zdarzenia — kolorowe, pełne ruchu, patosu, ale*

i szczerego serdecznego śmiechu, tak potrzebnego w trudnych momentach historycznych jak i na scenie, jak równie potrzebnej satyry. Aby napisać tak wartki scenariusz nie tylko trzeba dobrze znać polską literaturę, ale też czuć scenę — komplementuje Bzowska.

Scenariusz przedstawienia oparty został na mniej lub bardziej znanych wyjątkach polskiego piśmiennictwa — poezji, literatury i piosenki.

Jest sprawą fascynującą, że to właśnie w parafii Croydon, gdzie mieszka stosunkowo niewielu Polaków, udało się stworzyć grupę Polaków kilku już pokoleń, zainteresowanych utrwalaniem w formie artystycznej kultury polskiej — nie kryje podziwu dziennikarka.

Z Craydon wywodzi się m. in. „Karolinka” — jeden z najlepszych polskich zespołów folklorystycznych działających w Wielkiej Brytanii.

Chicago: konsulat otwarty dla wszystkich

Służebny charakter roli

Tegoroczne obchody Święta Odzyskania Niepodległości w Konsulacie Generalnym RP w Chicago zbiegły się z powitaniem nowego szefa placówki Franciszka Adamczyka.

W przemówieniu powitalnym nowy konsul podkreślał służebny charakter swojej roli — dla Polonii, instytucji polskich i obywateli amerykańskich, prowadzących interesy w Polsce. Zadeklarował ustanowienie „dni otwartych drzwi”. — W każdy pierwszy poniedziałek miesiąca

będę oczekiwał wszystkich, którzy mają jakiegokolwiek sugestię, uwagi czy wnioski co do pracy konsulatu. Nie mam zamiaru zamykać się na współpracę z obywatelami Polski — zapewniał konsul. Jak co roku, konsul wręczył awanse polskim żołnierzom przebywającym w USA oraz uhonorował polonijnych działaczy, którzy w ostatnim roku przyczynili się do umocnienia polskości na terenie Stanów Zjednoczonych.

„Polish News”

Włochy: dwujęzyczny serwis internetowy

Rocznica polonijnej witryny

Od roku istnieje internetowa witryna Związku Polaków we Włoszech.

Serwis jest dwujęzyczny, zawiera informacje o polskich instytucjach kulturalnych, politycznych i religijnych we Włoszech. Przedsta-

wia też sylwetki najbardziej znanych Polaków, mieszkających we Włoszech. Wersja włoska stanowi bogaty zbiór informacji o Polsce, jej kulturze, gospodarce i atrakcjach turystycznych. Adres strony: www.polonia-wloska.org

Na podstawie wp i PAP stronę przygotowała Wanda Zajączkowska

USA: Kto zapłaci za adwokata Rafała Pietrzaka?

Bez pieniędzy nic nie będzie

— Rafał Pietrzak mógłby opuścić więzienie w ciągu kilku tygodni — uważa teksaski adwokat Lawrence Brown. Od kilku miesięcy zajmuje się on sprawą polskiego emigranta, odbywającego w Teksasie karę 30 lat więzienia za „brutalne molestowanie seksualne”.

W teksaskim sądzie Brown złożył zapowiedź apelacji i wniosek o nowy proces. Twierdzi, że mogłyby być rozpatrzone jeszcze w tym roku. Zamierza również złożyć do sądu kryminalnego petycję o natychmiastowe uwolnienie więźnia.

O sprawie Rafała Pietrzaka, skazanego przez teksaski sąd na 30 lat więzienia pięć lat temu, niejednokrotnie pisał również „Kurier Wileński”. Ława przysięgłych uznała go winnym gwałtu na 5-letniej córce swojej pochodzącej z Salwaduru narzeczonej. Przebieg procesu i wyrok budził szereg wątpliwości. Świadkowie twierdzą, że oskarżycielka używała wobec oskarżonego antypolskich epitetów, a ława przysięgłych uzgodniła wyrok niezgodnie z prawem. — Już tylko to jest wystarczającym powodem do nowego procesu — mówi adwokat Brown.

Honorarium 30 tys. dolarów

Takich powodów jest więcej. Jednym z nich jest fakt, że polskiemu emigrantowi sąd odmówił apelacji od wyroku. Adwokat z urzędu, który składał apelację — Ron Danforth — uczynił to o jeden dzień za późno. Sprawa Polaka nie mogła być ponownie rozpatrzona. Zgodę na nią sąd wyraził dopiero we wrześniu tego roku. Nie wiadomo jeszcze, kto będzie w niej reprezentował Rafała. Mógłby to uczynić adwokat Brown, ale...

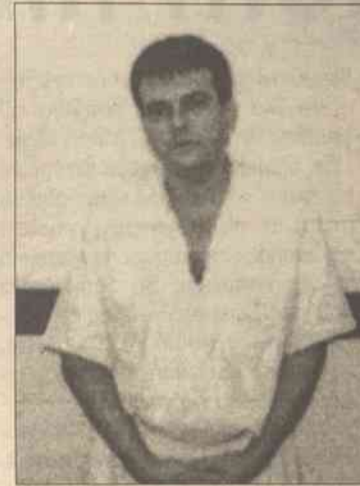
Adwokata Lawrence'a Browna (adres stron internetowych kancelarii Browna — www.browntax.com) wyszukał i wynajął Komitet Pomocy dla Rafała. W marcu tego roku kuludziestciu Polaków z USA, Euroku Zachodniej i Polski postanowiło pomóc polskiemu emigrantowi. Nagłośniali historię Pietrzaka i zbierali pieniądze na adwokata.

Początkowo honorarium Browna miało wynieść 30 tys. dolarów. Sześć tysięcy zaliczki, które otrzymał zaspokoiło jego potrzeby na kilka miesięcy. Brown twierdzi, że w tym czasie wykonał 70% pracy, niezbędnej do poprowadzenia apelacji lub nowego procesu Pietrzaka. Skontaktował się z poprzednim adwokatem Rafała J. Mortonem z Kanady, przejął od niego dokumentację oraz zaplanował strategię prowadzenia sprawy. Złożył również zapowiedź apelacji i wniosek o nowy proces. Jednak za dalsze prowadzenie sprawy żąda 15 tys. dolarów plus zwrot kosztów.

Komitetowi Pomocy dla Rafała nie udało się zebrać wystarczających środków. Nie ma ich też mieszkająca w Łodzi matka Rafała — Barbara Pietrzak. O pożyczkę na obronę syna zwróciła się miesiąc temu do Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Do tej pory nie otrzymała odpowiedzi.

KPA dawał nadzieję

Nadzieję na zdobycie środków na sfinansowanie obrony Pietrzaka

Jedno z ostatnich zdjęć Rafała Pietrzaka

dawał Kongres Polonii Amerykańskiej. Możliwość pokrycia kosztów nie wykluczała jeden z dyrektorów KPA Józef Bułat z Chicago. W rozmowie z Magdaleną Kalkowską — nieformalną przewodniczącą Komitetu Pomocy dla Rafała — zaangażowanie środków KPA uzależnił od dwóch warunków: przedstawienia przez adwokata Browna planów działań oraz „uwiarygodnienia” jego poczyniń przez przedstawiciela polskiego rządu tj. stwierdzenia, że Brown jest właściwym adwokatem do zajmowania się tą sprawą i konsulatu mu w jej prowadzeniu pomoże. Bułat obiecał również, że o sprawie Pietrzaka

Adwokat Lawrence Brown

przypomni prezesowi Kongresu Edwardowi Moskalowi.

Zainteresowanie sprawą Pietrzaka wykazuje też jeden z działaczy KPA — W. J. Milan Kamski. — Jedynym celem istnienia polskich służb konsularnych jest pomoc i opieka nad obywatelami Rzeczypospolitej. Nikt obecnie nie potrzebuje bardziej tej pomocy aniżeli Rafał Pietrzak — pisze w liście do polskiego ambasadora w USA. Zwraca uwagę, że nie chodzi o pokrycie kosztów sądowych i adwokackich, a jedyną funkcją służb konsularnych w tej sprawie byłoby okazanie, że majestat państwa polskiego reprezentowany przez polskie służby konsularne interesuje się tą sprawą.

A co na to polscy dyplomaci w USA i pracownicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych? Pytani o sprawę Pietrzaka najczęściej nie chcą udzielać informacji i odsyłają do kogoś innego. Z reguły do konsula z Los Angeles Jerzego Walewskiego, który niemal od początku zajmuje się sprawą Pietrzaka.

W rozmowie z portalem Wirtualnej Polski Walewski opisuje obecne działania konsulatu. Mają one charakter dwutorowy: jednocześnie prowadzone są czynności prawne i działania na gruncie dyplomatyczno-prawnym. Te pierwsze dotyczą działań zmierzających albo do nowego procesu albo apelacji.

Do tej pory — bezskutecznie

Natomiast ścieżka konsularno-dyplomatyczna polega na transferze więźnia do Polski. Działania takie konsul prowadzi od dwóch lat. Jak do tej pory — bezskutecznie. — Zgodę na transfer musiałoby wyrazić trzy podmioty: rząd polski, rząd federalny USA i władze stanu Texas — informuje Walewski. Gdyby transfer doszedł do skutku, Pietrzak resztę kary odbyłby w Polsce, bez szans na apelację czy nowy proces.

Jednak na temat ewentualnej współpracy między polskim rządem a Kongresem Polonii Amerykańskiej Walewski nie chce się wypowiadać. Twierdzi, że podjęcie takiej decyzji nie leży w jego kompetencjach. Odysła do konsulatu w Waszyngtonie i centrali w Warszawie.

Przez jakiś czas kontaktami z KPA zajmował się konsul Jarosław Łasiński z Waszyngtonu. Kilkakrotnie rozmawiał z M. Kalkowską, która nalegała na podjęcie rozmów z przedstawicielami Kongresu. Możliwość takiej Łasiński nie wykluczał, prosił jedynie o przesłanie pisma, w którym Komitet Pomocy dla Rafała zwracałby się o do ambasady i konsulatu o podjęcie współpracy z Kongresem. Kalkowską zapewniał, że na to, by konsul i ambasada w Waszyngtonie nawiązały kontakt z KPA są dobre perspektywy.

A co słyszała Janiszewska?

O „dobrych perspektywach” nie słyszała Teresa Janiszewska, która pod koniec października zastąpiła Łasińskiego na stanowisku kierownika wydziału konsularnego waszyngtońskiego konsulatu. W ogóle nie słyszała o tym, że KPA mógłby sfinansować adwokata dla Pietrzaka pod warunkiem współpracy z konsulem. Nazwiska Bułata również nie słyszała. A co słyszała? — Że byłyby prowadzone rozmowy z oddziałem Kongresu Polonii Amerykańskiej w Waszyngtonie, ale nie przyniosły rezultatów. Natomiast obecnie żadne rozmowy z KPA w tej sprawie nie są prowadzone. Konsul Janiszewska uzasadnia, że jest to poza kompetencjami konsulatu. Na temat ewentualnej możliwości współpracy nie chce spekulować. — Kongres jest samodzielną instytucją i sam mógłby sfinansować obronę Pietrzaka — twierdzi.

Na resztę zaczeka

W ostatnich dniach Brown otrzymał 3 tys. dolarów (2 tys. pochodziło z kont Komitetu Pomocy dla Rafała, a 1.000 przekazała Barbara Pietrzak). Kalkowska twierdzi, że Brown zajmie się sprawą, a na resztę pieniędzy zaczeka. Konsul Walewski, który spotkał się z Brownem w zeszłym tygodniu, sytuację przedstawia nieco inaczej. Owszem, Brown przyjął sprawę Rafała, ale bez pieniędzy nie zaangażuje się w jej prowadzenie natychmiast — poinformował Barbarę Pietrzak.

Gdyby były pieniądze, apelacja mogłaby być rozpatrzona już w grudniu. Jeśli natomiast Brown nie otrzyma wynagrodzenia, sprawa zostanie przekazana adwokatowi z urzędu. Teksaski sąd już go nawet wyznaczył. Nazywa się Lorin Subaru.

Wawrzyniec Pater
„Wirtualna Polska”
Fot. archiwum

Czy będzie premiera „Quo vadis” Jerzego Kawalerowicza w Wilnie?

„Zrobiłem film chrześcijański”

Przed dwoma miesiącami odbyła się światowa premiera filmu Jerzego Kawalerowicza, kolejnej ekranizacji powieści pierwszego polskiego noblisty w dziedzinie literatury — Henryka Sienkiewicza. „Temat „Quo vadis” jest uniwersalny dla świata, ale ten film, w przeciwieństwie do poprzednich wersji, został zrealizowany przez Polaków, z polskimi aktorami i w języku polskim” — zaznaczył po premierze Jerzy Kawalerowicz.

Pierwszym widzom „Quo vadis” podczas premiery w Auli Pawła VI w Watykanie, był papież Jan Paweł II, który powiedział później: „Artystyczną oceną filmu zajmą się niebawem krytycy. Ja chcę jedynie podziękować za pietyzm, z jakim film ten został zrealizowany. Pietyzm nie tylko wobec dzieła Sienkiewicza, ale — nade wszystko — wobec chrześcijańskiej duchowości bez powracania do religijnych przeżyć i doświadczeń tych ludzi, którzy, porwani nowiną o Jezusie Chrystusie, stawali się jego świadkami.”

„Twarz człowieka jest widowiskiem”

Tak powiedział Jerzy Kawalerowicz w wywiadzie, udzielonym Barbarze Hollender i Krzysztofowi Masłoniowi do specjalnego wydania

Sienkiewiczowi, jako scenarzyście:

— Bez pietyzmu potraktowali książkę Sienkiewicza Amerykanie. I źle. Sienkiewicza trzeba przenosić na ekran wiernie. Ja sam robiłem rozmaite eksperymenty, miałem trzy wersje scenariusza. I wybrałem tę najwierniejszą. Bo Sienkiewicz opowiada w sposób szalenie konsekwentny, nie wolno go poprawiać. (...) Kiedy chciałem to uwspółcześnić, wszystko się waliło...

Dużą część „Quo vadis” rozgrywa się na ekranie w zbliżeniach aktorów. Dla mnie bliski plan jest najlepszym widowiskiem. Twarz człowieka jest widowiskiem. Poza tym nie ukrywam, że robiłem ten film od razu z myślą o przyszłym serialu telewizyjnym — oznajmił reżyser.

Wycieczka w przeszłość

Janusz Sosnowski, scenograf „Quo vadis”, który dwa lata poświęcił na studiowanie i odtwarzanie antycznego świata, a później tworzył wszystkie dekoracje do filmu, powiedział: „Najtrudniejsze w budowaniu świata sprzed 2000 lat było chyba to, że nie do końca wiemy, jak on funkcjonował na co dzień. Nie można zaprojektować zimnej architektury. W budowie i ulice trzeba tchnąć życie. Trzeba wiedzieć,

żyć „pokrępieniu polskich serc”. Jej akcja toczyła się za panowania Nerona, a w tle opowieści o wielkiej miłości był pożar Rzymu i przesładowania chrześcijan. Opowiadała o końcu epoki i humanizowaniu świata przez ideę chrześcijańską.

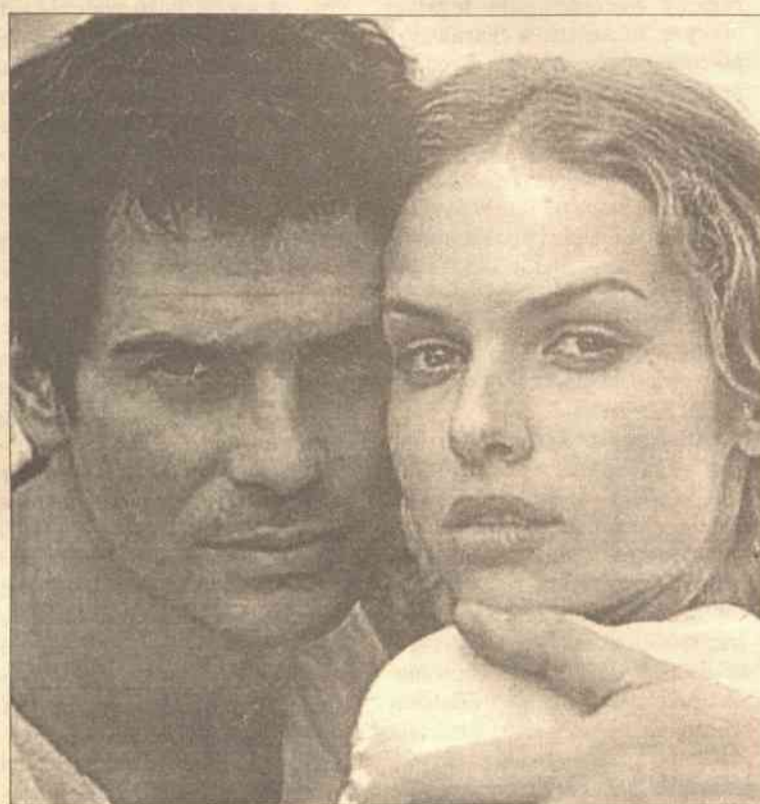
Na pograniczu XX wieku „Quo vadis” stał się na całym świecie lekturą bardzo popularną. Zyskał miano najbardziej poczytnej książki 1898 roku w Stanach Zjednoczonych, we Włoszech. Literacka Nagroda Nobla — pierwsza w dziejach dla pisarza polskiego — była ukoronowaniem tych triumfów.

W czasie, w którym Sienkiewicz wydawał swoje „Quo vadis”, w podziemnej paryskiej Grand Cafe przy Bulwarze Kapucynów odbywał się pierwszy pokaz kinematografa Lumiere. Jeszcze w 1898 roku bracia Lumiere nakręcili kilkudziesięciosekundowy filmik „Neron wypróbujący truciznę na niewolnikach”. W 1901 roku Ferdynand Zecca wykorzystał z „Quo vadis” kilka scen, a Lucien Nonquet zrealizował „Męczeństwo chrześcijan”. W 1912 roku we Włoszech powstała pierwsza dłuższa adaptacja fragmentów powieści Sienkiewicza. Były w niej orgie u Nerona, pożar Rzymu, śmierć Petroniusza. 12 lat później kolejną wersję „Quo vadis” ze słynnym niemieckim aktorem Emilem Janningsem w roli Nerona zaproponował Gabriellino d' Annuzio. Pierwszą dźwiękową ekranizację książki Sienkiewicza zrobił w 1951 roku Mervyn Le Roy w hollywoodzkim studiu Metro Goldwyn Mayer. Główne role zagrały wielkie gwiazdy tamtego czasu: Robert Taylor, Deborah Kerr, Peter Ustinov, a film dostał nominację do Oscara. W 1985 roku powstał 6-odcinkowy serial „Quo vadis”, zrealizowany przez Włocha Franco Rossiego.

„Wybacz, Ojciec Święty...”

Wrześniowa warszawska premiera „Quo vadis” Jerzego Kawalerowicza w Teatrze Wielkim, bez wątpienia, była najbardziej oczekiwanym wydarzeniem filmowym tego roku w Polsce. Dziesięć dni po światowej prapremierze w Watykanie, polską superprodukcję obejrzało 1500 gości, wśród nich m. in.: Aleksander Kwaśniewski, ks. prymas Józef Glemp, były marszałek Sejmu Maciej Płażyński i minister kultury Andrzej Zieliński. W klimat opowieści Sienkiewicza i świat kultury antycznej wprowadziła gości dekoracja wybudowana przed gmachem Teatru Wielkiego. Przybywających na galę witało dwunastu pretorianów z pochodniami. Przy wejściu stanęły dwa baldachy i dwie duże kadzielnice z wonnościami. Wewnątrz oprawa była skromniejsza. Ścisła i żmudna kontrola zaproszeń, ba, nawet damskich torebek... Za to po projekcji filmu twórcy filmu, aktorzy i goście premiery wzięli udział w bankiecie, oczywiście, w stylu śródziemnomorskim... Przy wyjściu z teatru uroczę dziewczyny obdarowywały gości premierowymi upominkami od sponsorów superprodukcji — Kredyt Banku, Poczty Polskiej i in.

Po zakończeniu projekcji filmu odbyło się spotkanie z aktorami. Oto kilka zwierzeń odtwórców głównych ról: Magdalena Mielcarz (Ligia): „Taka miłość, jak Ligii i Wi-

Dużą część „Quo vadis” rozgrywa się na ekranie w zbliżeniach aktorów Fot. archiwum

nicjusza, zdarza się bardzo rzadko. Może ten film przypomni o jej sile. To była moja pierwsza rola w życiu. Na planie każdego dnia uczyłam się — jak wyrażać uczucia, jak zachowywać się przed kamerą...”

Paweł Deląg (Winicjusz): „Dla mnie rola w „Quo vadis” była prawdziwym wyzwaniem. To dla aktora bardzo wysoko ustawiona poprzeczka. Zwłaszcza, że od razu zdawałem sobie sprawę, że historia miłości Winicjusza i Ligii będzie dla Jerzego Kawalerowicza głównie wątkiem konstrukcyjnym...”

Bogusław Linda (Petroniusz): „Myślę, że aktor nie powinien komentować, lecz grać. Wszystko, co miałem do powiedzenia na temat Petroniusza, można znaleźć na ekranie... Lubię film akcji”.

Michał Bajor (Neron):

„Gdy usłyszałem o realizacji „Quo vadis”, odważyłem się napisać do Jerzego Kawalerowicza list, że chciałbym wziąć udział w zdjęciach próbnych do roli Nerona. Musiałem to zrobić, bo większość reżyserów kojarzy mnie już przede wszystkim ze śpiewem, a nie z aktorstwem...”

Staralem się zagrać okrutnego, szalonego tyrana, ale nie idiotę...”

Jerzy Trela (Chilon), dobrze zna-

ny wilnianom z pamiętnych „Dziadów” w wileńskiej Celi Konrada: „Taka rola, jak Chilon Chilonidesa, jest wyzwaniem dla każdego aktora. Chilon to postać żywa, pełna namiętności. Potworny kłamca, który sprzedałby własną matkę. Tego typu ludzie krążą w całej historii, są i teraz, może tylko trochę lepiej ubrani”.

Franciszek Pieczka (Święty Piotr, Apostoł): „Przyjmując tę rolę, zdawałem sobie sprawę, że nie zdolam zadowolić wyobrażeń wszystkich widzów na temat apostoła Piotra. Wystrzegalem się tylko jednego: nie chciałem grać świętego.

Próbowałem być normalnym człowiekiem. A jednocześnie przekazać coś z siebie, z własnych przeżyć i doświadczeń. Może to jest lęk, będący udziałem ludzi starszych, ale ja bardzo wyraźnie odczuwam ostatnio niepokój, że świat dryfuje w nieodpornym kierunku. (...)

W czasie prezentacji papieżowi byłem bardzo wzruszony, chciałem powiedzieć: „Wybacz, Ojciec Święty, nieudolność moich wyobrażeń o tej postaci”, ale chyba nie dokończyłem, bo głos mi się załamał. Usłyszałem tylko: „Dziękuję...”. Czy to było dzięki akceptującemu, czy tylko takie grzecznościowe? Nie wiem.”

Alina Lassota

Film „Quo vadis” wszedł do kin w całej Polsce w rekordowej liczbie 150 kopii. Dystrybutor Syrena Entertainment Group zapewnił, że uszereżenie cen biletów będą jednakowe: 14 złotych (dla grup szkolnych, do godz. 15) i 18 złotych (dla wszystkich, po godz. 15)

Całkowity koszt produkcji: 18 mln dolarów (ok. 75,6 mln zł)

Liczba dni zdjęciowych: 127 (w Polsce, Tunezji, Francji, Włoszech)

Ekipa realizacyjna: 135 osób, w tym 53 aktorów, 50 kaskaderów

Ilość materiałów zużytych na kostiumy: 17 622 m

Liczba uszytych kostiumów — 1200

Po raz pierwszy w światowej kinematografii podczas walki z bykiem na arenie uczestniczyła aktorka, grająca rolę Ligii — Magdalena Mielcarz. Kaskaderów i lalki zastosowano jedynie częściowo do sceny przedstawiającej atakowanie chrześcijan na arenie przez lwy... Lwy zostały sprowadzone z Rosji

i Czech. Byk, ważący ponad tonę, mimo przegranej w pojedynku z Ursusem, przeżył walkę i znajduje się teraz w jednym z podwarszawskich gospodarstw.

„Rzeczypospolitej”. Reżyser podkreślił, że dramat władzy przeplata się w „Quo vadis” ze sprawami miłości i wiary. „Neron nie tylko jest blaznem, on ma siłę. I to ją! Jako dyktator może zrobić wszystko... Jego słowo jest rozkazem.

W moim filmie władza nie jest najważniejsza... Skoncentrowałem się na trzech bohaterach: Neronie, Petroniuszu i wreszcie Chilonie Chilonidesie — może najbardziej dramatycznym z nich, bo skupiającym w sobie całą tragedię ludzkości.”

Na stwierdzenie dziennikarza, że „zrobił film katolicki”, Jerzy Kawalerowicz odpowiedział:

— Zrobiłem film chrześcijański. W czasie, o którym opowiadam, katolicyzmu jeszcze nie było, dopiero się rodził. Krzyż był wówczas narzędziem tortur, a nie znakiem religijnym. (Znakiem religijnym pierwszych chrześcijan był znak ryby — przyp. autora).

Jerzy Kawalerowicz bardzo dokładnie przestudiował te sprawy, a w rozumieniu tamtej epoki pomógł reżyserowi konsultant religijny filmu, znakomity specjalista, książkowy profesor Waldemar Chrostowski. Twórca filmu zaufał też całkowicie

jak wyglądał stragan rozstawiony na ulicy, czym na nim handlowano i jak te towary eksponowano. Starożytność kojarzy się na ogół z bielą. Ale dzieje się tak dlatego, że znane elementy architektury, które stały na słońcu przez dwa tysiące lat albo zostały wykopane z ziemi. Tymczasem rzeźby rzymskie, które w 85 procentach stanowiły kopie rzeźb greckich, były polichromowane, złocone, malowane”.

Niewiele jest w filmie plenerów naturalnych, gdyż, jak zaznaczył scenograf, w Polsce takiej monumentalnej architektury nie ma. W Tunezji zostały same ruiny.

— Wykorzystaliśmy jedynie znakomicie zachowany akwedukt w Pont du Gard we Francji. Tam nakręcona została scena, w której Neron ogląda pożar Rzymu...

Sienkiewicz w historii kinematografii

W 1896 roku, 50-letni Henryk Sienkiewicz skończył pisać powieść „Quo vadis”. Miał już wydane — Trylogię, „Listy z Afryki”, „Bez dogmatu” i „Rodzinę Polanieckich”, ale nowa książka była czymś zupełnie odmiennym. Nie odnosiła się do zawłóci polskiej historii, nie miała słu-

Świat — polityka — pieniądze

Po co nam państwo?

Spora część problemów, z którymi przychodzi nam się borykać, bierze się ze słabości państwa. W jakiej mierze także i dlatego, że państwo było zbyt silne w okresie gospodarki centralnie planowanej. Nawet w czasach daleko posuniętego jej zreformowania — jak chociażby w Polsce czy na Węgrzech — ta zbyt duża siła państwa przejawiała się zarówno w sferze politycznej, jak i ekonomicznej, olbrzymie bowiem (a w niektórych krajach i okresach bez mała pełne) było zetatyżowanie gospodarki.

Teraz rola państwa ulega wyraźnej redukcji, przy czym w wielu przypadkach proces ten posunął się zbyt daleko. Rozmontowywanie struktur i instytucji „starego państwa”, które w warunkach demokracji i rynku są zbyt liczne, spowodowało niewydolność państwa także tam, gdzie jest ono bezsprzecznie potrzebne właśnie po to, aby rozwijać się mogła gospodarka rynkowa i dojrzewać mogło społeczeństwo obywatelskie.

Sytuacja jednakże jest dużo bardziej skomplikowana. Państwa mamy w pewnych sferach życia i na niektórych polach aktywności społecznej i gospodarczej nadal zdecydowanie za dużo, gdzie indziej zaś jest go za mało, a w odniesieniu do innych jeszcze obszarów jego zadania i funkcje są źle zdefiniowane. Tak więc pytania, po co potrzebne jest nam państwo w epoce coraz bardziej zliberalizowanej gospodarki i postępującej globalizacji oraz jak ma być zakres jego aktywności i co ma być jego domeną, wciąż pozostają aktualne.

Nadgorliwość niektórych polityków spowodowała, że w latach 90. zamiast zredefiniować rolę państwa i odpowiednio instytucjonalnie obudować jego nowe funkcje, ograniczono — niekiedy w bezzwrotny sposób — jego zakres. Wychodzono bowiem z założenia, że redukcja „rozmiarów” państwa w prosty sposób pociągnie za sobą wyższą efektywność gospodarczą, a tym samym szybsze tempo wzrostu gospodarczego. I o ile radykalne cięcia „wielkości” państwa — rozumiane jako ograniczenie jego udziału we własności kapitału i środków produkcji poprzez denacjonalizację i prywatyzację oraz jakościowe zmiany polegające na wycofaniu państwa i jego biurokracji z ingerencji w procesy alokacji kapitału oraz przepływu strumienia i zasobów — były słuszne, o tyle nie rozwiązywało to pro-

blemu współistnienia państwa, rynku i pozarządowych organizacji nieorientowanych na zyski.

Dylemat „duże” czy „małe” państwo jest sformułowany fałszywie, gdyż nade wszystko musi być ono sprawne. Dzisiaj jednak zupełnie co innego tę sprawność determinuje i inaczej trzeba ją mierzyć, chociaż w odniesieniu na przykład do kwestii zapewnienia bezpieczeństwa czy funkcjonowania służb dyplomatycznych zmiany są nieznaczne. Obecnie wielką rolę (i odpowiedzialność) demokratycznego już państwa za tworzenie i wspomaganie rozwoju instytucji, o które opiera się gospodarka rynkowa. Nadal duże znaczenie ma polityka gospodarcza, której podmiotem jest państwo, a zwłaszcza polityka budżetowa i pieniężna. Tego nie kwestionują nawet najwięksi „antypaństwowcy”.

Pod tym też kątem najczęściej dyskutuje się o państwie „dużym” i „małym”, sugerując najczęściej, że „małe” — w znaczeniu relatywnie mniejszego zakresu redystrybucji budżetowej, a więc skali obciążeń podatkowych i rozmiaru wydatków państwowych — jest efektywniejsze. Otóż jest to nieprawda, gdyż dla długich okresów w odniesieniu do państw wysoko rozwiniętych wszystkie podstawowe wskaźniki społeczno-gospodarcze — od śmiertelności niemowląt i umiejętności czytania poprzez dostęp do szkół średnich i długość trwania życia do stopy inflacji i tempa wzrostu produkcji — są zbliżone. Jedyną różnicą to wyraźnie większe zróżnicowanie nierównomierności podziału dochodów w państwach „małych” niż „dużych”. I o to chodzi zwolennikom tych pierwszych, a nie o deklarowaną (i rzekomą) wyższą efektywność oraz szybszy wzrost gospodarczy.

Polskie doświadczenia lat transformacji też potwierdzają słuszność tej tezy. Najszybciej przecież rósł dochód narodowy i poprawiał się standard życia w latach 1994-97, a późniejsze „zmniejszanie” państwa na siłę, poprzez cięcia wydatków budżetowych i „przyspieszoną” prywatyzację, doprowadziły wprawdzie do spadku produkcji i jej stagnacji, a w ślad za tym do rozległego kryzysu finansów publicznych. Sztuka polityki polega również na sztuce zbierania pieniędzy do państwowej kasy i sztuce ich wydawania na zaspokojenie w rozumny, społecznie zasadny, ale zarazem sprzyjający wzrostowi sposób.

Refleksje te powtórnie nasuwają

się na tle wykładu na temat roli państwa w transformowanych gospodarkach, który wygłosił w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego (www.wspiz.edu.pl) — w ramach cyklu „WSPiZ & TIGER Distinguished Lecture Series” — profesor Janos Kornai. Stosując konsekwentnie swoje wcześniejsze metodologiczne ujęcie — jeszcze z czasów analizy poprzedniego systemu — dowodzi on, że wszystkie trzy sposoby koordynacji działań gospodarczych, a więc rynkowy, biurokratyczny i właściwy dla organizacji nie ukierunkowanych w swej aktywności na zyski, są niezbywalne także w gospodarce rynkowej. Transformację w tym kontekście można zatem postrzegać jako fundamentalną zmianę kombinacji i proporcji tych trzech współistniejących z sobą mechanizmów koordynacji.

Oczywiste przy tym jest, że dominuje koordynacja rynkowa, a biurokratyczna ulega zasadniczemu ograniczeniu. Są jednakże obszary, gdzie państwo musi czynić swoje powinności nawet w zaawansowanej instytucjonalnie gospodarce rynkowej, a tym bardziej podczas transformacji ustrojowej. Z pewnością nie dotyczy to sfery produkcji, na pewno na malejącą skalę powinno mieć miejsce w odniesieniu do dystrybucji, ale w oczywisty sposób niezbędne jest w przypadku potrzeby korekty niektórych ekscesów rynku, jak również w stosunku do nadzorowania wielu instytucji, od których działania zależy sprawność samego rynku.

Profesor Kornai podkreśla przy tym, że wszelkie fascynacje są tutaj zawodne. Nie należy ani przeceniać możliwości rynku, ani też państwa, a także organizacji pozarządowych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Są to wszystko niezbędne elementy całego układu, który w krajach transformacji wciąż daleki jest od satysfakcjonującego. Trwa zatem proces dojrzewania rynku i towarzyszącej mu ewolucji państwa w krajach posocjalistycznych. Nie ma tutaj jakichś określonych ex ante wzorców ani doskonałych modeli teoretycznych czy też doświadczeń praktycznych. Tego musimy się nauczyć sami.

Grzegorz W. Kołodko
<http://kolodko.tiger.edu.pl>
Warszawa-Chicago,
18-19 listopada 2001 r.
Specjalnie dla
„Kuriera Wileńskiego”

Ceny żywności na targowiskach wileńskich

Ceny w litach za 1 kg lub 1 litr	Rynek	
	Kalwaryjski	„Hale”
Mięso i wędliny		
Wieprzowa szynka z kością	9 – 10	9,50
Wieprzowa szynka bez kości	11	10,50 – 11
Żeberka wieprzowe	8,50 – 9	9
Wołowina bez kości	10,50	10
Wołowina z kością	8 – 9,50	8,50
Wątróbka wieprzowa	5,50 – 6	5,30 – 6
Wątróbka wołowa	6,50	6
Cielęcina bez kości	12	—
Cielęcina z kością	11	—
Żeberka cielęce	10 – 10,50	—
Boczek wieprzowy świeży	9 – 10	9
Schab	15 – 16	15 – 15,50
Baranina	17	18
Ślonina solona	8 – 10	9
Ślonina świeża	6 – 9	6 – 9
Kurczaki mrożone	6,80 – 8	7,50 – 8,20
Wątróbka kurza	6,80	6,50 – 6,80
Nabiał		
Mleko	1	1
Twaróg	4 – 6	4 – 5
Śmietana	6 – 7	6
Jajka	2,10 – 2,80	2,01 – 2,70
Jajka wiejskie	4	4
Owoce i warzywa		
Kalafior	2,50 – 3,20	2,60 – 3,10
Papryka	3,50 – 4,50	2,50 – 4,20
Brokuły	3	3,50
Ogórki	2,50 – 4,20	2,80 – 4
Kapusta	0,30 – 0,40	0,40
Buraczki	0,50 – 0,70	0,50 – 0,70
Ziemniaki	0,70 – 0,90	0,60 – 0,80
Marchewka	0,70 – 0,80	0,60 – 0,80
Cebula	0,80 – 0,90	0,90 – 1
Pomidory	2,50 – 2,90	2 – 2,70
Żurawiny	3	3
Litrowy słoiczek grzybów marynowanych	5 – 4	4

Wczoraj na wileńskich targowiskach, jak przystało na piątek, od wczesnego ranka było sporo kupujących. Ustabilizowały się już nieco ceny mięsa i było ono tańsze niż przed miesiącem. Jednak tym razem nie mięso ludzie najbardziej kupowali. Wielu szukało ciepłych butów, rękawic, swetrów itp. A trzeba przyznać, tu te rzeczy można kupić taniej niż w sklepach.

Na rynku „Hale” rzucano się w oczy dużo mocno nadpsutych owoców i warzyw. I choć np. pomidory i banany można było kupić nawet po licie za kilogram, to do spożycia one się raczej nie nadają. Możliwe, że wyjątkowo biedne osoby skorzystają z takiej oferty, ale jest to niebezpieczne, gdyż można się takimi produktami poważnie zatruci. Dlatego taki handel powinien być po prostu zakazany.

J. T.

Litewskie ryby i napoje w Kazachstanie

Dobrze ubity interes

Litewska spółka napojów orzeźwiających i bezalkoholowych „Libella Bottlers Almaty” od przyszłego roku planuje podwójne zwiększenie produkcji.

Prezes „Libella Bottlers Almaty” Eligijus Sericzenka, który zainwestował w spółkę milion dolarów, powiedział, że spółka swoje napoje wprowadza na rynek w Kazachstanie.

Jest to jedna z największych pojedynczych inwestycji, bowiem dotąd litewskie przedsiębiorstwa zainwestowały w Kazachstanie zaledwie 2 mln USD.

Obecnie spółka produkuje milion butelek napojów orzeźwiających miesięcznie, a od 1 stycznia będzie ich produkowała 2 miliony. Osiągnięcia te zawdzięczać należy temu, że utworzone przed trzema laty przedsiębiorstwo jest zwolnio-

ne od podatku dochodowego, gruntowego oraz nieruchomościowego.

Udało się przeprowadzić korzystną transakcję w Kazachstanie również spółce akcyjnej „Viciūnai”. Paluszki krabowe, rybne, krewetki oraz kotlety rybne tej firmy są już dobrze znane mieszkańcom Kazachstanu. Artykuły mają tam dobrą renomę, mimo że są podwójnie droższe niż u nas.

Dyrektor ds. eksportu spółki „Viciūnai” Laimonas Garmus cieszy się nie tylko z stale rosnących obrotów handlowych, ale także z tego, że omijają ich procedury celne i cło przewozowe. Klient bowiem sam zajmuje się przewozem towaru i to na nim spoczywają wszystkie związane z tym formalności.

J. T.

Wzrost ceny energii elektrycznej

Apetyt „Lietuvos energii”

Od przyszłego roku elektryczność dla mieszkańców Litwy podrożeje najwyższej o 3,5 ct za kWh, ale w ciągu trzech lat cena ogółem może wzrosnąć o przeszło 6 ct.

Jest to uzależnione od tego, jaki pułap cen elektryczności na 3 lata ustali Państwowa Komisja Kontroli Cen i Energetyki.

Już informowano, że według obliczeń spółki „Lietuvos energija” cena elektryczności dla mieszkańców w ciągu trzech lat powinna wzrosnąć co najmniej o 6 ct za kWh, a większym użytkownikom stanieć o 0,7 ct. Taki poziom cen powinien pozostać, gdyby się nie zmieniły ceny producentów elektryczności.

Wiceminister gospodarki Nerijus Eidukevičius, który jest członkiem rady nadzorczej „Lietuvos

energii”, powiedział, że od początku przyszłego roku ceny elektryczności mieszkańcom zaproponuje się zwiększyć o 3,5 ct za kWh. W tym przypadku elektryczność dla rodziny 3-osobowej powinna podrożeć średnio o 4 Lt miesięcznie.

Jak twierdzi wiceminister gospodarki, proponowany przez „Lietuvos energiją” wzrost cen dla mieszkańców w przybliżeniu o 6 ct za kWh byłby pułapem cen, gdyż energetycy obliczyli, że obecna średnia taryfa elektryczności (18,7 ct za kWh), przewidując 7,85 ct za kWh po cenie producenta, wzrosła by do 24,9 ct.

„Lietuvos energija” życzy, aby górna granica ceny przekazywania elektryczności stanowiłaby 5,53 ct za kWh, ceny rozdzielczej — w sie-

ciach niskiego napięcia, zaopatrujących mieszkańców w elektryczność — 11,27 ct (we wschodniej części Litwy) i 11,03 ct (w części środkowej). Cena rozdzielcza w sieciach średniego napięcia sięgałaby 5,81 ct.

Vidmantas Jankauskas, przewodniczący Państwowej Komisji Kontroli Cen i Energetyki, ustalającej ceny elektryczności, zaznaczył, że elektryczność dla ludności może podrożeć przypuszczalnie o 1,2 ct za kWh, o ile rząd nie podejmie decyzji politycznej o tym, że za ratowanie siłowni atomowej użytkownicy muszą dodatkowo płacić 2-3 ct.

Jankauskas powiedział również, że nie rozumie argumentów „Lietuvos energii” w sprawie tego, dlaczego należy podnosić ceny elektryczności. (BNS)

Sprintem

• Litwin Tomas Pačėsas (rozgrywający) oraz Amerykanin Michael Wright (silny skrzydłowy) będą na pewno nowymi zawodnikami drużyny mistrza Polski koszykarzy Idei Śląska Wrocław. Warunki kontraktów z tymi koszykarzami zostały ostatecznie uzgodnione w piątek. Ich podpisanie we Wrocławiu nastąpi w niedzielę — powiedziała rzeczniczka Idei Śląska Wrocław Karolina Gazda. Trener Idei Jasmin Repesa jednak jeszcze nie zdecydował na jakiej pozycji występować będzie Tomas Pačėsas. Może on bowiem grać zarówno jako rozgrywający, jak i rzucający obrońca. Jeśli trener Idei Śląska uzna, że będzie grał jako rozgrywający, to być może zabraknie w drużynie miejsca dla Roberta Kościuka. Kościuk, który był zawodnikiem Śląska w ubiegłym sezonie, nadal prowadzi rozmowy z kierownictwem tego klubu oraz trenuje z drużyną.

• W piątek w Warszawie manager klubu koszykówki męskiej „Polonia” Piotr Pawlak rozpoczął rozmowy z 25-letnim byłym napastnikiem kowieńskiego „Žalgirisu” Andriusem Jurkūnasem (205 cm) oraz jego agentem. Jak informuje szkoleniowiec drużyny warszawskiej Janusz Kołakowski, w czwartek Litwin ćwiczył z drużyną i wywarł bardzo dobre wrażenie. W tym sezonie w składzie warszawskiej „Polonii” gra Litwin Alvydas Tenys.

• Dwóch Polaków wystartowało w piątkowym konkursie skoków narciarskich w fińskim Kuopio — pierwszym w tym sezonie z cyklu Pucharu Świata. Wśród 50 zawodników, którzy staną na starcie zawodów, jest Adam Małysz i Tomasz Pochwała.

• Francuzka Laure Pequegnot wygrała w czwartek slalom zaliczany do klasyfikacji alpejskiego Pucharu Świata, który odbył się w amerykańskim Copper Mountain. Francuzka wyprzedziła Austriaczki: Christine Sponring oraz Carinę Raich.

• Szkot Colin McRae (Ford Focus WRC) okazał się najszybszy na superodcinku specjalnym (2,45 km), który zainaugurował w czwartek w walijskim Cardiff samochodowy Rajd W. Brytanii — 14. i ostatnią eliminację mistrzostw świata.

• W najsilniejszym składzie wyjechali hokeiści oświęcimskich Dworów Unii na rozpoczynający się w piątek na lodowisku w Zwoleńcu na Słowacji półfinałowy turniej Pucharu Kontynentalnego.

• W organizmie hiszpańskiego piłkarza Josepa Guardiola, grającego we włoskim klubie Brescia Calcio wykryto obecność niedozwolonego środka anabolicznego — nandrolonu — poinformował w czwartek Włoski Komitet Olimpijski (CONI).

• Niemki Sandra Prokoff i Ulrike Holzner triumfowały w zawodach bobslejowych dwójek zaliczanych do klasyfikacji PŚ, które w czwartek odbyły się w austriackim Igls.

• Podobizna Wanga Zhizhi, jedynego koszykarza chińskiego grającego w amerykańskiej lidze zawodowej NBA, znajdzie się niedługo na pocztowych znaczkach.

Na podstawie doniesień PAP i BNS stronę przygotował **Paweł Kobak**

Trzecia runda Pucharu UEFA
Groźny Slovan

Napastnik Rune Lange z belgijskiego Club Brugge doprowadza wynik do 3:0 dla swej drużyny. Bramkarz „w parterze” francuskiego Olympique Lyon Gregory Coupot czterokrotnie musiał przyznać wyższość Belgów. Wynik spotkania 4:1 (1:0). Fot. EPA-ELTA

Porażki Realu Mallorca ze Slovanem Liberec, Interu Mediolan z Ipswich Town i Fiorentiny z OSC Lille są największymi niespodziankami pierwszych meczów trzeciej rundy Pucharu UEFA.

Real Mallorca to uczestnik Ligi Mistrzów. Hiszpański zespół zajął w pierwszej rundzie trzecie miejsce w swojej grupie i zgodnie z regulaminem pucharowych rozgrywek gra w trzeciej fazie Pucharu UEFA.

Slovan Liberec u siebie okazał się groźnym przeciwnikiem. Już po pierwszej połowie prowadził 2:0, a pięć minut po przerwie strzelił trzecią bramkę. Real dopiero w 60. minucie odpowiedział trafieniem, ale to wszystko, na co było stać gości. Bez kompleksów zagrali u siebie piłkarze Ipswich Town, którzy poradzili sobie z renomowanym Interem Mediolan, który w drugiej rundzie wyeliminował Wisłę Kraków. Angielski zespół wygrał 1:0, ale w rewanżu w Mediolanie faworytem z pewnością będzie włoska drużyna. Na własnym stadionie straty powinna także odrobić Fiorentina, która przegrała na wyjeździe z OSC Lille 0:1.

Bliskie awansu do czwartej run-

dy są Borussia Dortmund i Leeds United, które wygrały wyjazdowe spotkania. Niemiecki zespół wygrał 1:0 z FC Kopenhaga, natomiast angielska drużyna pokonała 2:1 Grasshoppers Zurych. Przed własną publicznością zwycięży czwartkowych pojedynków będą faworytami.

Nadal nie zawodzi FC Valencia, która w drugiej rundzie wyeliminowała Legię Warszawa. Finałiści dwóch poprzednich edycji LM za przeciwnika mają Celtic Glasgow. Wynik 1:0 dla hiszpańskiego zespołu sprawę awansu pozostawia otwartą. Szkocki zespół przed własną publicznością potrafi być bardzo groźny.

We czwartek rozegrano czternaście meczów trzeciej rundy piłkarskiego Pucharu UEFA. We wtorek odbyły się dwa pierwsze spotkania na tym szczeblu rozgrywek.

W trzeciej rundzie Pucharu UEFA rywalizują 32 zespoły — do 24 drużyn, które wywalczyły awans w meczach drugiej rundy dołączyło osiem klubów, które odpadły po pierwszej fazie Ligi Mistrzów, kończąc rywalizację w grupach na trzecim miejscu.

Wyniki czwartkowych meczów

Servette Genewa — Hertha Berlin	0:0
FC Kopenhaga — Borussia Dortmund	0:1 (0:0)
AC Parma — Broendby Kopenhaga	1:1 (1:0)
Slovan Liberec — Real Mallorca	3:1 (2:0)
PAOK Saloniki — PSV Eindhoven	3:2 (2:1)
Ipswich Town — Inter Mediolan	1:0 (0:0)
Glasgow Rangers — Paris Saint Germain	0:0
Grasshoppers Zurych — Leeds United	1:2 (1:0)
Club Brugge — Olympique Lyon	4:1 (1:0)
Feyenoord Rotterdam — SC Freiburg	1:0 (0:0)
Fiorentina — OSC Lille	0:1 (0:1)
AC Milan — Sporting Lizbona	2:0 (1:0)
AEK Ateny — Litex Łowecz	3:2 (3:1)
CF Valencia — Celtic Glasgow	1:0 (0:0)

Wyniki wtorkowych meczów

Girondins Bordeaux — Roda JC Kerkrade	1:0 (0:0)
Hapoel Tel-Awiv — Lokomotiw Moskwa	2:1 (1:0)

Rewanże 4 i 6 grudnia

Kontuzja Władimira Kliczki
Walkę odłożono

Z powodu kontuzji ukraińskiego boksera Władimira Kliczki, obrońcy tytułu, nie dojdzie do jego walki z Nigeryjczykiem Davidem Izonem o tytuł mistrza świata w wadze ciężkiej organizacji WBO.

Podczas jednego z treningów młodszy z braci Kliczków doznał kontuzji ramienia. Przerwa w zaję-

ciach 25-letniego pięściarza, mistrza olimpijskiego z Atlanty, potrwa od trzech tygodni do miesiąca.

Pierwotnie 1 grudnia w Nowym Jorku Władimir Kliczko miał walczyć z Amerykaninem Rayem Mercerem, ale pretendent miał także problemy zdrowotne.

Deividas Šemberas zagra w moskiewskim CSKA
Brutal nadal potrzebny

23-letni obrońca piłkarskiej reprezentacji Litwy Deividas Šemberas (187 cm wzrostu) w ubiegłym sezonie grał w moskiewskim klubie „Dynamo”, a w czwartek podpisał nowy kontrakt na 4 lata z moskiewskim klubem CSKA.

Na konferencji prasowej poinformował o tym nowy główny trener drużyny CSKA Walerij Gazajew.

Trener nie obawia się, że po nabyciu jednego z najbrutalniejszych obrońców na piłkarskich mistrzostwach Rosji, w ekipie CSKA przybędzie żółtych i czerwonych kartek. „Zgodzę się na to, jeśli w następnym sezonie drużyna będzie

przodowała pod względem ostrzeżeń i usuwania z boiska, ale mimo to uzyska najwięcej punktów” — oświadczył Gazajew.

Šemberas w sezonie roku 2001 uznany został za najlepszego piłkarza moskiewskiego klubu „Dynamo” w pierwszej kolejce piłkarskiej ekstraklasy Rosji. Litwinowi, który podczas 26 meczów mistrzostw (wszystkie rozpoczął w składzie startowym) strzelił jedną bramkę, pokazano 10 kartek żółtych i 2 czerwone.

Šemberas w składzie litewskiej reprezentacji piłki nożnej zagrał w 27 meczach.

Potknięcie się lidera piłkarskich mistrzostw Ukrainy
Litwin nie grał

W czwartek odbyły się dwa odroczone mecze najwyższej ligi piłkarskiej Ukrainy. Dwa ważne punkty stracił lider mistrzostw — doniecki klub Dainiusa Glevckasa „Szachtar”, który dotychczas nie przegrał ani jednego spośród 37 kolejnych meczów podczas mistrzostw Ukrainy.

„Szachtar” na wyjeździe mecz z kijowskim CSKA zakończył wynikiem bezbramkowym i po 13 meczach ma 33 punkty. Litwin w tym meczu nie wystąpił.

Z potknięcia się lidera skorzystałi piłkarze kijowskiego „Dynamo”,

ubiegający się o tytuł mistrzowski. Na wyjeździe wynikiem 1:0 (1:0) pokonali oni charkowski „Metalist”, w którym przez całe 90 minut grał Vidas Alunderis, oraz zmniejszyli różnicę punktów z „Szachtarem” do jednego. A propos, piłkarze „Dynamo” rozegrali o jeden mecz mniej.

Kluby „Szachtar” i „Dynamo” — to jedyne drużyny, które podczas mistrzostw Ukrainy w tym sezonie nie poniosły porażki.

„Metalist” z 20 punktami pozostał na piątej pozycji, a CSKA — z 13 punktami — znalazł się na 10 miejscu.

Ronny Ackermann wygrał zawody PŚ

Niemiec — dobrze skaczący i biegnący

24-letni Niemiec Ronny Ackermann wygrał w piątek w fińskim Kuopio inauguracyjne zawody Pucharu Świata w kombinacji norweskiej.

Ackermann, brązowy medalista tegorocznych mistrzostw świata w sprincie (skok i bieg na 7,5 km), wyprzedził o sześć lat młodszego swojego rodaka Bjoerna Kircheisena i 24-letniego Norwega, Kristiana Hammera.

Różnica na mecie pomiędzy trzecim Hammerem, a szóstym Fe-

lixem Gottwaldem (Austria) wyniosła zaledwie 7,9 s. Hammer po pierwszej części zawodów zajmował 18. pozycję, ale dzięki bardzo dobrej postawie w biegu, przesunął się na trzecie miejsce. Po konkursie skoków (K-120) Ackermann wyprzedzał zaledwie o jedną sekundę Austriaka Wilhelma Denifla i o 11 sekund Japończyka Daito Takahashiego, ale dwaj ostatni słabiej zaprezentowali się na 15-kilometrowej trasie i wypadli w klasyfikacji generalnej poza czołową „szóstkę”.

Zdrowie kobiet — nade wszystko

Kaski przeciwko „kalafiorom”

Międzynarodowa Federacja Zapasnicza (FILA) wprowadziła obowiązek noszenia przez kobiety w czasie walki kasków chroniących uszy przed tak zwanymi „kalafiorami”.

Podczas pojedynków wielokrotnie pęka małżowina uszna i w efekcie zapasników można poznać po zgrubieniach noszących nazwę „kalafiorów”.

Ochroniacze posiadają pewną niedogodność. Plastikowe zapięcie powoduje częste kontuzje m.in. tu-

ku brwiowego. Ponadto kask często zsuwa się i w ferworze walki uciska szyję. FILA począwszy od odbywających się właśnie w Sofii mistrzostw świata zmieniła ubiór sędziów. Arbitrzy występowali dotychczas w bieli. Białe koszule, w takim samym kolorze spodnie i obuwie.

Teraz paradują po macie podobnie jak ich koledzy sędziujący walki judo. Granatowa marynarka i szare spodnie, do tego żółte krawaty. Obuwie sędziowie zostawiają oczywiście przed matą.

UEFA ukarała Legię Warszawa

Grzywny za pseudokibiców

12 tysięcy franków szwajcarskich kary zapłaci Legia Warszawa za niesportowe zachowanie swoich kibiców podczas spotkań przeciwko Valencii w piłkarskim Pucharze UEFA — poinformował Piotr Streljau, rzecznik prasowy klubu.

Europejska Unia Piłkarska (UEFA) postanowiła ukarać Legię karą grzywny w wysokości pięciu tysięcy franków szwajcarskich za mecz w Warszawie i siedmiu tys. FF za spotkanie w Hiszpanii.

„Klub został ukarany za niesportowe zachowanie kibiców w czasie obu meczów z Valencią. W pierwszym przypadku chodziło o zapalenie kilku rac, a w drugim — o rzucenie jednej z płonących świec na boisko” — powiedział Piotr Streljau.

W pierwszym meczu drugiej rundy Pucharu UEFA Legia w Warszawie zremisowała z Valencią 1:1, ale na wyjeździe przegrała 1:6. Awans do trzeciej rundy wywalczył zespół hiszpański.

Zimny weekend

W sobotę na Litwie zachmurzenie z przejaśnieniami. Opady śniegu, gołoledź. Wiatr północny, północno-zachodni, 8 – 13 m/sek.

Temperatura w nocy 1 – 6, w dzień 0 – 5 stopni mrozu.

W niedzielę opady śniegu, gołoledź.

Temperatura w nocy 5 – 10, w dzień 2 – 7 stopni mrozu.

Wyniki losowania z dnia 22 11 2001

01 05 08 10 12 15 21 24 25 26
30 32 35 39 42 43 45 46 49 58

02 04 14 16 19 22 + 12
6 liczb - 202351 Lt, 5 +1 liczb - 834 Lt,
5 liczb - 173 Lt, 4 +1 liczb - 256 Lt,
4 liczby - 24 Lt, 3+1 liczby - 5 Lt

"Kurier Wileński" – w każdym polskim domu

Wydanie codzienne – indeks 0044

1 mies.

20 Lt

Dla inwalidów I i II grupy, emerytów
i mieszkańców wsi – indeks 0227

1 mies.

17 Lt

Wydanie magazynowe (24 strony) indeks 0172

1 mies.

5 Lt

"Kurier Wileński" można zaprenumerować
w każdym urzędzie pocztowym

Wydanie codzienne w księgarniach
"Elephas" (Olandy 3), "Księgarnia
na Rudnickiej" (Rudininku 20).

Wydanie codzienne
w redakcji

1 mies.

14 Lt

1 mies.

13 Lt

Prenumerata dla czytelników w Polsce

wydanie codzienne

1 mies.

65 PLN

wydanie magazynowe

1 mies.

24 PLN

Konto bankowe: Bank Polska Kasa Opieki SA, I Oddział w Suwałkach,
nr. 12401848-07711150-2700-401112-001-0000,
VšĮ "Vilnijos žodis" z dopiskiem "prenumerata"

Prenumerata dla czytelników za granicą

wydanie codzienne

1 mies.

15 USD

wydanie magazynowe

1 mies.

6 USD

Konto bankowe: Lietuvos Žemės Ūkio Bankas,
Vilniaus skyrius, b/k 260101424, nr. 101700650, VšĮ "Vilnijos žodis"

O prenumeracie zagranicznej prosimy poinformować redakcję:
fax. 60 84 45, e-mail: kolport@kurierwileński.lt

DROBNE

Komputery. Remont i modernizacja. Udzielamy gwarancji. Konsultacje bezpłatne.

Vilnius, Kauno 36-304, tel./faks 33 04 20.

Kupię pianino. Tel. 77 58 41.

Kobieta poszukuje pracy w charakterze opiekunki do dziecka. Tel. 79 36 74.

Fachowo udzielam korepetycji z jęz. angielskiego. Vilnius, tel. 44 98 67.

Kupię cielną krowę. Tel. 32 59 16.

Sprzedam 3-pokojowe mieszkanie w Nowej Wilejce (12.500). Tel. 67 00 02.

Sprzedam 1-pokojowe mieszkanie bez wygód w Nowej Wilejce. Tel. 67 55 22.

Kobieta poszukuje pracy opiekunki do dziecka lub gospodyni. Tel. 8 611 69008.

Język litewski. Zwracać się we wtorki o godz. 16. Jasinskio 10A-12. Tel. 8 287 73186.

Udzielam korepetycji z jęz. angielskiego, tłumaczę teksty z lub na jęz. angielski, polski, litewski i rosyjski. Przepisuję teksty na komputerze. Vilnius, tel. 75 59 84.

W kawiarni „Jurvilė” – wesela, bankiety, żałobne obiady. Kompleksowe obiady – tylko 6,90 Lt. Smaczne, gustownie przyrządzone, niedrogie posiłki. Obsługa po polsku. Vilnius, Giedraičių 85, tel. 77 93 24, 8 284 76170.

S T O M A T O L O G I C Z N Y
Tel. 305 882
Vilnius, Justiniškės, Rygos 17A

- Koronka porcelanowa od 250 Lt
- Koronka porcelanowa z włókna szklanego od 200 Lt
- Helio plomba od 40 Lt
- ORTODONCJA
- porady bezpłatne

NOWOŚĆ!
SOLARIUM
- nowy sprzęt
- potężne lampy
- cena 1 seansu tylko 6,99 Lt

Godziny pracy:
I-V 8.00 - 20.00
VI 9.00 - 15.00

Doprowadzamy wodę, kopiemy studnie, studnie kanalizacyjne, automatyczne itd. Określamy miejsce (źródło) wody. Tel. 49 02 54, 8 289 84837.

Sprzedam działkę (20 arów) w Nowej Wilejce przy ul. Palydovo. Tel. 39 55 63, 22 30 59, 8 299 39314.

Doświadczona główna księgowa poszukuje pracy. Może być doradcą. Vilnius, tel. 46 03 82.

Naprawiamy pralki automatyczne i zmywarki do naczyń, lodówki, pęknięte płyty szklano-ceramiczne. Vilnius, tel. 70 07 10, 8 298 15307, 8 286 99588.

Specjalista kolegium międzynarodowego, przy pomocy magii pomaga w rozwiązywaniu różnych problemów życiowych i pozbyciu się szkodliwych nawyków. Metoda regulowania podświadomości – 100 proc. Vilnius, tel. 49 69 32, 8 283 89403.

Wykonam drobne prace stolarskie, elektryka, hydraulika (bez spawania). Tel. 41 93 85.

Zatrudnimy szwaczki oraz kontrolera produkcji krawieckiej (pracujemy dla zagranicy). Vilnius, tel. 77 23 45, 8 298 07311.

Dobrze płatna praca w biurze. Doświadczenie niekonieczne. Szkolenie. Nie rozpowszechnianie. Vilnius, tel. 61 72 67, Agata.

Sprzedajemy deski podłogowe (800 Lt/m²) oraz szalówkę wewnętrzną i zewnętrzną (15-16 Lt/m²). Vilnius, tel. 31 94 26, 8 298 22684.

Leczymy i protezujemy zęby. Rentgen. Bezpłatna konsultacja. Udzielamy zniżki. Vilnius, tel. 42 99 59, 42 96 98.

Naprawiamy miękkie meble w domu klienta. Zmieniamy sprężynę, tapicerkę. Gobelin klienta. Vilnius, tel. 76 12 04, 33 38 81.

Kupujemy las (proponować różne warianty). Tel. 22 59 00, 34 63 13, 8 283 56930.

GABINET STOMATOLOGICZNY

Lekarze stomatolodzy:
Lilia Olenkovicz
Dariusz Żybert

Godziny pracy: I-V 9-20; VI 9-13
(Zam. 281)

Dom Kultury Polskiej
Naugarduko 76. Vilnius, tel. 33 24 67

PI G. Kuminskasa
Produkujemy pomniki nagrobne z granitu
Duże zniżki!

Adres: Laisvės pr. 1 (obok Policji Drogowej), tel. 49 60 08, tel. kom. (8-287) 30843.

Najlepszą reklamą dobra opinia!

Kalendarium

* Sobota (24. XI) jest 328 dniem 2001 roku. Do końca roku pozostało 37 dni.

* Znak Zodiaku – Strzelec.
* Imieniny: Emmy, Flory, Jana.

* Wschód Słońca – 8.06, zachód – 16.04. Długość dnia 7 godzin 58 min.

* Księżyc. I kwadra – od 23 listopada.

***

* Niedziela (25. XI) jest 329 dniem 2001 roku. Do końca roku pozostało 36 dni.

* Znak Zodiaku – Strzelec.
* Imieniny: Erazma, Katarzyny.

* Wschód Słońca – 8.08, zachód – 16.03. Długość dnia 7 godzin 55 min.

* Księżyc. I kwadra – od 23 listopada.

***

* Poniedziałek (26. XI) jest 330 dniem 2001 roku. Do końca roku pozostało 35 dni.

* Znak Zodiaku – Strzelec.
* Imieniny: Delfiny, Konrada, Lechosława, Sylwestry.

* Wschód Słońca – 8.10, zachód – 16.02. Długość dnia 7 godzin 52 min.

* Księżyc. I kwadra – od 23 listopada.

KURS WALUT

Bank Litewski

Oficjalny kurs
na 24 listopada 2001 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn.walut.

Dolar USD	4,0000
UE euro	3,5148
Dolar australijski	2,0720
1000 rubli białoruskich	2,5999
Korona czeska	0,1059
Korona duńska	0,4723
Funt brytyjski	5,6272
Korona estońska	0,2245
100 jenów japońskich	3,2224
Dolar kanadyjski	2,4989
Łat lotewski	6,3522
Złoty polski	0,9746
Korona norweska	0,4456
Rubel rosyjski	0,1335
Korona szwedzka	0,3748
Frank szwajcarski	2,4057
100 tys. lir tureckich	2,6720
Griwna ukraińska	0,7575
100 forintów węgierskich	1,3957
10 tys. lei rumuńskich	1,2728

Ustalony kurs przeliczania euro i walut narodowych państw strefy euro

jednostki waluty narodowej za 1 euro

0,7875664 funta irlandzkiego
13,7603 szylinga austriackiego
40,3399 franka belgijskiego
166,386 pesety hiszpańskiej
1936,27 lira włoskiego
40,3399 franka luksemburskiego
2,20371 guldena holenderskiego
200,482 eskudo portugalskiego
6,55957 franka francuskiego
5,94573 marki fińskiej
1,95583 marki niemieckiej

KUPON BEZPŁATNEGO OGŁOSZENIA

Osobiste ogłoszenia (do 10 słów)
wydrukujemy nieodpłatnie

Wypełniony kupon prosimy przesać na adres redakcji z dopiskiem "Dział reklamy":
Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius

Tekst ogłoszenia _____

telefon, (kod miasta) _____

KURIER WILENSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER WILENSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER WILENSKI

KURIER WILEŃSKI

Redaktor naczelny
Zygmunt Zdanowicz

e-mail:
redaktor@kurierwileński.lt

tel. 60 84 44 fax. 60 84 45

Wydawca
VšĮ "Vilnijos žodis"
Dyrektor spółki
Roman Baranowski
(tel. 60 84 48)
Adres: Birbynių g. 4a
2030 Vilnius
Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322
ISSN 1392-0405
Druk UAB "KLION"

Krystyna Adamowicz, Aleksander Borowik – zastępcy redaktora naczelnego (tel. 60 84 47). Zespół dziennikarzy: Helena Gładkowska – stoica, Danuta Kamilewicz – "Pocopolek", Paweł Kobak, Stanisław Tarasiewicz – polityka, Sabina Juchniewicz – zdrowie, Irena Litwin – praworządność, Andrzej Łakis – sport, Irena Mikulewicz – "Samo życie", Andrzej Pukšto – kultura, Julitta Tryk – gospodarka, Anna Bartoszewicz – "Na luzie" (tel. 60 84 46, 60 84 47, e-mail: redaktor@kurierwileński.lt).
Jadwiga Podmostko – korespondent na rej. wileński, Piotr Ryngiewicz – korespondent na rej. solecznicki, tel. 8 - 250 - 52780, Zenon Samulewicz – korespondent na rej. święciański, Alina Sobolewska – korespondent na rej. trocki, Krzysztof Szczepanik – korespondent na obwód kałiningradzki, Marian Paluszkiwicz – fotoreporter (tel. 60 84 48).
Wanda Zajączkowska – sekretarz redakcji, Marian Sipowicz – zastępca sekretarza redakcji (tel. 60 84 48, e-mail: sekret@kurierwileński.lt), Walerian Butkiewicz, Roman Ostrouch, Lucja Stankevičiūtė – łamanie komputerowe (tel. 60 84 48), Zbigniew Markowicz – promocja (tel. 60 84 44), Dariusz Guszczka – reklama (tel. 60 84 44, e-mail: reklama@kurierwileński.lt), Roland Juchniewicz – kolportaż – prenumerata (tel. 60 84 44, e-mail: kolport@kurierwileński.lt).
Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiacji tekstów nie zamówionych. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor Aleksander Borowik